

XVI. BENEDEK PÁPA LÁTOGATÁSA
AZ
AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
WASHINGTON, NEW YORK

2008. április 15–21.

PROGRAM

Kedd, április 15.

- Indulás Rómában a Fiumicino repülőtérrel
- 16.00 Érkezés az Andrews katonai légibázisra, Bush elnök és felesége fogadja a pápát
- 16.15 Autóval a washingtoni Apostoli Nunciátúrára

Szerda, április 16., Washington

- Magán szentmise a Nunciátúra kápolnájában
- 10.10 Autóval a Fehér Házba
- 10.30 Udvariassági látogatás az USA elnökénél a Fehér Ház Ovális Termében
- 12.00 Papamobillal az Apostoli Nunciátúrára
- 13.00 Ebéd az USA bíborosaival és Püspöki Konferenciájának elnökségével, valamint a pápai kísérettel a Nunciátúrán
- 16.45 A katolikus karitatív szervezetek köszöntik a pápát a Nunciátúrán
- 17.00 Autóval a Nunciátúráról a washingtoni Szeplőtelen Fogantatás nemzeti kegyhelyre
- 17.45 Vesperás és találkozó az USA püspökeivel a kegytemplomban
- 19.30 Autóval a kegyhelyről a Nunciátúrára

Csütörtök, április 17., Washington

- 9.00 Autóval a Nationals Park Stadionba
- 10.00 Szentmise a Nationals Park Stadionban
- 12.15 Autóval a Nationals Park Stadionból a Nunciátúrára
- 16.40 Autóval a Nunciátúráról az Amerikai Katolikus Egyetemre
- 17.00 Találkozás a katolikus egyetem világával az Egyetem konferenciatermében
- 18.15 Papamobillal az Egyetemről a II. János Pál Pápa Kulturális Központba
- 18.30 Találkozás a más vallások képviselőivel a II. János Pál Pápa Kulturális Központ körtermében, majd a zsidó közösség képviselőivel
- 19.30 Autóval a Kulturális Központból a Nunciátúrára

Péntek, április 18., Washington–New York

- Magán szentmise a Nunciátúra kápolnájában
- 7.50 Búcsú a washingtoni Nunciátúrától
- 8.00 Autóval a Nunciátúráról az Andrews katonai légibázisra
- 8.45 Indulás repülővel New Yorkba
- 9.45 Érkezés a Kennedy nemzetközi repülőtérre
- 10.00 Helikopterrel Manhattanbe
- 10.30 Megérkezés a manhattani Wall Streetre, majd autóval az ENSZ Székházába
- 10.45 Látogatás az ENSZ székhelyén
- 13.45 Autóval az ENSZ-nél működő Állandó Megfigyelő rezidenciájára
- 17.45 Autóval a pápai szálláshelyről a Szent József-templomba
- 18.00 Ökumenikus találkozó a Szent József-templomban
- 19.15 Autóval a Szent József-templomból a pápai szálláshelyre
- 19.30 Vacsora az USA bíborosaival és Püspöki Konferenciájának elnökségével, s a pápai kísérettel

Szombat, április 19., New York

- 8.45 Autóval a pápai szálláshelyről a Szent Patrik-székesegyházba
- 9.15 Szentmise a papokkal, szerzetesekkel és szerzetesnőkkel a Szent Patrik-székesegyházban
- 11.30 Gyalog a székesegyházból az érseki székházba
- 12.00 Ebéd a New York-i érsekség püspökeivel és a pápai kísérettel
- 13.15 Papamobillal az érsekségről a pápai szálláshelyre
- 16.00 Autóval a pápai szálláshelyről a Szent József Szemináriumba
- 16.30 Találkozás a fiatalokkal és a szemináristákkal a Szent József Szemináriumban
- 18.30 Autóval a Szent József Szemináriumból a pápai szálláshelyre

Vasárnap, április 20., New York

- 9.10 Autóval a pápai szálláshelyről az Ikertornyok emlékhelyére
- 9.30 Látogatás az Ikertornyok emlékhelyén

- 10.00 Autóval a Ikertornyok emlékhelyéről a pápai szálláshelyre
- 13.50 Autóval a pápai szálláshelyről a Yankee Stadionba
- 14.30 Szentmise a Yankee Stadionban
- 16.45 Autóval a Yankee Stadionból a pápai szálláshelyre
- 19.00 Autóval a pápai szálláshelyről a Wall Street-i helikopter-állomásra
- 19.30 Helikopterrel a Kennedy nemzetközi repülőtérre
- 20.00 Búcsúzás a Kennedy repülőtéren
- 20.30 Indulás Rómába

Hétfő, április 21.

- 10.45 Megérkezés a Ciampino repülőtérre

Tartalomjegyzék

A Szentatya, XVI. Benedek pápa üzenete az Amerikai Egyesült Államok katolikusainak és népének a látogatása előtt

A Szentatya interjúja az újságíróknak április 15-én, a repülőgépen

Bush Elnök köszöntő szavai Washingtonban, a Fehér Házban, április 16-án, szerdán, 10.30-kor

A Szentatya beszéde a Fehér Házban, április 16-án, szerdán, 10.30-kor

Vesperás és találkozó az USA püspökeivel a washingtoni Szeplőtelen Fogantatás-kegytemplomban, április 16-án, szerdán, 17.45-kor

Szentmise a washingtoni Nemzeti Stadionban, április 17-én, csütörtökön, 10 órakor

Találkozás a katolikus egyetem világgal az Egyetem konferenciatermében, április 17-én, csütörtökön, 17 órakor

Találkozás a más vallások képviselőivel a II. János Pál Pápa Kulturális Központ körtermében, április 17-én, csütörtökön, 18.30-kor

A Szentatya üzenete a Zsidó Közösségnek Pészah ünnepe alkalmával Rómából, április 14-én

Ban Ki-moon Főtitkár köszöntő beszéde az ENSZ Székházában, április 18-án, pénteken, 10.45-kor

A Szentatya beszéde az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésén, az ENSZ Székházában, április 18-án, pénteken, 10.45-kor

A Szentatya beszéde az ökumenikus találkozón a New York-i Szent József-templomban, április 18-án, pénteken, 18 órakor

Szentmise a papokkal, szerzetesekkel és szerzetesnőkkel a New York-i Szent Patrik-székesegyházban, április 19-én, szombaton, 9.15-kor

Találkozó fiatalokkal és kispapokkal a New York-i Szent József Szemináriumában, április 19-én, szombaton, 16.30-kor

A Szentatya imája az Ikertornyok emlékhelyén, április 20-án, vasárnap, 9.30-kor

Szentmise a New York-i Yankee Stadionban, április 20-án, vasárnap, 14.30-kor

Cheney Alelnök szavai a búcsúzáskor, április 20-án, vasárnap, 20 órakor

Búcsúzás a Kennedy Repülőtéren, április 20-án, vasárnap, 20 órakor

Függelék

**A Szentatya, XVI. Benedek pápa üzenete
az Amerikai Egyesült Államok katolikusainak és népének a látogatás előtt**

Az USA-ban élő Kedves Testvéreim!

Atyáknak, Istenünknek és az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme és békéje legyen mindnyájatokkal!

Már csak néhány nap választ el attól, hogy apostoli útra induljak szeretett országotokba, s elindulásom előtt szeretném eljuttatni Hozzátok szívből jövő köszöntésemet és felhívásomat az imádságra. Mint tudjátok, csak két várost fogok meglátogatni: Washingtont és New Yorkot; de látogatásom lélekben az USA-ban élő minden katolikusnak szól. Nagyon szeretném, ha érkezésemet úgy fogadnátok, mint a testvériség gesztusát minden egyházi közösség iránt, és a barátság kifejezését minden hívő s minden jó akaratú férfi és nő felé. A föltámadott Úr az apostolokra és Egyházára bízta a szeretet és a béke evangéliumát, s azért bízta rájuk, hogy minden néphez eljusson.

E percben kötelességemnek érzem, hogy köszönetet mondjak, mert jól tudom, hogy sokan már régóta dolgoznak mind egyházi, mind polgári területeken utam előkészítésén. Elsősorban rátok gondolok, akik imádságaitokkal kíséritek utamat, ami a legfontosabb a világon! Drága barátaim, mélységesen hálás vagyok nektek, mert meggyőződésem – a hit tanít erre –, hogy az imádság ereje nélkül, az Úrral való bensőséges egység nélkül nagyon keveset érnének a mi emberi kezdeményezéseink. Isten az, aki üdvözít minket, üdvözíti a világot és a történelmet, Ő az Ő népének pásztorja, és én a Jézus Krisztustól kapott küldetéssel azért jövök, hogy elhozzam nektek az Ő élő szavát.

Püspökeitekkel együtt három egyszerű, de lényeges szót választottam utazásom témájául: „Krisztus a mi reményünk”. Tisztelt elődeim, VI. Pál és II. János Pál pápa nyomdokaiban járva pápaként először jövök az USA-ba, magammal hozva ezt

a nagy igazságot: Jézus Krisztus a remény minden férfi és minden nő számára, bármilyen nyelvet beszélnek, bármilyen fajhoz, kultúrához tartoznak, és bármilyen szociális helyzetben vannak. Igen, Krisztus a köztünk megjelent Istennek az arca.

Neki köszönhetően teljesedik ki a mi életünk és tudjuk kialakítani az Atya Isten örök terve szerint testvériségben élő népek és személyek családját. Jól tudom, hogy a ti országotokban ez az evangéliumi üzenet mennyire meggyökeresedett! Azért jövök, hogy a liturgiákon és a találkozókön ezt megosszam veletek. A keresztény remény üzenetét hozom az ENSZ nagy gyűlésébe, a népek és a világ képviselői közé is. A világnak ugyanis ma inkább szüksége van reményre, mint korábban: a béke, az igazságosság és a szabadság reményére, de ezt a reményt nem lehet megvalósítani, ha nem engedelmességek Isten törvényének, amelyet Krisztus beteljesített azzal a paranccsal, hogy szeretnünk kell egymást. Tegyétek meg másoknak azt, amiről akarjátok, hogy megtegyék veletek, és ne tegyétek azt, amiről nem akarjátok, hogy megtegyék veletek. Ez az „arany szabály” a Bibliában van, de mindenkire érvényes, a nem hívőkre is. Az emberi lelkiismeretbe beleírt törvény, és ezen az alapon tudunk valamennyien úgy viselkedni, hogy a különbségek találkozása pozitív és építő hatású legyen az egész emberiség számára.

(spanyolul:) Szívből köszöntöm a spanyol nyelvű katolikusokat, akikhez lélekben közel vagyok, különösen is a fiatalokhoz, a betegekhez, az öregekhez és azokhoz, akiket különféle nehézségek tesznek próbára. Nagyon szeretnék minél előbb köztetek lenni abban a szeretett nemzetben. Addig is kérlek titeket, buzgón imádkozzatok közeli apostoli utam lelkipásztori gyümölcséért, és emeljétek magasba a remény fáklyáját a föltámadott Krisztusban.

(angolul:) Kedves fivéreim és nővéreim, s az USA-ban élő valamennyi barátom. Nagyon szeretnék már köztetek lenni! Tudjátok, hogy jóllehet látogatásom rövid lesz és két stációra korlátozódik, a szívem mindnyájatokhoz közel lesz, különösen a betegekhez, a kicsinyekhez és az elhagyottakhoz. Már most megköszönöm küldetésemhez nyújtott lelki támogatásotokat. Szeretettel öllelek át benneteket, és kérem számotokra a Boldogságos Szűz Mária anyai oltalmát.

(spanyolul:) A Boldogságos Szűz kíséren és oltalmazzon, Isten áldjon meg benneteket!

(angolul:) Isten áldjon meg mindnyájatokat!

**A Szentatya interjúja az újságíróknak
április 15-én, a repülőgépen**

Lombardi atya:

Köszöntöm Szentségedet! A gépen jelen lévő összes kollégám nevében megköszönöm ezt a nagylelkű készséget, hogy átjött bennünket köszönteni, és elmondani néhány információt erről az utazásról. Ez az Ön második interkontinentális útja, és az első pápai út az Egyesült Államokba és az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez. Jelentős és nagyon várt utazás ez. Bevezetésként volna szíves mondani valamit, milyen érzésekkel és milyen reményekkel indult el, és az Ön szempontjából mi ennek az útnak az alapvető célja?

A Szentatya válasza:

Utazásomnak főként két célja van. Az első az Amerikában, az Egyesült Államokban élő Egyház meglátogatása. Ennek van egy egész különleges oka: a baltimore-i egyházmegyét 200 évvel ezelőtt emelték érsekség rangjára, s ugyanakkor született négy másik egyházmegye: New York, Philadelphia, Boston és Louisville. Tehát az Egyesült Államok belső Egyház e magvának nagy jubileuma van, ami alkalom arra, hogy reflektáljunk a múltra, de sokkal inkább a jövőre, hogy miként válaszoljunk korunk nagy kihívásaira most a jelenben és majd a jövőben. Természetesen e látogatásnak része a vallásközi és az ökumenikus találkozó is, különös tekintettel a zsidó barátainkkal való találkozásra a zsinagógában, az ő húsvétjuk vigíliáján. Első célom tehát az egyesült államokbeli Egyház vallásos-lelkipásztori szempontja a jelen történelmi pillanatban és a találkozás mindenki mással abban a közös testvériségben, mely közös felelősségben kapcsol bennünket össze.

Második célom az Egyesült Nemzetek Szervezetének meglátogatása. Ennek is sajátos oka van: hatvan év telt el az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata óta. Ez az Egyesült Nemzetek Szervezetének antropológiai bázisa, alapvető filozófiája, az az emberi és szellemi alap, melyre fölépítették. Tehát méltán a történelem e jelentős időszaka tudatosításának az ideje ez. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatába különböző kulturális hagyományok olvadtak össze, s született egy olyan antropológia, mely az emberben egy minden intézményt megelőző jogalanyt ismer el, közös értékekkel, melyeket mindenkinek tiszteletben kell tartania. Ezért ezt a látogatást, mely éppen az értékek válságának időszakában történik, fontosnak tartom annak érdekében, hogy közösen erősítsük meg újra azt, ami hatvan évvel ezelőtt elkezdődött, és tegyük hatékonyá a jövőnk számára.

Kérdés:

Most térjünk rá azokra a kérdésekre, melyeket a kollégáim fogalmaztak meg az elmúlt napokban, és közülük néhányan tesznek föl a Szentatyának. Kezdjük azzal a kérdéssel, melyet John Allen tesz fel, akit úgy gondolom, nem kell bemutatnom, mert mint a vatikáni események kommentátora nagyon ismert az Egyesült Államokban.

John Allen: Szentatya, ha szabad, a kérdést angolul teszem föl, s ha lehetséges volna, hogy angolul kapjunk egy mondatot, vagy csak egy szót is válaszul, nagyon hálásak leszünk. A kérdés: Az Egyesült Államokban élő egyház nagy egyház, eleven egyház, de bizonyos értelemben szenvedő egyház is, elsősorban a szexuális visszaélések okozta legutóbbi válság miatt. Az amerikai nép vár Öntől egy szót, egy üzenetet erről a válságról. Mi lesz az Ön üzenete ennek a szenvedő egyháznak?

A Szentatya válasza (angolul):

Az Egyesült Államokban élő egyház és általában az egész Egyház számára és számomra is, személy szerint nagy szenvedés az, ami megtörténhetett. Amikor olvasom az eseményekről szóló beszámolókat, nehezen értem meg, miként történhetett, hogy néhány pap így eltévesztette a küldetést, mely arra szól, hogy Isten szeretetét és vigasztalását vigye el ezeknek a gyermekeknek. Szomorú vagyok, és minden lehetségeset meg fogunk tenni annak érdekében, hogy ez meg ne ismétlődjék. Úgy gondolom, három területen kell cselekednünk: az első az igazságosság és a politika területe. Most nem akarok beszélni a homoszexualitásról, ez egy másik téma. Szigorúan ki fogjuk zárni a szent szolgálatból a pedofilokat: a pedofília abszolúte összeegyeztethetetlen a szent szolgálattal, és aki valóban vétkezik a pedofiliában, az nem lehet pap. Íme, ezen az első területen kell igazságot szolgáltatnunk és segítséget nyújtanunk az áldozatoknak, akik nagyon súlyos próbára tettek. Ez az igazságosság két szempontja: az egyik, hogy a pedofilok nem lehetnek papok, s a másik, hogy minden lehetséges módon segíteni kell az áldozatokat. Továbbá itt van a lelkipásztori terület. Az áldozatoknak gyógyításra, segítségre,

támogatásra és megbékélésre van szükségük. Ez egy nagy lelkipásztori feladat, és én tudom, hogy az Egyesült Államok beli püspökök, papok és katolikusok minden lehetségeset meg fognak tenni, hogy segítsenek, támogassanak és gyógyítsanak. Vizsgálatokat tartottunk a szemináriumokban, és mindent el fogunk követni annak érdekében, hogy a szeminaristák mély lelki, emberi és intellektuális képzést kapjanak. Csak egészséges személyek bocsáthatók a papságra, csak olyanok, akik mély, személyes kapcsolatban vannak Krisztussal, és komoly szentségi életet élnek. Tudom, hogy a püspökök és a szemináriumok rektorai mindent megtesznek azért, hogy komolyan, nagyon komolyan ítéljék meg a szentelendőket, mert fontosabb, hogy jó papok legyenek, mint hogy sok pap legyen. Ez a mi harmadik pontunk, és remélem, hogy megtettünk és a jövőben is mindent meg fogunk tenni, ami rajtunk áll, e sebek gyógyításáért.

Lombardi atya:

Köszönöm Szentségednek. Egy másik téma, melyről kollégáim sokféle kérdést tettek föl, a bevándorlás; a bevándorlók – a spanyol nyelvűeket is beleértve –, az Egyesült Államok társadalmában. Ezért a kérdést Andrés Leonardo Beltramo Alvarez kollégánk teszi föl, aki a Mexikói Tájékoztató Ügynökség munkatársa:

Andrés Leonardo kérdése

Szentatya! Olaszul teszem föl a kérdést, s ha akarja, spanyolul is válaszolhat. Egy köszöntést, csak egy köszöntést. Rendkívüli módon növekszik a spanyol jelenlét az Egyesült Államok egyházában is: a katolikus közösség egyre inkább kétnyelvű, s egyre inkább bikulturális, azaz két kultúrájú. Ugyanakkor a társadalomban növekszik a bevándorlás-ellenes mozgalom: a bevándorlók helyzete veszélyeztetett és diszkriminációnak kitett. Szándékában áll-e beszélni erről a problémáról és fölcsófolni Amerikát, hogy szívesen fogadja be az emigránsokat, akik közül sokan katolikusok?

A Szentatya válasza:

Én nem tudok spanyolul beszélni, de „mis saludos y mi bendición par todos los hispánicos”. Erről a témáról minden bizonnyal beszélni fogok. Az ad limina látogatások alkalmával találkoztam Közép- és Dél-Amerika püspökeivel és láttam e probléma nagyságát, főként a családok szétszakadásának súlyos problémáját. Ez valóban veszedelem ezen országok számára, mind társadalmi, mind erkölcsi és emberi szempontból. Azonban különbséget kell tenni az azonnali teendők és a hosszútávú megoldások között.

Az alapvető megoldás az, hogy ne kelljen többé kivándorolni, mert ha otthon van elegendő munkahely és megfelelő szociális háló, akkor senkinek nem kell kivándorolnia. Ennek érdekében kell tehát fáradoznunk, egy olyan szociális fejlődésért, mely munkát és jövőt tud biztosítani a polgárainak a szülőföldjükön. Erről is beszélni szeretnék az Elnök úrral, mert elsősorban az Egyesült Államoknak kell segítenie, hogy az országok így fejlődhessenek. Ez nem csupán ezeknek az országoknak, hanem a világnak és az Egyesült Államoknak is érdeke.

Ami a sürgős teendőket illeti: nagyon fontos először a családokon segíteni. A püspökökkel folytatott megbeszélések alapján úgy látszik, az elsődleges probléma az, hogy a családot védeni és nem rombolni kell. Amit meg lehet, azt meg kell tenni. Azután meg kell tenni, amit lehet a veszélyeztetettséggel és mindenféle erőszakkal szemben, és segíteni kell, hogy valóban emberhez méltó életet élhessenek ott, ahol jelenleg vannak. Azt is el szeretném mondani, hogy a sok probléma és szenvedés mellett annyi vendégszeretet is él! Tudom, hogy főként az Amerikai Püspöki Konferencia nagyon szorosán együttműködik a Latin-Amerikai Püspöki Konferenciával a szükséges segítségnyújtás kérdésében. A sok fájdalom mellett ne feledkezzünk meg a sok-sok igazán emberies és pozitív tevékenységről sem.

Lombardi atya:

Köszönöm Szentségednek. Most egy olyan kérdés következik, mely az amerikai társadalomra vonatkozik: egész pontosan a vallásos értékek helyzetére az amerikai társadalomban. Átadom a szót Andrea Toriellinek, aki az egyik olasz újság Vatikán-szakértője.

Andrea Torielli:

Szentatya! Amikor az Amerikai Egyesült Államok új nagykövetőjét fogadta, pozitív értéként emelte ki a vallás hivatalos elismerését az Egyesült Államokban. Szeretném kérdezni, hogy ezt a szekularizált Európa számára is lehetséges modellnek tartja-e, vagy nem gondolja-e, hogy ez a veszéllyel jár, hogy a vallást és Isten nevét politikai célokra, esetleg háborúra is föl lehet használni...

A Szentatya:

Kétségtelen, Európában nem másolhatjuk le egyszerűen az Egyesült Államokat: nekünk megvan a magunk történelme. De mindannyiunknak tanulnunk kell egymástól. Amit elbűvölőnek találok az Egyesült Államokban, az az, hogy a laicitás pozitív fogalmával kezdték, mert ez az új nép olyan közösségekből és személyekből tevődött össze, akik államegyházakból menekültek, és egy olyan laikus, szekuláris államot akartak, mely lehetővé tesz minden felekezetet és minden vallásgyakorlási formát. Így született meg egy szándékosan laikus állam: szembefordultak az államegyházzal. De az államnak éppen azáltal kell laikusnak lennie, hogy szeretettel van a hiteles vallásosság iránt, amit csak szabadon lehet megélni. És így előttünk áll egy szándékosan és határozottan laikus állam, mely annak érdekében ilyen, hogy szabadon és hitelesen lehessenek vallásosak a polgárai. És tudjuk, hogy Alexis de Tocqueville Amerikát tanulmányozva úgy látta, hogy a laikus intézmények a polgárok közötti erkölcsi egyetértéssel élnek együtt. Ez számomra alapvető és pozitív modell. Figyelembe kell vennünk, hogy Európában közben eltelt 200, sőt több mint 200 év sok fejleménnyel. Manapság az Egyesült Államokban is támadóan lép föl egy új, egészen másfajta szekularizmus; az első bevándorlás problémái után a helyzet bonyolultabbá és árnyaltabbá vált a történelem folyamán. Mindazonáltal az alap, az alapvető modell ma is olyannak tűnik, melyet Európában is figyelembe kellene venni.

Lombardi atya:

Köszönöm Szentségednek. És most az utolsó téma az Ön Egyesült Államok beli látogatása, és erről a kérdést John Pavis teszi föl, aki az Egyesült Államok katolikus hírügynökségének felelőse Rómában.

John Pavis:

Szentatya! A pápát gyakran az emberiség lelkiismeretének tekintik, s ezért is nagyon várják az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez szóló beszédét. Szeretném megkérdezni: Mit gondol, egy olyan sokoldalú intézmény, mint az Egyesült Nemzetek Szervezete, érvényesítheti-e a katolikus Egyház által „vitán felüli”-nek tartott elveket, azaz a természetes erkölcsön alapuló elveket?

Szentatya:

Éppen ez az Egyesült Nemzetek Szervezetének alapvető célja: hogy érvényesítse az emberiség közös értékeit, melyekre a nemzetek békés együttélése épül, vagyis az igazságosság tiszteletben tartását és az igazságosság kibontakoztatását. Röviden már érintettem, hogy nagyon fontosnak látom, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének alapja az emberi jogok eszméje legyen, azon jogoké, melyek nem eladható értékeket fejeznek ki, megelőznek minden intézményt és az összes intézmények alapját képezik. És fontos, hogy ez a konvergencia meglegyen azon kultúrák között, amelyek egyetértésre jutottak abban, hogy ezek az értékek alapvetőek, és bele vannak írva magába az emberbe. Föl kell eleveníteni annak tudatát, hogy az Egyesült Nemzetek csak akkor folytathat békítő tevékenységet, ha e tevékenység olyan közös értékeken alapul, melyek azután a mindenki által tiszteletben tartandó „jogokban” fejeződnek ki. Megerősíteni ezt az alapvető felfogást, és Ámennyire csak lehet, naprakésszé tenni – ez az én küldetésem célja.

Tekintettel arra, hogy Lombardi atya rákérdezett az érzéseimre is, el szeretném mondani: különleges örömmel megyek az Egyesült Államokba! Korábban többször voltam az Egyesült Államokban, ismerem ezt nagy országot, ismerem az Egyház nagy életerejét minden probléma ellenére, és örülök annak, hogy találkozhatom ebben a – mind az Egyház, mind az Egyesült Nemzetek számára – történelmi pillanatban ezzel a nagy néppel és ezzel a nagy Egyházzal. Köszönet mindnyájuknak!

Lombardi atya:

Köszönöm Önnek, Szentatya, mindnyájunk nevében. Megismétlem jókívánságainkat: utazása teremje meg mindazokat a gyümölcsöket, melyeket Ön és Önnel együtt mi is várunk tőle. Köszönjük, és jó utat!

**Bush Elnök köszöntő szavai
Washingtonban, a Fehér Házban,
április 16-án, szerdán, 10.30-kor**

Szentatya,

Laurával együtt megtiszteltetés számunkra, hogy itt van velünk a Fehér Házban. A Szent Ágostonnak tulajdonított ősi szavakkal fogadjuk Önt: „Pax Tecum”. Béke Veled.

Amerikai látogatását a születésnapjára időzítette. Nos, mivel a születésnapot hagyományosan közeli barátokkal szokták megülni, egész nemzetünk megalomán és megtisztelve érzi magát, hogy úgy döntött, ezt a különleges napot megosztja velünk. Jó egészséget és sok boldogságot kívánunk – most és még sok-sok esztendőre. (Taps.)

Szent Péter székébe emelkedése óta ez az Ön első útja az Egyesült Államokba. Legnagyobb városaink közül kettőt fog meglátogatni, és találkozni fog számtalan amerikai emberrel, köztük sokan az ország távoli részeiből érkeznek majd, hogy találkozzanak Önnel és osztozzanak e látogatás örömeiben. Itt, Amerikában Ön egy imádkozó nemzetet fog találni. Polgáraink milliói térdelnek nap mint nap a mi Teremtőnk elé, kéri az Ő kegyelmét és adnak hálát a Tőle kapott sok áldásért. Amerikaiak milliói imádkoznak az Ön látogatásáért, és milliók készülnek, hogy ezen a héten együtt imádkozzanak Önnel.

Itt, Amerikában Ön egy együttérző nemzetet fog találni. Az amerikaiak úgy gondolják, hogy egy szabad társadalomnak az a fokmérője, hogy miként bánunk a leggyengébbekkel és a legkiszolgáltatottabbakkal. Ezért szerte Amerikában a polgárok nap mint nap válaszolnak az éhezők táplálására, a szomorúak vigasztalására és a betegek ápolására szóló egyetemes meghívásra. Az Egyesült Államok szerte a világon napról napra dolgozik azon, hogy szűnjenek a betegségek, enyhüljön a szegénység, megvalósuljon a béke, és olyan helyekre is eljusson a remény világhossága, melyeken még a zsarnokság és kétségbeesés sötétsége uralkodik.

Itt Amerikában Ön egy olyan Nemzetet fog találni, mely elismeri a hit szerepét a közéletben. Amikor Alapítóink kinyilvánították Nemzetünk függetlenségét, ügyükkel a természet törvényeihez és a természet Istenéhez folyamodtak. Mi hiszünk a vallásszabadságban. Azt is hisszük, hogy a szabadság szeretete és az általános erkölcsi törvény minden ember szívébe bele van írva, és hogy ezek képezik azt a szilárd alapot, amelyre minden szabad társadalomnak épülnie kell.

Itt Amerikában Ön egy olyan Nemzetet fog találni, mely teljesen modern, habár ősi és örök igazságok vezérlik. Az Egyesült Államok a Föld legleleményesebb, legkreatívabb, legdinamikusabb – és az egyik legvallásosabb – országa. Nemzetünkben a hit és az ész harmóniában él együtt. Ez országunk egyik legnagyobb erőssége, és ez az egyik oka annak, hogy országunk szerte a világon milliók számára marad a remény és a lehetőségek világitótornya.

És legfőképp, Szentatya, Amerikában Ön olyan embereket fog találni, akiknek a szíve nyitott az Ön reményt hirdető üzenete számára. És Amerikának és a világnak szüksége van erre az üzenetre. Egy olyan világban, ahol egyesek Isten nevét hívják segítségül a terror, a gyilkolás, a gyűlölet tetteinek igazolására, nekünk szükségünk van az Ön üzenetére, hogy „az Isten szeretet”. És e szeretet magunkhoz ölelése a legbiztosabb módja annak, hogy az emberek ne „lehessenek a fanatizmus és a terrorizmus tanításának prédájává”.

Egy olyan világban, ahol egyesek úgy bánnak az étellel, mint értéktelen és eldobandó dologgal, nekünk szükségünk van az Ön üzenetére, hogy az emberi élet szent, és hogy „mindegyikünket akarnak, mindegyikünket szeretnek” – (taps) –, és az Ön üzenetére, hogy „mindannyiunkat akarnak, mindannyiunkat szeretnek és szükség van mindannyiunkra”.

Egy olyan világban, ahol egyesek már nem hiszik, hogy különbséget tudunk tenni a jó és rossz között, nekünk szükségünk van az Ön üzenetére, hogy elutasítsuk „a relativizmus e diktatúráját”, és a méltányosság és igazság kultúráját öleljük magunkhoz. (Taps.)

Egy olyan világban, ahol egyesek a szabadságban egyszerűen annyit látnak, hogy bármit joguk van megtenni, nekünk szükségünk van az Ön üzenetére, hogy a valódi szabadság azt kívánja, hogy a szabadságunkkal ne csak önmagunk javára, hanem „a kölcsönös segítségnyújtás szellemében” éljünk.

Szentatya, köszönöm, hogy eljött erre az amerikai útra. Nemzetünk örömmel fogadja Önt. Nagyra becsüljük a világ számára adott példáját, és kérjük, mindig tartson meg bennünket imádságaiban.
(Taps.)

**A Szentatya beszéde a Fehér Házban,
április 16-án, szerdán, 10.30-kor**

Elnök Úr!

Köszönet az Amerikai Egyesült Államok népe nevében megfogalmazott szívélyes köszöntő szavaiért. Nagyra értékelem az Öntől kapott meghívást, hogy látogassam meg ezt a nagy országot. Jövelelem egybeesik az amerikai katolikus közösség életének egy jelentős pillanatával, azaz az ország első egyházmegyéje, Baltimore érsekséggé emelésének, valamint New York, Philadelphia, Boston és Louisville alapítása 200. évfordulójának ünneplésével. Ezen túlmenően örülök annak, hogy minden amerikai vendége lehetek. Jó barátként és az evangélium hirdetőjeként jövök, mint aki nagyra becsüli ezt a hatalmas, sok összetevőjű társadalmat. A katolikus amerikaiak eddig is és ezután is kiemelkedően hozzájárulnak országuk életéhez. Látogatásom kezdetén remélem, hogy jelenlétem a megújulás és a remény forrása lesz az Egyesült Államokban élő Egyház számára, és megerősíti a katolikusok elszántságát arra, hogy még nagyobb felelősséggel járuljanak hozzá annak a Nemzetnek az életéhez, melyhez tartozásuk büszkeséggel tölti el őket.

A Köztársaság történetének kezdetétől Amerika szabadságának a keresését az a meggyőződés vezérelte, hogy a politikai és társadalmi életet irányító alapelvek szorosan kapcsolódnak a teremtő Isten dicsőségére épülő erkölcsi rendhez. Akik megfogalmazták e Nemzet alkotmányát, ilyen meggyőződésre támaszkodtak, amikor meghirdették azt „az önmagában nyilvánvaló igazságot”, hogy minden ember egyenlőnek teremtett, és olyan elidegeníthetetlen jogokkal van fölruházva, melyek a természetes erkölcsi törvényre és e természet Istenére alapulnak. Az amerikai történelem menete nyilvánvalóvá teszi azokat a nehézségeket, harcokat és nagy intellektuális és erkölcsi elszántságokat, melyek szükségesek ahhoz, hogy kialakuljon egy olyan társadalom, amely hűségesen megtestesíti ezeket a nemes alapelveket. E folyamat során, melyben a Nemzet lelke formálódott, a vallásos meggyőzések állandó inspirációt és irányt mutató erőt jelentettek, például a rabszolgaság elleni harcban és a polgári jogok mozgalmában. A mi korunkban is, különösen krízishelyzetekben, az amerikaiak sajátos energiáikat abban találják meg, hogy ragaszkodnak e közös eszmék és törekvések örökségéhez.

A következő napokban örömmel készülök a találkozásra, nem csupán az amerikai katolikus közösséggel, hanem a többi keresztény közösségekkel és az országban jelenlévő sok vallási hagyomány képviselőivel. Történetileg nemcsak a katolikusok, hanem minden más hívő is megtalálta itt a szabadságot arra, hogy Istent a saját lelkiismeretének szava szerint imádjá, úgy, hogy ugyanakkor elfogadják őt egy olyan szövetség részeseként, melyben minden egyes ember és minden csoport hallathatja a maga hangját. Most, hogy a Nemzetnek egyre bonyolultabb politikai és etikai kérdésekkel kell szembenéznie, bízom abban, hogy az amerikaiak vallási meggyőződésükben képesek lesznek megtalálni a józan megkülönböztetés forrását és az inspirációt az értelmes, felelősség- és tiszteletteljes dialógushoz egy emberibb és szabadabb társadalom felépítésére.

A szabadság nemcsak ajándék, hanem felhívás is a személyes felelősségre. Az amerikaiak ezt tapasztalatból tudják, hiszen az ország minden városának megvannak az emlékművei, melyekkel meghajolnak azok előtt, akik életüket áldozták a szabadság védelmében, akár a saját földjükön, akár másutt. A szabadság védelme megkívánja az erények kiművelését, az önfegyelmet, a közjóért hozott áldozatot és a kevésbé szerencsés emberek iránti felelősségérzetet. Megkívánja továbbá a polgári életben való részvételhez szükséges bátorságot azzal is, hogy nyilvánosan vitába száll saját vallásos meggyőződéséért és legnagyobb saját értékeiért. Egyszóval a szabadság mindig új. Minden generációnak szóló kihívás, melyre állandóan felelni kell, mégpedig a közjó érdekében (vö. *Spe Salvi* 24. p). Kevesen értették ezt oly világosan, mint a tisztelendő emlékü II. János Pál pápa. Amikor a szabadságnak szülőhazájában, Lengyelországban és Kelet-Európában a totalitarizmus fölött aratott szellemi győzelmére reflektált, emlékeztetett bennünket arra, hogy a történelem oly sokszor nyilvánvalóvá tette, hogy „egy igazság nélküli világban a szabadság elveszíti saját alapját”, és az értékek nélküli demokrácia elpusztíthatja a tulajdon lelkét (vö. *Centesimus annus* 46. p.). E prófétai szavakban bizonyos módon visszhangzik Washington elnök meggyőződése, melyet a búcsúbeszédében mondott, tudniillik hogy a vallás és az erkölcs a politikai boldogulás „nélkülözhetetlen támaszai”.

Az Egyház a maga részéről hozzá akar járulni egy olyan világ építéséhez, mely egyre méltóbb az Isten képére és hasonlatosságára teremtett emberi személyhez (vö. *Ter 1,26–27*). Meg van róla győződve, hogy a hit új világosságot vet minden dologra, s hogy az evangélium kinyilatkoztatja minden férfi és minden nő nemes hivatását és magasztos rendeltetését (vö. *Gaudium et spes* 10. p.). Ezenfelül a hit fölkinálja nekünk az erőt, hogy meg tudjunk felelni magasztos hivatásunknak, és a reményt, mely arra késztet, hogy dolgozzunk egy egyre igazságosabb és testvériesebb társadalomért. A demokrácia csak akkor virágozhat – miként ezt alapító Atyáitok nagyon jól tudták –, ha a politikai vezetőket és akiket képviselnek, az igazság vezérli és birtokolják az erkölcsi alapelv bölcsességét azokban a döntésekben, melyek a Nemzet életére és jövőjére irányulnak.

Jó egy évszázada az Amerikai Egyesült Államok jelentős szerepet játszik a nemzetközi közösségben. A most következő pénteken, ha Isten is akarja, módom lesz arra, hogy szóljak az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez, s remélem, hogy bátorítani tudom az erőfeszítéseket, hogy ez az intézmény még hatásosabb hang legyen a világ összes népének jogos várakozásai javára. Ebből a szempontból az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 60. évfordulóján a globális szolidaritás igénye sürgetőbb, mint valaha, ha az akarjuk, hogy mindenki méltóságának megfelelő módon élhessen, testvérként ugyanabban a házban, azon asztal körül, melyet Isten jósága készített minden gyermekének. Amerika mindig nagylelkűnek mutatkozott a rászorultak megsegítésében, elősegítve a fejlődést és segítséget nyújtva a természeti katasztrófák áldozatainak. Bízom abban, hogy az egész emberi családdal való ilyen törődés továbbra is meg fogja találni kifejezési formáit a türelmes nemzetközi diplomáciai erőfeszítések támogatásában, akár konfliktusok megoldásáról, akár a fejlődés előmozdításáról van szó. Így a jövőben nemzedékek egy olyan világban élhetnek majd, ahol az igazság, a szabadság és az igazságosság virágozhat – egy olyan világban, amelyben az Isten által minden embernek, férfinak, nőnek és gyermeknek megadott méltóságot és jogokat tiszteletben tartják, oltalmazzák és hatékonyan elősegítik.

Elnök úr, kedves barátaim, megkezdvén látogatásomat az Egyesült Államokban, szeretném még egyszer kifejezni hálámat a meghívásért, örömet afölött, hogy köztetek lehetek, és buzgó imádságomat, hogy a mindenható Isten erősítse meg ezt a Nemzetet és népét az igazságosság, a fejlődés és a béke útjain.
Isten áldja meg Amerikát!

**Vesperás és találkozó az USA püspökeivel
a washingtoni Szeplőtelen Fogantatás-kegytemplomban,
április 16-án, szerdán, 17.45-kor**

Tisztelendő Püspök Testvéreim!

Nagy örömmre szolgál, hogy ma, amikor megkezdem látogatásomat ebben az országban, köszönhetlek titeket, és megköszönöm George bíboros úr nevetekben hozzám intézett kedves szavait. Szeretnék köszönetet mondani mindnyájatoknak, különösen a Püspöki Konferencia tisztségviselőinek, utam előkészítése érdekében végzett munkátokért. Hálás megbecsülésem a Nemzeti Kegyhely hivatásos és önkéntes személyzetének is szól, akik ezen az estén fogadtak bennünket. Az amerikai katolikusokat a Péter széke iránti hűsége odaadásukról ismerik a világban. Az én lelkipásztori látogatásom alkalom arra, hogy tovább erősítse a bennünket egyesítő köteléket. Találkozásunkat az Esti Dicsérettel kezdtük ebben a Boldogságos Szűz Szeplőtelen Fogantatásának szentelt bazilikában, az amerikai katolikusok számára különösen fontos kegytemplomban, fővárosotok szívében. Imádságban egyesülve Máriával, Jézus Anyjával, nagy szeretettel bízunk rá mennyei Atyánkra Istennek az Egyesült Államok bármely részén élő népét.

New York, Philadelphia, Boston és Louisville katolikus közösségei számára különleges ünnepek éve ez az esztendő, mert 200. évfordulója van e helyi egyházak, egyházmegyék megalapításának. Veletek együtt adok hálát a sok kegyelemért, ami az elmúlt két évszázadban az Egyháznak adatott. Tekintettel arra, hogy ebben az évben az alapító egyházmegye, Baltimore érsekséggé emelésének 200. évfordulója is van, ez alkalmat ad nekem arra, hogy hálával és csodálattal emlékezzem Baltimore első püspöke, John Carroll életére és szolgálatára, aki a nem sokkal korábban függetlenné vált Nemzetetük katolikus közösségének nagyon jó pásztora volt. A rábízott hatalmas területen végzett fáradhatatlan evangelizálása alapozta meg az egyházi életet országokban, s tette lehetővé az Egyház számára Amerikában a növekedést és érlelődést. Az a katolikus közösség, melyet ma szolgáltok, egyike a világ legnagyobb és legbefolyásosabb közösségének. Mennyire fontos tehát úgy élnetek, hogy világosságtok ragyogjon polgártársaitok és a világ előtt, „hogy lássák jó tetteiteket, és dicsőítsék Atyátokat, aki a mennyekben van” (Mt 5, 16). Sokan, akik John Carroll és püspök testvérei területén végeztek szolgálatukat két évszázadon át, távoli földekről jöttek. A származásukból fakadó különbözőségek tükröződnek a mai Amerika életének gazdag változatosságában.

Kedves Püspök Testvéreim, szeretnék bátorítani benneteket és a közösségeiteket, hogy továbbra is fogadjátok be a ma közéték érkező bevándorlókat, osztozzatok örömeikben és reményeikben, támogassátok őket szenvedéseikben és megpróbáltatásaikban, és segítsetek nekik boldogulni új otthonukban. Ez az, amit polgártársaitok nemzedékeken át megtettek. Kezdetektől fogva kaput nyitottak a fáradtakkak, a szegényeknek, „a sokaságnak, mely azért fáradozott, hogy föllélegezhessen az igazságban” (vö. a Szabadság-szobor talapzatába vésett verset). Ők voltak azok, akiket Amerika befogadott.

Azok között, akik azért jöttek, hogy új életet építsenek maguknak, sokan voltak, akik helyesen tudták használni az itt talált erőforrásokat és a lehetőségeket, és magas színvonalon boldogultak. Valóban, ennek az országnak a polgárai nagy életrealitásukról és kreativitásukról lettek ismertek. De híresek lettek a nagylelkűségükről is. Az Ikertornyok ellen 2001 szeptemberében végrehajtott támadás, majd az 2005. évi Katrina hurrikán után az amerikaiak megmutatták bajba került testvéreik iránti segítőkészségüket. Nemzetközi szinten a 2004 decemberi cunami után az amerikai nép részéről följánlott mentő- és segélyakciók ismét tanúságot tettek erről az együttérzésről. Engedjétek meg, hogy különös megbecsülésemet fejezzem ki a humanitárius segítségnyújtás számtalan formájával kapcsolatban, amit az amerikai katolikusok a Karitás és más ügynökségek révén ajánlottak föl. Nagylelkűségük gyümölcsöt hozott a szegények és rászorultak iránti figyelemben, valamint a katolikus plébániák, kórházak, iskolák és egyetemek nemzeti hálózatának kiépítésére fordított energiában is.

Amerika a nagy hitnek a földje is. Népetekről jól tudják mindenütt, hogy buzgón vallásos, és büszke arra, hogy egy imádságos közösséghez tartozik. Bízik Istenben, s nem vonakodik attól, hogy nyilvános beszédekben a bibliai hitben gyökerező erkölcsi érvekre hivatkozzék. A vallásszabadság tiszteletben tartása mélyen beleágyazódik az amerikai tudatba. Ez olyan tény, mely hozzájárult ahhoz, hogy ez az

ország bevándorlók nemzedékeit vonzotta annak az otthonnak a megtalálására, ahol ki-ki szabadon gyakorolhatja Isten tiszteletét a saját vallásos meggyőződése szerint.

Ebben az összefüggésben örömmel látom köztetek az összes tiszteletreméltó, Péter utódával közösségben lévő Keleti Egyház püspökeit: különleges örömmel köszöntöm őket. Kedves Testvéreim, kérek benneteket, biztosítsátok közösségeiteket szeretetemről, valamint értük és a szülőföldjükön maradt sok-sok testvérükért és nővéreikért mondott szüntelen imádságozomról. Jelenlétetek ebben az országban emlékeztet arra a Krisztus melletti bátor tanúságtételre, melyet közösségeitek sok tagja az adott országban gyakran szenvedések közepette tett. Nagy gazdagság ez az amerikai egyházi élet számára is, mert az Egyház katolicitásának, valamint liturgikus és lelki hagyományai változatosságának eleven kifejeződése.

Ebbe a termékeny, különböző forrásokból táplálkozó talajba kell nektek, Tisztelendő Püspök Testvéreim, elvetni ma az evangélium magvát. Ez engem arra készítet, hogy föltegyem a kérdést, hogy a 21. században egy püspök miként tudja a legjobban teljesíteni azt a feladatát, „hogymint megújítson Krisztusban, a mi reménységünkben”? Hogyan vezetheti el népét „az élő Istennel való találkozásra”, aki annak az evangéliumi reménynek a forrása, mely átformálja az életet (vö. *Spe salvi* 4.)? Valószínűleg mindenekelőtt meg kell küzdenie néhány akadállyal, melyek gátolják ezt a találkozást.

Igaz, hogy erre az országra jellemző valamiféle eredeti vallásos lelkiület, a szekularizmus észrevétlen befolyása azonban meg tudja változtatni a módot, ahogyan az emberek a magatartásukban engednek magukra hatni a hitet. Természetes-e, hogy vasárnaponként a templomban megvalljuk a hitünket, azután a héten át olyan cselekményeket vagy orvosi beavatkozásokat támogatunk, melyek ellenkeznek ezzel a tittel? Következetes-e gyakorló katolikus számára figyelmen kívül hagyni vagy kizsákmányolni a szegényeket és a peremre sodródottakat, támogatni a katolikus erkölcs tanításával ellenkező szexuális magatartásokat, vagy elfogadni olyan álláspontokat, melyek ellentmondanak minden emberi lény élethez való jogának, a fogantatástól kezdve a természetes halálig? Szembe kell szállni minden olyan irányzattal, mely a vallást magánügynek tekinti. A keresztények csak akkor lesznek nyitottak az evangélium átformáló ereje iránt, ha a hit az élet egészét áthatja.

Egy gazdag társadalom számára az élő Istennel való találkozás további akadály a materializmus rejtett befolyása, mely sajnos nagyon könnyen – az örök élet árán, melyet Isten az eljövendő időben ígér – arra a „százannyira” összpontosítja a figyelmet, melyet Isten ebben az életben ígért (*Mk 10,30*). Az embereknek ma szükségük van arra, hogy föl hívják a figyelmüket a végső célra. Szükségük van annak elismerésére, hogy életük mélyén Istenre szomjaznak. Könnyű megszedülni azoktól a szinte korlátlan lehetőségektől, melyeket a tudomány és a technika kínál fel; könnyű elkövetni a tévedést, hogy azt képzeljük: a saját erőnkkel el tudjuk érni legmélyebb vágyaink beteljesedését. Ez illúzió. Isten nélkül, aki nekünk ajándékozza azt, amit önmagunkban nem tudunk elérni (vö. *Spe salvi* 31.), az életünk lényegében üres. Az embereknek szükségük van az állandó készletésre az Istennel való kapcsolat ápolására, aki azért jött, hogy nekünk bőséges életünk legyen (vö. *Jn 10,10*). Minden lelkipásztori és hitoktatói tevékenységünk céljának, igehirdetésünk tárgyának, szentségi szolgálatunk középpontjának annak kell lennie, hogy az embereket segítsük a „Jézus Krisztussal, a mi reményünkkel” (*1Tim 1,1*) való kapcsolat létrehozásában és táplálásában.

Egy olyan társadalomban, mely nagyra értékeli a személyes szabadságot és az autonómiát, könnyű szem elől téveszteni a másoktól való függésünket és értük Isten előtt viselt felelősségünket. Az individualizmusnak e hangsúlyozása még az Egyházra is hatott (vö. *Spe salvi* 13–15.), azáltal, hogy életre hívott egy olyan jámborsági formát, mely olykor hangsúlyozza egyéni kapcsolatunkat Istennel, annak a meghívásnak a kárára, hogy egy megváltott közösség tagjai legyünk. Pedig kezdetben Isten látta, hogy „nem jó az embernek egyedül lennie” (*Ter 2,18*). Társas lényeknek vagyunk teremtve, akik a beteljesedést csak az Isten és a felebarát iránti szeretetben találjuk meg. Ha valóban Rá akarjuk szegezni a tekintetünket, aki a mi örömünk forrása, akkor azt Isten népe tagjaiként kell megtennünk (vö. *Spe salvi* 14.). Ha úgy tünne, hogy ez szemben áll a mai kultúrával, az annak volna újabb bizonyítéka, hogy sürgősen újra kell evangelizálni a kultúrát.

Itt Amerikában ti meg vagytok áldva egy kultúrájában nagyon változatos katolikus laikátussal, mely a maga sokféle adományát az Egyház és az egész társadalom szolgálatába állítja. E laikusok a bátorítás, a vezetés és irányítás igényével tekintenek rátok. Egy információkkal telített korban nem lehet

túlértékelni annak jelentőségét, hogy megbízható képzést ajánlotok a hitben. Az amerikai katolikusok hagyományosan nagyra becsülik a vallásos nevelést, mind az iskolákban, mind a felnőttképzés programjainak egészében: ezt támogatni és gyarapítani kell. A sok férfit és nőt, akik nagylelkűen vesznek részt karitatív tevékenységekben, támogatni kell és meg kell újítani elkötelezettségüket „a szív formálásával”: „egy olyan Istennel való találkozásra Krisztusban, mely fölébreszti bennük a szeretetet és megnyitja a lelküket mások felé” (*Deus caritas est* 31.). Egy olyan korszakban, melyben az orvostudományok fejlődése sokakban új reményt ébreszt, korábban elképzelhetetlen etikai kihívások jelentkezhettek. Ez eddig soha nem tapasztalt fontosságot kölcsönöz az Egyház erkölcsi tanításában való megbízható képzésnek azon katolikusok számára, akik az egészségügyben dolgoznak. Az apostolkodás mindezen területein bölcs vezetésre van szükség, hogy bőséges termést hozhassanak. Ha ezeken az apostolkodási területeken valóban a személy teljes javát akarjuk szolgálni, akkor meg kell azokat újítanunk Krisztusban, a mi reményünkben.

Mint az evangélium hirdetőinek és a katolikus közösség vezetőinek az is feladatuk, hogy vegyetek részt a közélet eszmecseréiben, annak érdekében, hogy a megfelelő kulturális magatartások modelljeit segítsétek kialakítani. Egy olyan környezetben, ahol becsülik a szólásszabadságot és bátorítják az erőteljes és tisztességes vitát, a ti szavatokra figyelnek, és sokaknak adtok módot az aktuális helyzet társadalmi és erkölcsi kérdéseinek megvitatására. Ha az evangéliumot érthető világossággal hirdetitek, nemcsak a saját közösségeitek embereit alakítjátok, hanem a tömegtájékoztató szélesebb köreikben is segítitek a keresztény remény üzenetének terjedését az egész világban.

Természetesen az Egyház befolyása a nyilvános vitára különböző szinteken valósul meg. Az Egyesült Államokban, mint másutt is, sok olyan törvény van már hatályban vagy tárgyalás alatt, melyek a katolikus közösség és katolikus moralitás szempontjából aggodalmat keltenek, ezért vezetésetekkel világos és egységes tanúságot kell tenni ezekben a kérdésekben. Mindazonáltal még fontosabb, hogy a szélesebb körű közösség szíve és lelke fokozatosan megnyíljon az erkölcsi igazságra: itt még sok a teendő. Ebben az összefüggésben perdöntő a világi hívők szerepe, akiknek „kovászként” kell hatniuk a társadalomban. Azonban nem kell feltételeznünk, hogy a mai alapvető etikai kérdésekben minden katolikus polgár az Egyház tanítása szerint gondolkodik. Ismétlem, a ti kötelelőteketek annak biztosítása, hogy a fölkínált erkölcsi képzés az egyházi élet minden területén az élet evangéliumának hiteles tanítását tükrözze.

Ezzel összefüggésben mindannyiunk számára súlyos aggodalom tárgya a család helyzete a társadalom egészében. Igaz: George bíboros az imént említette, hogy mennyire hangsúlyozzátok a házasságot és a családi életet a következő évek gondjai között. A Béke Világnapjára küldött idejüzenetemben szoltam arról a lényeges hozzájárulásról, melyet az egészséges családi élet jelent egy nemzet békéje és a nemzetek közötti béke számára. A családi otthonban tapasztaljuk meg „a béke néhány alapvető alkotóelemét: a testvérek közötti igazságosságot és békét, a szülők által megtestesített tekintély szerepét, a gyengébb családtagok – kicsik vagy betegek vagy idősek – szeretetteljes szolgálatát, a kölcsönös segítségnyújtást az élet szükségleteiben, a másik elfogadásának és – ha arról van szó – a megbocsátásnak a készségét” (3. p.). Ezenfelül a család az evangelizálás elsődleges helye azért, hogy továbbadja a hitet és segíti a fiatalokat abban, hogy fontosnak tartsák a vallás gyakorlását és a vasárnap megtartását. Hogyan ne aggódnánk, amikor látjuk, hogy a család mint az Egyház és a társadalom alapvető eleme gyorsan bomlik? Egyre nő a válások és hűtlenségek száma, sok fiatal férfi és nő késlekedik a házassággal, vagy teljesen tagadja azt. Egyes fiatal katolikusoknak a házasság szentségi köteléke alig különbözik egy polgári köteléktől, vagy egyenesen úgy fogják föl, mint egyszerű megegyezést egy másik személlyel meghatározatlan formájú és bizonytalan idejű együttélésre. Ennek következtében az Egyesült Államokban riasztóan csökken a katolikus házasságkötések, s ezzel együtt növekszik az együttélések száma, melyekből egyszerűen hiányzik a házastársak Krisztuséhoz hasonló kölcsönös odaadása, melyben a nyilvánosan kimondott ígéret pecsétje erősíti meg az egy életen át fölbonthatatlan együttélést. Ilyen körülmények között a gyermekeket megfosztják attól a biztonságos környezettől, melyre szükségük volna ahhoz, hogy emberként nőhessenek föl, de a társadalmat is megfosztják azoktól a szilárd pillérektől, melyek szükségesek, ha meg akarják őrizni a közösség összetartozását és erkölcsi központját.

Miként Elődöm, II. János Pál pápa tanította, „a családi pasztoráció legfőbb gondozója és irányítója az egyházmegyében a püspök. Mint Atyának és Pásztorának különleges módon kell törődnie a lelkipásztori szolgálattal e területével, amely kétségtelenül minden egyebet megelőz. Törődést, időt, munkatársakat, anyagiakat kell rááldoznia; elsősorban azonban neki magának kell a családok és mindazok mellett

állnia, akik az egyházmegyében a családi pasztorációval foglalkoznak” (*Familiaris Consortio* 73.). A ti feladatotok határozottan hirdetni azt, amit a hit és az értelem a házasság intézményéről mond, úgy érteve azt, mint az élet továbbadására nyitott, életre szóló elkötelezettséget egy férfi és egy nő között. Ennek az üzenetnek minden mai ember felé hangzania kellene, mert lényegében egy fenntartások és feltételek nélküli „igen” az életre, „igen” a szeretetre, és „igen” közös emberségünk szíve vágyaira, miközben arra törekszünk, hogy a másokkal és az Úrral való bensőséges kapcsolat utáni mélységes vágyunk beteljesedjék.

Az élet evangéliumával ellentétes jelek között, melyeket nem csak Amerikában, hanem másutt is tapasztaltunk, van egy, amely mélységes szégyent ébreszt: a kiskorúakkal való szexuális visszaélés. Közületek sokan beszéltek nekem arról a rendkívüli fájdalomról, melyet közösségeitek éreztek, amikor egyházi személyek ilyen súlyosan erkölcstelen magatartással árulták el papi kötelezettségeiket és feladataikat. Miközben próbáljátok megszüntetni ezt a bajt, bárhol mutatkozzék is, legyetek biztosak Isten egész világon élő népének imádságos támogatásában. Méltán tartjátok nagyon fontosnak az áldozatoknak nyújtandó támogatást és együttérzést: Istentől kapott lelkipásztori felelősségetek, hogy gyógyítsátok a bizalom megsértésével okozott sebeket, támogassátok a gyógyulást, mozdítsátok elő a megbékélést és szerető gondoskodással álljatok azok mellett, akiket így súlyos károk értek.

Nem könnyű az ilyen helyzetek megoldása, s miként Püspöki Konferenciátok Elnöke jelezte, „olykor a lehető legrosszabb módon történt rá kísérlet”. Most, hogy a probléma terjedelmét és súlyosságát világosabban látjuk, megfelelőbb orvoslást és büntetést tudtok kiróni, és segíteni tudtok annak a környezetnek a kialakításában, mely nagyobb oltalmat nyújt a fiataloknak. Miközben emlékeztetnünk kell arra, hogy az amerikai papok és szerzetesek túlnyomó többsége kiemelkedő munkát végez a főlzabadító evangélium üzenetének közvetítésével a lelkipásztori gondjukra bízott személyek felé, életfontosságú, hogy a sebezhető személyeket mindig megvédjék azokkal szemben, akik bánthatnák őket. Ezzel összefüggésben a ti gyógyító és oltalmazó erőfeszítéseitek sok gyümölcsöt hoznak, nem csak azok számára, akik közvetlenül lelkipásztori gondjaitokra vannak bízva, hanem az egész társadalomban is.

Ha azonban azt akarjuk, hogy intézkedéseitek és stratégiátok elérje a célját, akkor szélesebb összefüggésbe kell azokat helyezni. A kisgyermeknek joguk van ahhoz, hogy a szexualitásnak és annak az emberi kapcsolatokon belüli sajátos szerepének helyes megértésében nevelődjenek. Ezért meg kell őket kímélni a szexualitás ma annyira elhatalmasodott lealacsonyító megnyilvánulásaitól és vulgáris manipulációitól; joguk van ahhoz, hogy az emberi személy méltóságában gyökerező hiteles erkölcsi értékek szerint nevelődjenek. Ez arra készítet minket, hogy elgondolkodjunk a család központi jelentőségéről és az élet evangéliuma szolgálatának szükségességéről. De mit jelent a kisgyermek oltalmazásáról beszélni, amikor a tömegtájékoztató eszközök révén ma oly sok otthonban jelen van a pornográfia és az erőszak? Sürgetve kell újra hangsúlyoznunk azokat az értékeket, melyek hozzásegítik a társadalmat ahhoz, hogy a fiataloknak és a felnőtteknek józan erkölcsi képzést nyújtson. Ebben mindenkinek megvan a maga feladata, nem csak a szülőknek, a vallási vezetőknek, a tanítóknak és hitoktatóknak, hanem a tájékoztatásnak és a szórakoztatóiparnak is. Igen, a társadalom minden tagja hozzájárulhat ehhez az erkölcsi megújuláshoz, és részesedhet belőle. Valóban törődni a fiatalokkal és civilizációnk jövőjével, azt jelenti: elismerjük, hogy felelősek vagyunk azért, hogy szolgáljuk és megéltjük azokat a hiteles erkölcsi értékeket, melyek egyedül teszik alkalmassá az emberi személyt a boldogulásra. A ti pásztori feladatotok – kiknek modellje Krisztus, a jó pásztor –, hogy erősen és érthetően hirdessétek ezt az üzenetet, és a szexuális visszaélés mindenféle bűnével szálljatok szembe a legtágabb körben. Továbbá amikor fölismertek a problémát és szembeszálltok vele, Ámennyiben egyházi körben történik, példát tudtok adni másoknak is, hiszen ez a baj nem csak a ti egyházmegyéitekben, hanem a társadalom minden területén megtalálható. Határozott és közös választ igényel.

A papoknak is szükségük van vezetésre és közelségetekre e nehéz időszakban. Megtapasztalták a szégyent a történetek miatt, és sokan úgy érzik, hogy elveszítették a korábban birtokolt bizalom egy részét. Nem kevesen közel érzik magukat a szenvedő Krisztushoz, miközben próbálnak szembeszállni a jelen krízis következményeivel. A püspök, mint papjainak atyja, testvére és barátja, segíthet nekik lelki gyümölcsöket szedni e Krisztussal való egységből azáltal, hogy tudatosítja bennük az Úr vigasztaló jelenlétét szenvedésükben, és bátorítja őket, hogy az Úrral együtt járják a remény ösvényét (vö. *Spe salvi* 39). Miként II. János Pál pápa hat évvel ezelőtt megjegyezte, „bízunk kell abban, hogy a próbatét jelen ideje tisztulást hoz a katolikus közösségben”, mely majd elvezet „egy szentebb

papsághoz, egy szentebb püspökséghez és egy szentebb Egyházhoz” (*Üzenet az Egyesült Államok bíborosainak* 4. p., 2002. április 23.). Sok jele van annak, hogy a közelmúltban egy ilyen tisztulás valóban megtörtént. Krisztus állandó jelenléte szenvedéseinkben fokozatosan világossággá alakítja át sötétségünket: Jézus Krisztusban, a mi reményünkben valóban minden megújult.

A jelen pillanatban feladatokat lényeges része erősíteni a kapcsolatot papjaitokkal, különösen olyan esetekben, amikor feszültség támadt a papok és a püspökök között a krízis következtében. Fontos, hogy továbbra is nyilvánvalóvá tegyék a példák által a törődéseket, támogatásokat és vezetéseteket. Így biztosan segítitek őket abban, hogy találkozzanak az élő Istennel, és odairányítsatok ahhoz az evangéliumi reményhez, mely átformálja az életet. Ha ti magatok úgy éltétek, hogy egyre inkább hasonlónak váltok Krisztushoz, a jó pásztorhoz, aki életét adta a juhaiért, arra fogjátok indítani paptestvéreiteket, hogy újra a krisztusi nagylelkűséggel szenteljék magukat a nyáj szolgálatára. Ha valóban előbbre akarunk jutni, arra van szükségünk, hogy világosabban koncentráljunk Krisztus követésére az életszentségben. Az erényeket gyakorolva és az imádságban elmerülve föl kell fedeznünk a Krisztusra összpontosított élet örömét. Ha a hívők tudják, hogy a lelkipásztoruk imádságos ember, és életét adja a szolgálatukért, akkor olyan hévvel és érzülettel válaszolnak, mely táplálja és fenntartja az egész közösség életét.

Az imádsággal töltött idő soha nem elveszett idő, bármilyen fontosak is a kötelezettségek, melyek mindenfelől szorongatnak. Az Úr Krisztus imádása az Oltáriszentségben folytatja és erősíti azt az egyesülést Ővele, mely az eucharisztikus ünneplés által jön létre (vö. *Sarcamentum caritatis* 66. p.). A rózsafüzér titkainak szemlélése felszabadítja azok üdvözítő erejét azáltal, hogy hasonlóvá tesz és egyesít Jézus Krisztussal és Neki szentel bennünket (vö. *Rosarium Virginis Mariae* 11, 15). Az imaórák liturgiájához való hűség biztosítja egész napunk megszenteltségét, azáltal, hogy emlékeztet: Isten művének szolgálatára kell figyelni, teljesítendő kötelezéseink felől adódó minden sürgetés és szétszóró hatás ellenére. Így az áhitat segít abban, hogy *Krisztus személyében* beszéljünk és cselekedjünk, Jézus nevében tanítsuk, vezessük és szenteljünk meg a hívőket, közvetítve az Ő megbékélését, gyógyítását és szeretetét szeretett fivéreinek és nővéreinek. Ez a Krisztushoz, a jó pásztorhoz való radikális hasonulás a mi pásztori szolgálatunk középpontja, és ha az imádság által kitarulunk a Szentlélek hatalma előtt, Ő bőségesen fogja adni az adományokat, melyekre szükségünk van félelmetes köteletségünk teljesítéséhez, olyannyira, hogy nem kell aggodalmaskodnunk, „hogyan és mit beszéljünk” (*Mt 10, 19*).

Ezen az estén hozzátok intézett beszédem befejezéseként az országokban élő Részegyházat egész különlegesen a Szeplőtelen Szűz, az Egyesült Államok Patrónájának anyai gondjaira és közbenjárására bízom. Ő, aki méhében hordozta az összes Nemzetek reményét, járjon közben e Nemzet népéért, hogy valamennyien megújuljanak Jézus Krisztusban, az Ő Fiában. Kedves Püspök Testvéreim, akik itt jelen vagytok, mindannyiatokat biztosítalak őszinte barátságomról és lelkipásztori gondjaitokban való osztozásomról.

Mindannyiótoknak, a klérusnak, a szerzeteseknek és a világi hívőknek egyaránt szívből adom apostoli áldásomat a föltámadott Krisztus örömeinek és békéjének zálogaként.

A Szentatya válasza az amerikai püspökök kérdéseire

1. Kérjük a Szentatyát, mondja el nekünk, hogyan értékeli a közéletben egyre növekvő elvilágiasodás (szekularizmus) kihívását és a szellemi életben megnyilvánuló relativizmust; s milyen javaslatai vannak arra nézve, hogy lelkipásztori szempontból hogyan válaszoljunk ezekre a kihívásokra, annak érdekében, hogy az evangelizálást egyre hatékonyabban végezhessük.

Beszédemben röviden szóltam erről a témáról. Fontosnak tartom azt a tényt, hogy Európa sok országától eltérően itt, Amerikában, a világias gondolkodás a lényegét tekintve nem vallásellenes. Az Egyház és Állam elválasztásán belül az amerikai társadalmat mindig alapvetően meghatározta a vallás és a vallás közéleti szerepének a tisztelete, s ha hihetünk a közvéleménykutató mintavételeknek, az amerikai nép mélyrehatóan vallásos. De nem elég erre a hagyományos vallásosságra építeni, s úgy viselkedni, mintha minden rendben volna, miközben ennek a hagyományos vallásosságnak az alapjai szétporladnak. Az evangelizálással kapcsolatos komoly megfontolásnál nem szabad figyelmen kívül hagynunk annak a kihívásnak mély felmérését, amellyel az Evangéliumnak ma szembe kell néznie a kortárs amerikai kultúra részéről.

Természetesen lényeges az evilági rend jogos autonómiájának helyes értelmezése: ez az autonómia nem szakítható el a Teremtő Istentől és az ő üdvözítő tervétől. Lehet, hogy az amerikai szekularizmus (elvilágiasodás) különös problémát jelent: miközben elfogadja az istenhitet és tiszteletben tartja a vallás és az egyházak közösségi szerepét, finoman a legkisebb közös nevezőre csökkenti a vallásos hitet. Eszerint a hit azt jelenti, hogy bizonyos „külső” dolgokat passzívan elfogadunk, de ezeknek a mindennapi életben gyakorlati jelentőségük nincsen. Az eredmény pedig az, hogy a hit egyre távolodik az élettől: úgy élünk, „mintha Isten nem léteznék”. S mindezt súlyosbítja, hogy a hitet és a vallást individualista és eklektikus módon közelítik meg: az „Egyházzal együtt gondolkodó” katolikus megközelítéstől nagyon távol mindenki úgy gondolja, hogy személyes joga van választani, teljesítve a társadalmi kötelezettségeket, de a Krisztus törvényéhez való átfogó, belső megtérés nélkül. Ennek következtében a keresztényeket, ahelyett hogy megújulnának és átalakulnának lélekben, könnyen megkísérti, hogy hasonlóvá váljanak a világ lelkéhez (vö. *Róm 12,3*). Nagyon élesen láthattuk ezt abban a botrányban, amelyet az abortusz jogának követelését támogató katolikusok keltek.

Mélyebbre nézve a szekularizmus arra szólítja föl az Egyházat, hogy erősítse és még aktívabban teljesítse küldetését a világban és a világ felé. Miként a Zsinat ezt világossá tette, a világi hívőknek e tekintetben különleges felelősségük van. Meggyőződésem szerint arra van szükség, hogy erősebb érzékünk legyen az Evangélium és a természetes erkölcsi törvény, illetve az Evangélium és a hiteles emberi közjó belső összefüggése iránt, amely a polgári törvényekben és a személyes erkölcsi döntésekben testesül meg. Egy olyan társadalomban, amely joggal becsüli nagyra a személyes szabadságot, az Egyháznak – tanítása minden szintjén: a katekézisben, az igehirdetésben, a szemináriumi és egyetemi oktatásban – szorgalmaznia kell az apologetikát, mely arra irányul, hogy megerősítse a keresztény kinyilatkoztatás igazságát, a hit és az ész harmóniáját és a szabadság helyes megértését, mely pozitív megfogalmazásban megszabadulás a bűn korlátaitól és felszabadulás a hiteles és teljes életre. Röviden összefoglalva: az Evangéliumot úgy kell hirdetni és tanítani, mint mindent átfogó életmódot, mely intellektuálisan és gyakorlatilag egyaránt vonzó és igazolt válaszokat kínál a valós emberi kérdésekre. A „relativizmus diktatúrája” végső soron nem más, mint az emberi szabadságot fenyegető veszedelem, mert az igazi szabadság csak az igazság iránti nagylelkűségben és hűségben érlelődik.

Erről a témáról természetesen sokkal többet is lehetne mondani, mégis, engedjétek meg, hogy ezzel fejezzem be: azt hiszem, hogy az Amerikában élő Egyház történelmének jelen pillanatában azzal a kihívással néz szembe, hogy újra meg kell találnia a valóság katolikus szemléletét, s meggyőzően és megragadóan kell azt bemutatnia egy olyan társadalomnak, mely az emberi önmegvalósítás mindenféle receptjét kitalálja. Különösen arra gondolok, hogy a fiatalok szívéhez kell szólnunk, akik az Evangéliummal ellentétes üzenetek állandó tálalása ellenére szomjaznak a hitelességre, a jóságra, az igazságra. Sok még a tennivaló a prédikációban, a plébániai és iskolai hitoktatásban, ha azt akarjuk, hogy az evangelizálás gyümölcsöt teremjen az egyházi élet megújulására Amerikában.

2. *Mi a Szentatya véleménye arról a „csendes folyamatról”, amellyel a katolikusok elhagyják a hit gyakorlását, néha kifejezett döntéssel, de gyakrabban úgy, hogy kényelemből és fokozatosan elhagyják a szentmisén való részvételt és az Egyházzal való azonosulást?*

Kétségtelenül mindez nagyban összefügg a – néha lekicsinylően gettóhoz hasonlított – vallási kultúra sorvadásával, amely kultúrát a részvétellel és az Egyházzal való azonosulással lehetne erősíteni. Amint az imént mondtam, ezen Ország Egyháza előtt az egyik nagy kihívás éppen az, hogy kiműveljen egy olyan katolikus identitást, amely nem csak külső elemekre, hanem inkább az Evangéliumban gyökerező gondolkodás- és cselekvésmódra épül, és az Egyház élő hagyományából táplálkozik.

A téma természetesen magában foglal olyan összetevőket is, mint a vallási individualizmus és a botrány. De lássuk csak a kérdés lényegét: a hit nem maradhat életben, ha nem „tevékeny a szeretet által” (*Gal 5,6*). Nehézséget jelent az embereknek, hogy templomainkban Istennel találkozzanak? Vajon a prédikációnk elveszítette az ízét? Mindez nem annak köszönhető-e, hogy sokan elfelejtették, esetleg soha meg sem tanulták, hogyan kell imádkozni az Egyházban és az Egyházzal együtt?

Most nem azokról szólok, akik azért hagyták el az Egyházat, hogy szubjektív vallási „tapasztalatokat” szerezzenek; ez olyan lelkipásztori probléma, amelyet a saját határai között kell megoldani. Úgy gondolom, olyan személyekről beszélünk, akik útszélre kerültek anélkül, hogy tudatosan elutasították volna a Krisztusba vetett hitet, de valami miatt nem kaptak életerőt a liturgiából, a szentségekből és a prédikációból. Ennek ellenére a keresztény hit, mint tudjuk, lényege szerint egyházas, és a közösséggel való eleven kötelék nélkül az egyéni hit soha nem érheti el az érettség fokát. A föltett kérdésre visszatérve: az eredmény egy hallgatóságos aposztázia lehet.

Engedjétek meg, hogy két rövid észrevételt tegyek „az elhagyás problémájáról”, melyek – remélem – további reflexiókat indítanak el.

Először, mint ti is tudjátok, a nyugati társadalmakban egyre nehezebb úgy beszélni az „üdvösségről”, hogy azt meg is értsék. S mégis, az üdvösség – a szabadulás a rossztól és az új, szabad élet ajándéka Krisztusban – az Evangélium lényege. Mint már mondtam, újra meg kell találnunk a módját, hogy meggyőzően tudjuk hirdetni ezt az üzenetet és föl tudjuk kelteni a szomjúságot azon teljesség után, amelyet csak Krisztus tud megadni. Mivel ezek a valóságok a legnagyobb erővel az Egyház liturgiájában s mindenképp az Eucharisztiaiban nyilvánulnak meg és lépnek be a hívők életébe, talán még sokat kell tennünk a Zsinat látomásának megvalósításáért, mely szerint a liturgia az általános papság gyakorlása és indítás a világban való termékeny apostolkodásra.

Másodszor: aggodalommal kell elismernünk, hogy sok, hagyományosan keresztény társadalmunkban szinte teljesen megfogyatkozott az eszkatológikus érzék. Mint tudjátok a *Spe salvi* enciklikámban beszéltem erről a problémáról. Itt elég annyit mondanom, hogy a hit és a remény nem korlátozódik erre a világra: mint isteni erények az Úrral egyesítenek és a beteljesedés felé visznek, nem csak egyéni sorsunkat, hanem az egész teremtés sorsát tekintve is. A hit és a remény erőink forrása és energiája, melyekkel fölkészülünk Isten Országának eljövételére. A kereszténységben nincs helye a merőben magán vallásosságnak. Krisztus a világ Üdvözítője, s mint az ő tagjai és az ő prófétai, papi és királyi hivatalának részesei, iránta való szeretetünket nem választhatjuk el az Egyház építésének és az Ország növekedésének feladatától. Amilyen mértékben a vallásosság merőben magán tevékenységgé válik, olyan mértékben veszíti el a maga lelkét.

Engedjétek meg, hogy nyilvánvaló igazsággal fejezzem be válaszomat. A mezők ma is érettek az aratásra (vö. *Jn 4,35*); Isten ma is növeszti a vetést (vö. *IKor 3,6*). Az elhunyt II. János Pál pápával együtt hihetjük és kell is hinnünk, hogy Isten új tavaszt készít elő a kereszténység számára (vö. *Redemptoris missio* 86.). Amire most, az Amerikában élő Egyház jelen órájában a leginkább szükség van, az az apostoli buzgóság megújulása, mely a pásztorokat arra készíti, hogy keressék az elkóboroltakat, kötözzék be a sebesülteket és erősítsék a gyengéket (vö. *Ez 34,16*). Ez pedig, mint mondtam, a mai kihívások józan elemzésére alapuló új gondolkodásmódot és elkötelezettséget igényel annak érdekében, hogy egységben legyetek a szolgálatban, melyet az Egyháznak a jelen nemzedékek számára kell nyújtania.

3. *Hogyan értékeli a Szentatya a hivatások csökkenő számát a katolikus népesség számának növedését látva, s milyen reményt lát a hivatásra készülők személyes adottságaiban és életszentségre irányuló vágyában?*

Legyünk őszinték: a papi és szerzetesi hivatások ápolásának képessége egy adott helyi Egyház egészségének a biztos jele. E tekintetben az önáltatásnak semmi helye nincsen. Isten állandóan hívja a fiatalokat, de a mi dolgunk, hogy bátorítsuk a meghívásra adott nagylelkű és szabad választ. Másrészt egyikünk sem tagadhatja ennek a kegyelemnek az ingyenességét.

Az evangéliumban Jézus azt mondja, hogy kérnünk kell az aratás Urát, küldjön munkásokat; azt is tudja, hogy a munkás kevés a bőséges aratnivalóhoz mérten (vö. *Mt 9,37–38*). Rendkívülinek hathat, de én gyakran gondolom azt, hogy az imádság – *az egyetlen szükséges* – a hivatásoknak egyetlen hatásos tényezője, s mi mégis gyakran megfelelkezünk róla és alábecsüljük.

Nem csak a *hivatásokért* mondott imádságra gondolok. Maga a keresztény családokban született, a keresztény nevelés programjai által táplált és a szentségi kegyelmekkel erősített imádság a fő eszköz, mellyel megismerhetjük, hogy mi Isten akarata az életünkre vonatkozóan. Amilyen mértékben megtanítjuk fiataljainkat imádkozni, mégpedig jól imádkozni, olyan mértékben működünk együtt az isteni hívással. A programoknak, terveknek és elképzeléseknek megvan a maguk helye, de egy hivatás kérdésének eldöntése mindenekelőtt az Úr és tanítványai bensőséges dialógusának a gyümölcse. A fiatalok, ha tudnak imádkozni, bizakodhatnak abban, hogy fogják tudni, mit kell tenniük az isteni hívással kapcsolatban

Megjegyeztétek, hogy sok mai fiatalban növekszik az életszentség utáni vágy, s hogy egyre csökkenő számban ugyan, de sokan haladnak előre nagy idealizmussal, és ez nagy ígéretek hordozója. Nagyon fontos meghallgatni őket, megérteni a tapasztalataikat és bátorítani őket, hogy segítsék a saját kortársaikat annak belátására, hogy szükség van elkötelezett papokra és szerzetesekre, és lássák meg az Úr és az Ő Egyházának szolgálatára áldozott élet szépségét. Véleményem szerint a hivatások gondozóinak és nevelőinek igen magas igényeknek kell megfelelniük: a jelölteket – ma inkább, mint korábban – olyan emberi és intellektuális képzésben kell részesíteniük, amely nem csak arra teszi képessé őket, hogy a valós kérdésekre válaszolni tudjanak és meg tudjanak felelni kortársaik igényeinek, hanem arra is, hogy magatartásukban és a hivatásban való állhatatosságban annyira éretté váljanak, hogy egész életükre el tudják kötelezni magukat. Mint püspökök, legyetek tudatában az áldozatnak, melyre akkor van szükség, amikor legjobb papjaitok egyikét-másikat kiemelitek a lelkipásztori szolgálatból és szemináriumi munkát bíztok rájuk. Buzdítalak benneteket, hogy legyetek nagylelkűek az egész Egyház javára.

Végezetül, gondolom, tapasztalatból tudjátok, hogy paptestvéreitek közül sokan boldogok a hivatásukban. Amit a papsággal való egységről és együttműködésről mondtam beszédemben, azt ezen a területen is érvényesíteni kell. Mindannyiunknak kerülnünk kell a terméketlen megoszlást, a széthúzást és az előítéleteket, és közösen kell hallgatnunk a Szentlélek szavát, aki reményteli jövő felé vezet az Egyházat. Valamennyien tudjuk, mennyire fontos saját életünkben a papi testvériség, amely nem csak drága kincs, hanem kimeríthetetlen erőforrás is a papság megújulásához és az új hivatások növekedéséhez. Befejezésül bátorítani szeretnék benneteket, hogy még több lehetőséget teremtsetek a papjaitokkal, különösen a fiatal papokkal való baráti találkozásokra és dialógusra. Meggyőződésem, hogy ez gazdagítani fogja őket azáltal, hogy növeli szeretetüket a papság és az Egyház iránt, és hatékonyabbá teszi apostoli munkájukat is.

E néhány észrevétellel újra bátorítalak a lelkipásztori gondjaitokra bízott hívek szolgálatára, és a Szepőlótelén Szűz, az Egyház Anyja szeretetteljes közbenjárására bízlak Benneteket.

**Szentmise a washingtoni Nationals Park Stadionban
április 17-én, csütörtökön, 10 órákor**

Krisztusban kedves Testvéreim!

„Békesség nektek!” (*Jn 20,19*). A föltámadott Úrnak a tanítványaihoz intézett első szavaival köszöntelek mindnyájatokat e húsvéti idő örömeiben. Mindenekelőtt hálát adok Istennek a kegyelemért, hogy itt lehetek köztetek. Különösen hálás vagyok Wuerl érsek úrnak szívélyes üdvözlő szavaiért.

Mai szentmisénk az Egyesült Államokban élő Egyházat visszavezeti a szomszédos Marylandbe nyúló gyökereihez, és emlékeztet figyelemre méltó növekedésének 200 évvel ezelőtti első fejezetére. Elődöm, VII. Pius pápa részekre bontotta a baltimore-i egyházmegyét, és megalapította Boston, Bardstown (ma Louisville), New York és Philadelphia egyházmegyéjét. 200 évvel később az Amerikai Egyház joggal dicsérheti a korábbi nemzedékek képességét, mely nagyon különböző bevándorló csoportokat össze tudott kapcsolni a katolikus hit egységében és az evangélium terjesztésének közös feladatában. Ugyanakkor ennek az országnak a katolikus közössége gazdag összetettségének tudatában eljutott oda, hogy egyre inkább becsülje minden egyes személy és csoport jelentőségét, mely a maga adottságait hozza a közösbe. Most az Egyesült Államokban élő Egyház arra hivatott, hogy szilárdan meggyökerezve a korábbi nemzedék áthagyományozott hitében, és készen arra, hogy válaszoljon az új kihívásokra – melyek nem kevésbé igényesek, mint amelyekkel őseiteknek kellett szembenéznük –, a jövőbe tekintsen, azzal a reménnyel, amely Isten szeretetéből születik, mely a szívünkbe áradt a Szentlélek által (vö. *Róm 5,5*).

Péter Utóda szolgálatának gyakorlása közben azért jöttem Amerikába, hogy titeket, kedves fivéreim és nővéreim, megerősítsek az apostolok hitében (vö. *Lk 22,32*). Azért jöttem, hogy újra meghirdessem, miként Szent Péter hirdette Pünkösdi napján, hogy Jézus Krisztus az Úr és a Messiás, aki föltámadt a halálból, az Atya jobbán ül a dicsőségben, s élőknek és holtaknak bírója lett (vö. *ApCsel 2,14*). Azért jöttem, hogy megismételjem az apostolok sürgető felhívását a megtérésre, hogy bocsánatot nyerjünk és az Úrtól kisdjem a Szentlélek új kiadását az Egyházra ebben az országban. Miként e húsvéti időben már hallottuk, az Egyház a Szentlélek ajándékaiból: a bűnbánat és a föltámadott Úrba vetett hit által született. Az Egyházat minden korszakban ugyanaz a Lélek készíteti arra, hogy elvigye minden fajhoz, nyelvhez és néphez (vö. *Jel 5,9*) tartozó férfiak és nők az Istennel Krisztusban való kiengesztelődésünk örömhírét.

A mai szentmise olvasmányai arra indítanak, hogy az Amerikában élő Egyház növekedését úgy tekintsük, mint az Egyház – a Szentlélek pünkösdi leszállásával elkezdődött – nagy elterjedésének egy fejezetét. Ezekben az olvasmányokban látjuk a föltámadott Krisztus, a Szentlélek bűnök bocsánatára adott ajándéka és az Egyház szolgálata közötti elszakíthatatlan köteléket. Krisztus a maga Egyházát az apostolok alapjára építette (vö. *ApCsel 21,14*) mint szervezett, látható közösséget, mely ugyanakkor lelki közösség, a Szentlélek sokféle ajándékával életetett titokzatos test, és az egész emberiség számára az üdvösség szentsége (vö. *LG 8*). Az Egyház mindig és mindenütt arra hivatott, hogy Krisztushoz való állandó megtérésével növekedjék az egységben, kinek megváltó művét az apostolok hirdetik és ünneplik a szentségekben. Másrészt ez az egység folyamatosan gyarapszik, mert a Szentlélek arra serkenti a hívőket, hogy hirdessék „Isten nagy tetteit” és hívják az összes nemzetet, hogy lépjenek be a Krisztus Vére által megváltottak közösségébe, akik megkapták az új életet az Ő Lelkében.

Azért imádkozom, hogy ez az Egyesült Államokban élő Egyház életében oly jelentős évforduló és Péter utódának jelenléte köztetek az apostoli hitben való egységek megerősödésének alkalma legyen, annak érdekében, hogy kortársaitoknak meggyőzően tudjatok számot adni a benneteket éltető reményről (vö. *1Pt 3,15*), s hogy megújuljon missziós buzgóságotok Isten Országá terjesztésének szolgálatában.

A világnak szüksége van a tanúságtételre! Ki tagadhatja, hogy a jelen történelmi pillanat fordulópontot jelent, nem csupán az Amerikában élő Egyháznak, hanem a társadalom egészének is? Az idő nagy ígéretekkel teljes, mert látjuk, hogy az emberi család egyre inkább közeledik önmagához azáltal, hogy egyre több a kölcsönös függés. Ugyanakkor azonban nyilvánvaló jeleit látjuk annak, hogy aggasztóan megbomlott a társadalom alapja: az elidegenedés jeleti, dühöt és szembenállást tapasztalunk sok kortársunkban, növekszik az erőszak, gyengül az erkölcsi érzék, elsorvadnak a

társadalmi kapcsolatok, s egyre inkább megfélelmeznek az emberek Krisztusról és Istenről. Az Egyház is igen nagy ígéretek jeleit látja a sok viruló plébániában és az élénk mozgalmakban, a hit iránti lelkesedést oly sok fiatalban, az évenként katolizálók számában, valamint az imádság és a katekézis iránti egyre növekvő érdeklődésben. Ugyanakkor gyakran fájdalmasan tapasztalja önmagán belül a megosztásokat és a polarizációt, és megdöbbenve látja, hogy sok megkeresztelt ember, ahelyett, hogy lelki kovászként hatna a világban, hajlandó az evangélium igazságával ellentétes magatartásformákat követni.

„Uram, küldd el Lelkedet, és újítsd meg a föld színét” (vö. *Zsolt 104,30*). A mai válaszos zsoltár e szavai olyan imádság, mely mindig és mindenütt fölszáll az Egyház szívéből. E szavak arra emlékeztetnek, hogy a Szentlélek úgy áradt ki, mint egy új teremtés, „az új ég és új föld” (vö. *2Pt 3,13; Jel 21,1*) primíciája, melyben Isten békéje fog uralkodni, az emberi család pedig igazságosságban és szeretetben fog megbékélni. Hallottuk, Szent Pál azt mondja, hogy az egész teremtés „sóhajtozik” mindmáig, várva azt az igazi szabadságot, melyet Isten ajándékoz a gyermekeinek (vö. *Róm 8,21–22*), azt a szabadságot, mely lehetővé teszi, hogy az Ő akaratával összhangban éljünk. Ma buzgón imádkozunk azért, hogy az Amerikában élő Egyház újuljon meg ugyanebben a Lélekben, és kapjon támaszt küldetésében, mely az evangélium hirdetésére szól egy olyan világban, mely vágyakozik az igazi szabadságra (vö. *Jn 8,32*), az igazi boldogságra és legmélyebb vágyainak beteljesedésére!

Most külön szeretnék a hála és a bátorítás szavaival fordulni mindazokhoz, akik meghallották a II. Vatikáni Zsinat II. János Pál pápa által oly sokszor megismételt felszólítását és az új evangelizációnak szentelték az életüket. Köszönetet mondok Püspök testvéreimnek, a papoknak és diakónusoknak, szerzeteseknek és szerzetesnőknek, a szülőknek, a tanítóknak és hitoktatóknak. A hűség és a bátorság, mellyel az Egyház ebben az országban szembenézhet egy egyre inkább szekularizált és materialista kultúrával, nagyrészt attól függ, hogy ti személy szerint hűségesek vagytok-e katolikus hitünk kincsének továbbadásában. A fiataloknak segítséget kell kapniuk ahhoz, hogy fölismerjék az igazi szabadságra vezető utat: Krisztus őszinte és nagylelkű követésének útját, az igazságosság és a béke iránti odaadás útját. Nagy haladás történt a jó katekézis-programok kifejlesztése terén, de sok még a teendő a fiatalok szívének és elméjének formálásában arra, hogy megismerjék és szeressék az Urat. A nekünk szóló kihívások a hit igazságainak széleskörű és józan oktatását követelik. De azt is megkívánják, hogy kidolgozzunk egy olyan gondolkodásmódot, egy olyan intellektuális „kultúrát”, mely eredeti módon katolikus, hűséges a hit és az ész mély összhangjához, és föl van készülve arra, hogy a hívő látás gazdagságát kapcsolatba hozza az amerikai társadalom jövőjét érintő égető kérdésekkel.

Kedves Barátaim, az Egyesült Államokban tett látogatásom tanúságtétel akar lenni amellet, hogy „Krisztus a mi reményünk”. Az amerikaiak mindig a remény népe voltak: őseitek azzal a reménnyel jöttek ebbe az országba, hogy új szabadságot és új lehetőségeket találnak, s közben a fölfedezett terület mérhetetlen nagysága ébresztette bennük a reményt, hogy képesek lesznek alapjaitól megteremteni egy új nemzetet. Kétségtelen, ez a várakozás nem volt ezen ország minden lakójának a tapasztalata; elég azokra az igazságtalanságokra gondolni, melyeket az amerikai bennszülött népesség szenvedett el és akiket Afrikából erőszakkal hurcoltak ide rabszolgának. De a remény, a jövőbe vetett remény lényeges része az amerikai karakternek. És a remény keresztény erénye – az a remény, amely a Szentlélek által áradt a szívünkbe, az a remény, amely megtisztítja és természetfölötti módon helyesbíti a vágyainkat azáltal, hogy az Úr és az Ő üdvözítő terve felé irányítja –, ez a remény is meghatározta és folyamatosan meghatározza a katolikus közösség életét ebben az országban.

Az Isten szeretetéből és hűségéből született remény összefüggésében megértem azt a fájdalmat, melyet az Amerikában élő Egyház élt át a kiskorúakkal való szexuális visszaélés miatt. Nincsenek szavaim ezen visszaéléssel okozott fájdalom és kár leírására. Nagyon fontos, hogy akik szenvedő alanyai voltak, azoknak szeretetteljes lelkipásztori figyelemben legyen részük. Azt sem tudom megfelelően leírni, milyen kár érte magát az egyházi közösséget. Már nagy erőfeszítések történtek e tragikus szituáció méltó és igazságos kezelésére, továbbá annak biztosítására, hogy a kisgyermek – akiket a mi Urunk annyira szeretett (vö. *Mk 10,14*), s akik a mi legdrágább kincseink – biztonságos környezetben növekedhessenek. A kisgyermek megvédésére irányuló törekvésnek folytatódnia kell. Tegnap a püspökeitekkel beszéltem erről. Ma mindannyiőtokat bátorítalak, hogy tegyetek meg minden lehetségest a gyógyítás és a megbékélés érdekében s a sérültek megsegítésére. Ezenfelül kérem, szeressétek a papjaitokat, és bátorítsátok őket kiemelkedő munkájukban. És főként azért imádkozzatok,

hogy a Szentlélek árássa ki ajándékait az Egyházra, azokat az ajándékokat, melyek a megtérésre, a megbocsátásra és az életszentség növekedésére vezetnek.

Amint a második olvasmányban hallottuk, Szent Pál az imádságnak egy olyan fajtájáról beszél, mely szívünk mélyéről száll az ég felé, túlságosan mély vágyakkal ahhoz, hogy szavakkal ki lehetne fejezni, a Szentlélektől sugallt „sóhajtásokkal” (*Róm 8,26*). Olyan imádság ez, mely a fenyítés közben óhajtja Isten ígéreteinek beteljesedését. A kimeríthetetlen remény imádsága, de a türelmes állhatatosságé is, és nem ritkán az igazságért való szenvedés kíséri. Ezen imádság révén részesedünk Krisztus szenvedésének és gyengeségének misztériumában, miközben szilárdan bízunk az Ő keresztségének győzelmében. Az Amerikában élő Egyház ezzel az imádsággal járja egyre inkább a megtérés és az evangélium követelményei iránti hűség útját! És minden katolikus tapasztalja meg a remény vigasztalását, s az öröm és az erő Szentlélek által kiárasztott ajándékait.

A mai evangéliumi szakaszban a föltámadott Úr átadja apostolainak a Szentlélek ajándékát és a bűnök megbocsátásának hatalmát. Krisztus kegyelmének legyőzhetetlen hatalma által, melyet törekeny emberi szolgálókra bízott, az Egyház folyamatosan újjászületik, és mindegyikünknek megadatik az őszinte újrakezdetés reménye. Bízunk abban, hogy a Szentléleknek van hatalma megtérésre indítani, minden sebet meggyógyítani, minden megoszlást megszüntetni és új életet és szabadságot támasztani! Mennyire szükségünk van ezekre az ajándékokra! És mennyire a közelünkben vannak, különösen a bűnbánat szentségében! Minden katolikusnak újra föl kell fedeznie és magáévá kell tennie e szentség szabadító erejét, melyben őszinte bűnvallomásunk találkozik a megbocsátás és a béke irgalmas isteni szavával. Az Amerikában és a világban élő Egyház megújulása nagyrészt attól függ, hogy megújul-e a bűnbánat gyakorlásában és az életszentség növekedésében: mindkettőt ez a szentség indítja és valósítja meg.

„A reményre vagyunk megváltva” (*Róm 8,24*). Miközben az Egyesült Államokban élő Egyház hálát ad az elmúlt 200 év kegyelmeiért, hívlak benneteket, családokat és minden plébániát és szerzetes közösséget, hogy bizzatok a kegyelem erejében, mely képes ígéretes jövőt adni Isten népének ebben az országban. Az Úr Jézus nevében kérlek benneteket, hogy szüntessetek meg minden megoszlást, és örömmel készítsetek utat Őneki, hűségesen követve az Ő szavát, és állandóan megtérve az Ő akaratához. Mindenekelőtt arra sürgetlek benneteket, hogy továbbra is az evangéliumi remény kovásza legyetek az amerikai társadalomban, és hordozzátok az evangélium világosságát és igazságát, miközben a jövő nemzedék számára egyre igazságosabb és szabadabb világ megteremtésén dolgoztok.

Akinek van reménye, annak másként kell élnie (vö. *Spe salvi 2.*)! Imádságaitokkal, a hitetek melletti tanúságtétellel, a szeretet termékenységevel mutassátok meg az utat a remény tágas horizontja felé, melyet Isten most nyit meg Egyháza, sőt az egész emberiség előtt: a Jézus Krisztusban, a mi Üdvözítőnkben megbékélt és megújult világ felé. Ővé a tisztelet és a dicsőség most és mindörökké. Ámen!

Kedves spanyol nyelvű testvéreim! Ugyanazokkal a szavakkal akarlak köszönteni benneteket, melyekkel a föltámadott Krisztus fordult apostolaihoz: „Békesség veletek!” (*Jn 20,19*.) Annak öröme, hogy tudjátok, hogy az Úr legyőzte a halált és a bűnt, bárhol vagytok, tegyen benneteket az Ő szeretete tanúivá, és annak a reménynek a magvetőivé, amelyet Ő hozott nekünk, s amely nem csal meg. Ne engedjétek, hogy legyőzzön benneteket a pesszimizmus, a tehetetlenség vagy bármiféle probléma. Épp ellenkezőleg, a keresztségben vállalt elkötelezettséghez hűségesen napról napra mélyüljétek el Krisztus megismerésében, és engedjétek, hogy az Ő szeretete és megbocsátása meghódítsa a szíveteket.

Az Egyesült Államokban élő Egyház, miközben oly sok kivándorló gyermeket fogadott ölébe, a spanyol nyelvű hívők élettereje és hívő tanúságtétele által is gyarapodott. Ezért az Úr arra hív titeket, hogy továbbra is járuljatok hozzá ebben az országban az Egyház jövőjéhez és az evangélium terjedéséhez. Evangelizáló tanúságtételek csak akkor lesz hihető és akkor termi majd a béke és a kiengesztelődés gyümölcseit ebben a nagyon sokszor megosztott és konfliktusokkal terhes világban, ha egységben maradtok Krisztussal és egymás között. Az Egyház sokat vár tőletek. Nagylelkű elkötelezettséggel tegyetek eleget e várakozásnak. „Amit ingyen kaptatok, ingyen is adjátok!” (*Mt 10,18*.) Ámen.

**Találkozás a katolikus egyetem világával
az Egyetem konferenciatermében,
április 17-én, csütörtökön, 17 órákor**

Kedves Bíboros Urak!
Kedves Püspök Testvéreim!
Mélyen tisztelt Professzor Urak, Oktatók és Nevelők!

„Milyen szép azok lába, akik jó hírt hoznak” (*Róm 10,15–17*). Izaiásnak Szent Pál által idézett szavaival köszöntöm mindnyájukat – a bölcsesség hordozóit – és az Önök által képviselt sokféle oktató intézmény személyzetét, hallgatóit és családjaikat. Igazán szívesen találkozom Önökkel és osztok meg néhány reflexiót a mai katolikus nevelés természetéről és mibenlétéről. Külön is szeretnék köszönetet mondani P. Davide O’Connellnek, az Amerikai Katolikus Egyetem elnökének és rektorának. Nagyra értékelem, kedves Elnök úr, szívélyes köszöntő szavait. Kérem, közvetítse szívébéli hálámat ezen egyetem egész közösségének: a fakultásoknak, a személyzetnek és a hallgatóságának.

A nevelés feladata az Egyház evangéliumot hirdető küldetésének integrális része. Minden katolikus nevelő intézmény elsődlegesen és mindenekelőtt az élő Istennel való találkozásnak a helye, aki Jézus Krisztusban kinyilatkoztatja szeretetének és igazságának átforgató erejét (vö. *Spe salvi* 4.). Ez a kapcsolat ébreszti a vágyat a Krisztus és az Ő tanítása megismerésében és megértésében való gyarapodásra. Így azokat, akik találkoznak vele, szárnyaira veszi az evangélium ereje, és egy új életre viszi, melyet mindaz jellemez, ami szép, jó és igaz; tanúságtévő keresztény életre, mely az Egyházban, a mi Urunk tanítványainak közösségében táplálkozik és erősödik.

A személyes találkozás és a keresztény megismerés és tanúságtétel közötti dinamikus kapcsolat az igazság szolgálatának (diakóniájának) integrális része, melyet az Egyház az emberiségen belül végez. Isten kinyilatkoztatása minden nemzedéknek fölkinálja a lehetőséget, hogy fölfedezze saját életének és a történelem végének végső igazságát. Ez a feladat soha nem könnyű: az egész keresztény közösséget magában foglalja, és a keresztény nevelők minden nemzedékét arra indítja, hogy biztosítsák: Isten igazságának ereje hassa át az általuk szolgált intézmény minden dimenzióját. Így válik lehetségessé, hogy Krisztus evangéliuma hatékony legyen azáltal, hogy mind az oktatót, mind a hallgatót az objektív igazság felé vezet, mely felülmúlva a részleges és szubjektív igazságokat, az egyetemes és abszolút igazságra utal, mely képessé tesz bennünket arra, hogy bizalommal hirdessük azt a reményt, amely nem csal meg (vö. *Róm 5,5*). A személyes konfliktusok, az erkölcsi zűrzavar és a töredékes megismerés ellenére az igazság egységére, valamint a személy és a közösség szolgálatára alapuló nevelés és akadémiai képzés a remény különlegesen erős eszközévé válik.

Kedves Barátaim! E Nemzet története az Egyház elkötelezettségének számos példáját nyújtja e tekintetben. Valóban, a katolikus közösség ebben az országban mindig a legfontosabb dolgának tekintette a nevelést. Ez a vállalkozás nagy áldozatok árán valósult meg. Kiemelkedő személyiségek, mint például Seton Szent Erzsébet Anna és más alapítók és alapítónők, nagy kitartással és előrelátással vezették azokat az intézeteket, melyek ma a plébániai iskolák tekintélyes hálózatát alkotják az Egyház és a Nemzet javára. Mások életüket azoknak szentelték, akiket mellőztek – mint például Drexel Szent Katalin az afro-amerikaiak és a bennszülöttek nevelésére. Megszámlálhatatlan szerzetesnő, szerzetes és pap segítette önzetlen szülőkkel együtt a katolikus iskolák által a bevándorlók nemzedékeit abban, hogy kiemelkedjenek a nyomorból és elfoglalják helyüket a mai társadalomban.

Ez az áldozat ma is folytatódik. A remény kiemelkedő apostolkodása az, hogy több mint három millió gyermek és hallgató anyagi, szellemi és lelki szükségletéről gondoskodnak. Ez az egész katolikus közösségnek is nagyon dicséretes alkalmat ad arra, hogy nagylelkűen hozzájáruljon saját intézményeink fenntartásához. Biztosítani kell a lehetőséget, hogy huzamosan működhessenek. Mindent meg kell tenni, együttműködve a tágabbkörű közösséggel, annak érdekében, hogy ezek az intézmények hozzáférhetőek legyenek minden társadalmi és gazdasági réteg gyermekei számára. Egyetlen kislánytól vagy kislánytól sem szabad megtagadni a hitben való nevelkedéshez való jogot, mely azután visszahatva táplálja a nemzeti szellemet.

Ma néhányan kétségessé teszik az Egyház nevelői elkötelezettségét, s fölteszik a kérdést, nem volna-e jobb más területeken fölhasználni az erőforrásokat? Kétségtelen, egy olyan Nemzetben, mint ez, az

állam széleskörűen gondoskodik a nevelésről, s odaadó és nagylelkű férfiakat és nőket vonz erre a megbecsült pályára. Ezért el kell gondolkodnunk azon, hogy mi az, ami sajátosan jellemző a mi katolikus intézményeinkre. Hogyan járulhatnak hozzá a társadalom javához az Egyház elsődleges küldetése által, ami az evangélium hirdetése?

Az Egyház egész tevékenysége annak tudatából fakad, hogy egy olyan üzenet hordozója, mely magától Istentől ered: Isten a maga jóságában és bölcsességében úgy döntött, hogy kinyilatkoztatja magát és megismerteti akaratának titokzatos tervét (vö. *Ef 1,9; Dei Verbum 2.*). Isten vágya, hogy megismertesse magát, és minden ember veleszületett vágya arra, hogy megismerje az igazságot, alkotja azt a rendszert, melyben az ember keresi az élet értelmét. Ez a páratlan találkozás történik a mi keresztény közösségünkben: aki keresi az igazságot, olyan emberré válik, aki a hitből él (vö. *Fides et ratio 31.*). Ezt úgy lehet leírni, mint az „én”-től a „mi”-hez vezető mozgást, mely az egyes embert oda vezeti, hogy Isten népe körébe számlálják.

A közösségi identitás dinamikája – kihez tartozom én? – élteti katolikus intézményeink éthoszáét. Egy katolikus egyetem vagy iskola identitása nem a katolikus növendékek számának egyszerű kérdése. Hanem a meggyőződés kérdése: Valóban elhisszük-e, hogy csak a megtestesült Ige misztériumában válik igazán világossá az ember misztériuma (vö. GS 22)? Valóban készek vagyunk arra, hogy egész énlünket – értelmünket és akaratunkat, szívünket és lelkünket – Istenre bizzuk? Elfogadjuk az igazságot, melyet Krisztus nyilatkozott ki? „Tapintható”-e egyetemeinken és iskoláinkban a hit? Megkapja-e eleven kifejezését a liturgiában, a szentségekben, az imádságban, a szeretet tetteiben, az igazságossággal való törődésben és Isten teremtett világának tiszteletében? Csak így teszünk valóban tanúságot arról, hogy mik vagyunk és mit képviselünk.

Ebből a távlatból nézve föl lehet ismerni, hogy a mai „igazság-krízis” egy „hit-krízisben” gyökerezik. Csak a hit által tudjuk szabadon beleegyezésünket adni Isten tanúságtételéhez, és elismerni Őt az általa kinyilatkoztatott igazság transzcendens biztosítékának. Újra mondom, látjuk, hogy miért elengedhetetlen a katolikus oktatási intézményekben a Jézus Krisztussal való személyes kapcsolat előmozdítása és a közösségi tanúságtétel az igazság mellett, ami a szeretet. Valójában valamennyien látjuk és aggódva figyeljük, hogy ma sokaknak nehézséget jelent az Istenre hagyatkozás, vagy egyenesen elutasítják azt. Bonyolult jelenség ez, melyre állandóan reflektálok. Miközben gondosan keressük fiataljaink eszének kiművelési lehetőségeit, talán elhanyagoltuk az akaratukat. Ennek következtében aggódva vesszük észre, hogy a szabadság fogalma eltorzul. A szabadság nem *a valamtól való elhatárolódás* képessége; hanem *a valamihez való elkötelezettség* képessége – részesedés magában a Létben. Következésképpen a hiteles szabadságot nem lehet soha elérni az Istentől való eltávolodottságban. Egy ilyen döntés végső soron azt jelentené, hogy figyelmen kívül hagyjuk azt az eredeti igazságot, amire szükségünk volna ahhoz, hogy megérthessük önmagunkat. Ezért Önöknek mindegyiküknek különleges felelőssége, és az Önök kollégáinak is, hogy növendékeikben fölbresszék a hit aktusának vágyát, bátorítva őket, hogy hagyatkozzanak rá az egyházi életre, mely a hit ezen aktusából fakad. Ezáltal éri el a szabadság az igazság bizonyosságát. És ha úgy döntünk, hogy ezen igazság szerint élünk, akkor magunkénak mondhatjuk a hívő élet teljességét, mely az Egyházban adatott nekünk.

Világos azonban, hogy a katolikus identitás nem függ a statisztikáktól. Nem is tehető egyenlővé egyszerűen a természetszerűen adódott ortodoxiával. Sokkal többet igényel és többre készlet: tudniillik, hogy kutató közösségük minden összetevője tükröződjék a hívő egyházi életben. Az igazság és a valóban emberi értelem, mely képes a szabadság ösvényén vezetni az akaratot, csak a hitben testesülhet meg (vö. *Spe salvi 23.*). Így az intézményeink hozzájárulnak az Egyház küldetéséhez és hatékonyan szolgálják a társadalmat. Olyan helyekké válnak, ahol elismerik Isten aktív jelenlétét az emberi tevékenységekben, és minden fiatal személy fölfedezi annak örömét, hogy részesévé válik Krisztus „másokért” való életének (vö. *Spe salvi 28.*).

Az Egyház elsődleges küldetése, az evangelizálás, melyben a nevelő intézeteknek döntő szerepe van, összhangban van a nemzet alapvető törekvésével, hogy az emberi személy méltóságához valóban méltó társadalmat építsen. Az Egyház *közélethez* való hozzájárulásának értékét olykor mégis kétségbevonják. Ezért fontos emlékeznünk arra, hogy a hit igazsága és az ész igazsága soha nem mond ellent egymásnak (vö. I. Vatikáni Zsinat: *Dei Filius* konstitúció, IV: DS 3017; Szent Ágoston: *Contra Academicos* III, 20, 43). Az Egyházat a küldetése valójában beleviszi abba a küzdelembe, melyet az emberiség az igazság eléréséért folytat.

A kinyilatkoztatott igazság megfogalmazásával az Egyház a társadalom minden tagját szolgálja azáltal, hogy tisztítja az észet, és biztosítja, hogy nyitott maradjon a végső igazságok megfontolására. Mivel érintkezik az isteni bölcsességgel, az Egyház rá tud világítani az emberi erkölcsiség és etika alapjaira, és emlékezteti a társadalom minden csoportját, hogy nem a gyakorlat hozza létre az igazságot, hanem az igazságnak kell alapul szolgálnia a gyakorlat számára. Messze nem arról van szó, hogy ezzel fenyegetné a törvényes különbségek iránti toleranciát, hanem ez a szolgálat rávilágít magára az igazságra, mely elérhetővé teszi a közmegegyezést és segít abban, hogy értelmesen, becsületesen és megbízhatóan folytassák a nyilvános vitákat. Ehhez hasonlóan az Egyház soha nem fárad bele abba, hogy képviselje az igazságos és igazságtalan lényeges erkölcsi kategóriáit, melyek nélkül a remény csak elsorvadhat, és utat nyit olyan haszonelvű, pragmatikus, hideg számításoknak, melyek az emberi személyt sakkfigurává teszik egy elméleti sakkjátszma.

A nevelés területét nézve az igazság szolgálata nagyon fontos azokban a társadalmakban, amelyekben a szekuláris ideológia éket ver az igazság és a hit közé. E megosztás vezetett ahhoz az irányzathoz, mely egyenlőségjelet tesz az igazság és az ismeret közé, és egy olyan pozitívista gondolkodást tesz magáévá, mely, elutasítva a metafizikát, tagadja a hit alapjait és elutasítja az erkölcsi szemlélet szükségességét. Az igazság többet jelent, mint a megismerés: az igazság megismerése visz el oda, hogy fölfedezzük a jót. Az igazság az egyénhez a maga teljességében szól, és arra hív, hogy egész létünkkel válaszoljunk neki. Ez az optimista látásmód keresztény hitünkre alapszik, mert ebben a hitben nekünk adatott a Logosz látása, Isten teremtő Értelme, mely a megtestesülésben a maga istenségében nyilatkoztatta ki magát. Sokkal többről van szó, mint történet tények „informatív” közléséről; az evangélium szerető igazsága teremtő erejű, és képes megváltoztatni az életet: „performatív” (vö. *Spe salvi* 2.). A keresztény nevelők bizalommal képesek megszabadítani a fiatalokat a pozitívizmus korlátaitól, és fölbreszteni bennük a befogadóképességet az igazság iránt, Isten és az Ő jósága iránt. Így Önök a lelkiismeret formálásához is hozzásegítenek, mely a hittől gazdagítva biztonságos ösvényt nyit a belső béke és mások tiszteletben tartása felé.

Nem meglepő tehát, ha nem csak sajátos egyházi közösségeink, hanem a társadalom egésze is élénk várakozással fordul a katolikus nevelők felé. Ez felelősséget ró Önökre, ugyanakkor kedvező alkalmat kínál. Egyre többen – főként a szülők – ismerik el, hogy gyermekeiknek kiváló képzésre van szüksége. Az Egyház mint *Mater et Magistra*, ‘Anya és Mesternő’ osztozik aggodalmukban. Amikor az egyénen kívül semmi lényeges dolgot nem ismernek el, az ítélet végső kritériumává az én és egyéni vágyainak közvetlen kielégítése válik. Elveszhet a távlat és az objektivitás, melyek csak a személy lényegi, transzcendens dimenziójának elismeréséből származnak. Egy ilyen relativista horizonton a nevelés céljai elkerülhetetlenül redukálódnak. Lassan a színvonal alászáll. Ma bizonyos féltékenységet figyelhetünk meg a jó kategóriájával kapcsolatban, és az újdonságok meggondolatlan vadászatát tekintik a szabadság megvalósulásának. Tanúi vagyunk annak a meggyőződésnek, hogy minden tapasztalatnak azonos értéke van, és a követelésnek, mely szerint meg kell engedni a tökéletlenségeket és tévedéseket. Különösen is nyugtalanító a szexuális nevelés drága és kényes területének a „rizikó” vállalására redukálása, a házastársi szerelem szépségével való kapcsolatának teljes figyelmen kívül hagyásával.

Miként tudnak válaszolni erre a keresztény nevelők? E veszedelmes fejlemények nyilvánvalóvá teszik, mennyire sürgető annak megvalósítása, amit „intellektuális szeretetnek” nevezhetünk. A szeretetnek e szempontja azt kívánja a nevelőtől, hogy ismerje föl: a fiatalok igazsághoz elvezetésének súlyos felelőssége nem más, mint a szeretet egyik megnyilvánulása. Valójában a nevelés méltósága abban áll, hogy hozzásegít az igazi tökéletességhez és azoknak az öröméhez, akik rászorulnak a vezetésre. A gyakorlatban az „intellektuális szeretet” a megismerés lényegi egységét megőrzi attól a töredékességtől, mely akkor áll elő, amikor az ész elszakad az igazság követésétől. Ez az „intellektuális szeretet” vezeti a fiatalokat azon mélyesleges megelégedettség felé, hogy a szabadságot az igazsággal kapcsolatban gyakorolják, és ez arra készíteti őket, hogy alakítsák ki a kapcsolatot a hit, valamint a családi és polgári élet különböző részei között. Ha egyszer az igazság teljessége és egysége iránti szenvedélyt sikerül életre kelteni, a fiatalok biztosan meg fogják ízlelni annak felfedezését, hogy a megismerésükre irányuló kérdés föltárja előttük a széles jövőjét annak, amit meg kell tenniük. Ezzel megtapasztalják, hogy „kiben” és „miben” remélhetnek, és készletet fognak érezni arra, hogy szolgálják a társadalmat, oly módon, hogy az reményt ébresszen másokban.

Kedves Barátaim! Befejezésül szeretném fölhívni a figyelmüket szakmai illetékességük és tanúságtételük jelentőségére egyetemeink és katolikus iskoláink keretén belül. Mindenekelőtt engedjék meg, hogy megköszönjem nagylelkű odaadásukat. Professzor koromból tudom, és később püspökeik és a Katolikus Nevelés Kongregációjának hivatalnokaitól hallottam, hogy nevelő intézményeik megbecsültsége nagyrészt Önöknek és elődeiknek köszönhető. Az Önök önzetlen szolgálata – a tudományos kutatóktól azok odaadó szolgálatáig, akik az oktatásban dolgoznak – mind országuk, mind az Egyház javára van. Ezért mélységes hálámat fejezem ki.

Ami a katolikus egyetemi kollégiumokban működő fakultások tagjait illeti, szeretném újra megerősíteni az akadémiai szabadság nagy értékét. E szabadság birtokában arra hivatottak, hogy keressék az igazságot, bárhova vezeti Önöket a figyelmes kutatás. De arra is emlékeztetni kell, hogy ha az akadémiai szabadság elvére hivatkozással a hittel és az Egyház tanításával ellenkező álláspontot akarnának igazolni, az akadályozná vagy egyenesen elárulná az egyetem identitását és küldetését; azt a küldetést, mely az Egyház tanító feladatának a szívében van, és nem autonóm vagy független tőle.

Az oktatóknak és az adminisztrátoroknak mind az egyetemeken, mind az iskolákban kötelessége és kiváltsága biztosítani, hogy a hallgatók oktatása a katolikus tanításra és gyakorlatra épüljön. Ez azt követeli, hogy a krisztusi létmódról tett nyilvános tanúságtétel, amint ez az evangéliumból következik és az egyházi Tanítóhivatal előadja, legyen mértékadó az intézményes élet minden részletében, akár az előadótermekben, akár azokon kívül. A távolságtartás ettől a szemlélettől elgyengíti a katolikus identitást, és ahelyett, hogy gyarapítaná a szabadságot, elkerülhetetlenül erkölcsi, intellektuális és lelki zűrzavarhoz vezet.

Külön szeretnék bátorítón szólni a világi és szerzetes hitoktatókhoz, akik azért küszködnek, hogy a fiatalok napról napra jobban értékeljék a hit ajándékát. A vallásos nevelés készítő apostolkodás, és sok jele van annak, hogy a fiatalok szeretnék jobban megismerni és elszántan gyakorolni a hitet. Ha azt akarjuk, hogy ez az érdeklődés növekedjék, az oktatóknak világosan és pontosan kell érteniük a katolikus nevelés sajátos természetét és szerepét. Készen kell lenniük arra az elkötelezettségre, amit az egész oktató közösség ró rájuk azzal, hogy segíteniük kell fiataljaikat és családjaikat a hit, az élet és a kultúra összhangjának megtapasztalásában.

Itt szeretném külön felszólítani a szerzeteseket, szerzetesnőket és a papokat: ne hanyagoljátok el az iskolai apostolkodást; sőt újítsátok meg az iskolákkal, különösen a szegényebb környezetben működő iskolákkal való törődést. Olyan környezetben, ahol sok üres ígélet hangzik el, melyek elvonják a fiatalokat az igazság és az igazi szabadság ösvényéről, egy Istennek szentelt személy tanúságtétele az evangéliumi tanácsokról mással nem helyettesíthető ajándék. Bátorítom az itt jelenlévő szerzeteseket, hogy újult lelkesedéssel forduljanak a hivatásgondozás felé. Tudnotok kell, hogy az Istennek szenteltség eszménye és a misszió melletti tanúságtételek nagyon erős indítások forrása a hitben a fiatalok körében és családjaik számára.

Mindannyiuknak mondom: legyenek a remény tanúi! Erősítsék tanúságtételüket az imádsággal. Adjanak számot az életüket meghatározó reményről (vö. *1Pt 3,15*), azáltal, hogy megélik az igazságot, amelyet a hallgatóiknak előadnak. Segítsék őket megismerni és megszeretni azt az Egyet, akivel Önök találkoztak, akinek igazságát és jóságát örömmel tapasztalták meg. Szent Ágostonnal mondjuk: „Mi, akik beszélünk, és ti, akik hallgattok minket, ismerjük föl, hogy egy és ugyanazon Mester hűséges tanítványainak kell lennünk” (*Sermo 23,2*). A közösségnek ezen érzésével szívesen adom Önökre, kollégáikra, hallgatóikra és családjaikra az apostoli áldást.

**Találkozás a más vallások képviselőivel
a II. János Pál Pápa Kulturális Központ körtermében,
április 17-én, csütörtökön, 18.30-kor**

Kedves Barátaim!

Örülök az alkalomnak, hogy ma találkozhatom veletek. Köszönöm Sklba püspök úrnak üdvözlő szavait, és köszöntök minden jelenlévőt, akik az Amerikai Egyesült Államokban élő különböző vallásokat képviseltek. Közületek sokan szívesen fogadták a meghívást, hogy részt vegyenek a mai nap programjának reflexióiban. Külön hálás vagyok azokért a mély szavakért, melyekkel hagyományotoknak megfelelően valamennyien a békéről tanúskodtatok. Köszönet mindnyájatoknak.

Ebben az országban hosszú története van a közélet sok területén a különböző vallások közötti együttműködésnek. Vallásközi imádságos szolgálatok a Hálaadás Napjának Nemzeti Ünnepeén, közös kezdeményezések a karitatív tevékenységben, közös hang fontos közéleti kérdésekről: mindez csak néhány módja annak, ahogyan a különböző vallások tagjai találkoznak annak érdekében, hogy jobbitsák a kölcsönös megismerést és előmozdítsák a közjót. Bátorítom az Amerikában élő összes vallási csoportot, hogy tartsanak ki együttműködésükben és így gazdagítsák a közéletet azokkal a lelki értékekkel, melyek evilági tevékenységeket éltetik.

A helyet, ahol most együtt vagyunk, közvetlenül az ilyen együttműködés előmozdítására alapították. A II. János Pál Pápa Kulturális Központ rendeltetése ugyanis az, hogy keresztény hangot képviseljen „az emberi élet jelentésének és céljának keresésében” egy „vallásilag, etnikailag és kulturálisan különböző közösségekből álló világban” (*Alapszabály*). Ez az intézmény e Nemzetnek azon meggyőződésére emlékeztet, hogy minden embernek szabadnak kellene lennie boldogsága keresésében, egy olyan világban, amely kompatibilis a szabad akarattal és értelemmel megajándékozott teremtmények természetével.

Az amerikaiak mindig értékelték azt a lehetőséget, hogy az istentiszteletet szabadon és lelkiismeretükkel összhangban végezzék. Alexis de Tocqueville francia történész és az amerikai ügyek megfigyelője el volt bűvölve a Nemzet e sajátosságától. Hangsúlyozta, hogy ez egy olyan ország, ahol a vallás és a szabadság „bensőségesen kapcsolódik egymással” egy stabil demokrácia szolgálatában, mely kedvez minden állampolgára szociális erényeinek és a közösségi életben való részvételének. Városi környezetben teljesen megszokott, hogy eltérő kultúrájú és különböző vallású emberek nap mint nap egymás mellett dolgoznak a kereskedelemben, a társadalmi életben és az oktatásban. Ma keresztény, zsidó, muszlim, hindu és buddhista és minden más vallású gyermekek az egész ország tantermeiben egymás mellett ülnek és tanulnak egymás mellett és egymástól. E különbözőségek új kihívásokat jelentenek, melyek elmélyültebb reflexiókat támasztanak egy demokratikus társadalom alapvető elveiről. Mások bátorságot meríthetnek a ti tapasztalataitokból, számot vetve azzal, hogy születhet egységes társadalom a sokféle emberből – „E pluribus unum, ‘sokakból egy’” –, azzal a feltétellel, hogy valamennyien elismerik a vallásszabadságot, mint alapvető polgári jogot (vö. DH 2).

A vallásszabadság megvédése soha nem elvégzett feladat. Új helyzetek és új kihívások arra készítik a vezetőket és a polgárokat, hogy gondolkodjanak el arról, hogy döntéseik hogyan érintik ezt az alapvető emberi jogot. A vallásszabadság törvényes keretek közötti védelme még nem biztosítja, hogy a népek, különösen a kisebbségek, mentesek a diszkrimináció és az előítélet igazságtalan formáitól. Ez állandó erőfeszítést követel a társadalom minden tagjától annak biztosítására, hogy az állampolgárok alkalmat kapjanak az istentisztelet békés gyakorlására, és vallásos örökségüket átadhassák gyermekeiknek.

A vallási hagyományok továbbadása a következő nemzedékeknek nem csupán egy örökség megőrzését segíti, hanem támogatja és táplálja az adott kultúrát, mely körülveszi. Ugyanez érvényes a vallások közötti dialógusra is; azok is, akik részt vesznek benne, és a társadalom egésze is gazdagodik belőle. Amilyen mértékben jobban megértjük egymást, olyan mértékben látjuk, hogy közösen becsülünk etikai értékeket, melyek az emberi ész számára elérhetők, és minden jóakarátú ember tiszteli azokat. A világ sürgetően követeli az ezen értékek melletti közös tanúságtételt. Éppen ezért felszólítok minden vallásos személyt, hogy a dialógust ne csupán a kölcsönös megismerést erősítő eszközként tekintse, hanem egy módjaként annak, hogy jobban szolgálják a társadalmat. A vallásos csoportok, amikor tanúságot tesznek azokról az erkölcsi értékekről, melyeket minden jóakarátú férfival és nővel együtt becsülnek,

pozitív hatással vannak a tágabb értelemben vett kultúrára, és arra indítják a szomszédokat, a munkatársakat és a polgártársakat, hogy egyesüljenek a szolidaritás kapcsolatainak erősítésében. Hogy Franklin Delano Rooseveltnél elnök szavaival éljek: „A mi földünkön ma nem történhet nagyobb dolog, mint a hívő lélek újjászületése”.

Hogy a vallási közösségek milyen szolgálatot tehetnek a társadalomnak, annak egy konkrét példája a felekezeti iskolák. Ezek az intézmények értelmileg is, lelkileg is gazdagítják a gyermekeket. Miközben az ifjakat a tanítóik rávezetik arra, hogy fölfedezzék a méltóságot, amit Isten ajándékoz minden embernek, megtanulják tiszteletben tartani mások vallási meggyőződését és vallásgyakorlatát, és ezzel gyarapítják egy nemzet polgári életét.

Micsoda felelőssége van a vallási vezetőknek! Nekik kell áthatniuk a társadalmat az emberi élet és a szabadság féltésével és tiszteletben tartásával; biztosítaniuk kell, hogy az emberi méltóságot elismerjék és megbecsüljék; elő kell segíteniük a békét és az igazságosságot; a gyermekeket tanítaniuk kell az igazságosságra, a jóságra és az értelmes életre!

Van egy másik téma, melynél most szeretnék megállni. Említettem már a kormányok fokozódó érdeklődését a vallások és a kultúrák közötti dialógust előmozdító programok támogatása iránt. Ezek dicséretes kezdeményezések. Ugyanakkor a vallásszabadság, a vallásközi dialógus és a hit valami többre irányul, mint a pusztán egyetértés az utak meghatározásában, melyek konkrét stratégiát valósítanak meg a béke érdekében. A dialógus legtágabban értett tárgya az igazság fölfedezése. Honnan ered az emberi nem és mi a rendeltetése? Mi a jó és a rossz? Mi vár ránk földi életünk végén? Csak e legsúlyosabb kérdésekkel szembenézve tudjuk jól megalapozni az emberi család békéjét és biztonságát: „Ahol és amikor az ember engedi, hogy megvilágosítsa az igazság ragyogása, szinte természetesen elindul a béke útján” (*Üzenet a Béke világnapja alkalmából, 2006, 3. p.*).

Egy olyan korszakban élünk, amikor ezeket a kérdéseket gyakran mellőzik. Ugyanakkor ezeket soha nem lehet kizárni az emberi szívből. A történelem folyamán a férfiak is, a nők is próbálták hozzákötöni nyugtalanságukat ehhez a világhoz, mely elmúlik. A zsidó-keresztény hagyományban a zsoltárok tele vannak ilyen kifejezésekkel: „elalél bennem a lelkem” (143,4; vö. 6,7; 31,11; 32,4; 38,8; 77,3); „miért vagy szomorú, én lelkem, miért sóhajtozol miattam?” (42,6). A választ mindig a hit adja: „reménykedj Istenben: fogom még dicsérni Őt, Őt, az én arcom üdvösségét és az én Istenemet” (uo.; vö. 62,6). A lelkivezetőknek különleges kötelességük, mondhatnánk, sajátos illetékessége, hogy első helyet biztosítsanak az emberi lelkiismeret legmélyebb kérdéseinek; hogy ráébredjék az emberiséget az emberi lét misztériumára; hogy teret biztosítsanak egy rohanó világban a gondolkodásnak és az imádságnak.

Az emberi nem eredetével és rendeltetésével kapcsolatos, e legmélyebb kérdésekkel szembesülve a keresztények a Názáreti Jézushoz fordulnak. Ő – ez a mi hitünk – az örök *Logosz*, aki testté lett, hogy megbékéltesse az embert Istennel, és kinyilatkoztassa a minden dolog alapját képező értelmet. Ő az, akit mi tudunk hozni a vallásközi dialógus fórumára. A forró vágy az Ő nyomdokainak követésére készíti a keresztényeket arra, hogy megnyissák a lelküket és a szívüket a dialógusra (vö. *Lk 10,25–37; Jn 4,7–26*).

Kedves Barátaim, miközben próbáltuk fölfedezni közös pontjainkat, úgy tűnik, elkerültük azt a kötelezettségünket, hogy nyugodtan és érthetően megvitassuk a különbségeinket. Miközben a szívünket és a lelkünket mindig egyesítjük a béke keresésében, figyelemmel meg kell hallanunk az igazság hangját is. Így a dialógusunk nem áll meg ott, hogy meghatározzuk közös értékeinket, hanem arra készíti, hogy lépjunk tovább végső alapjuk megtalálására. Nem kell attól félnünk, hogy az igazság föltárja nekünk a világ és Isten közötti lényegi összefüggést. Képesek vagyunk fölfogni, hogy a béke „égi ajándék”, mely arra hív, hogy az emberi történelmet igazítsuk az isteni rendhez. Ebben áll „a béke igazsága” (vö. *Üzenet a Béke világnapja alkalmából, 2006*).

Amint tehát láttuk, a vallásközi dialógus legfontosabb tárgya megköveteli mindegyikünk vallási tanításának világos előadását. Ennek érdekében a kollégiumok, az egyetemek és a kutatási központok az őszinte vallási eszmecserék fontos helyei. A Szentszék a maga részéről a Vallásközi Dialógus Pápai Tanácsa, az Arab és Iszlám Tanulmányok Pápai Intézete és a különféle Pápai Egyetemek által próbálja elősegíteni ezt a fontos munkát.

Kedves Barátaim, engedjétek, hogy őszinte dialógusunk és együttműködésünk arra készítessen mindenkit, hogy elgondolkozzanak eredetük és rendeltetésük legmélyebb kérdéseiről. Minden vallás képviselői legyenek egyek az élet és a vallásszabadság védelmében és támogatásában az egész világon. Ha nagylelkűen e szent feladatnak szenteljük magunkat – a dialógus valamint a megértés és együttérzés s a szeretet apró tettei által –, a béke eszközei lehetünk az egész emberi család számára. Békesség mindnyájatoknak!

(Ezután a zsidó közösség képviselőinek a következőket mondta):

Kedves Barátaim, különleges békeköszöntéssel fordulok az Egyesült Államok és az egész világ zsidó közösségéhez, miközben ti a Pészah évenkénti ünnepének megtartására készültök. Látogatásom ebben az országban egybeesik ezzel az ünneppel, és lehetővé teszi, hogy személyesen találkozzam veletek, és imádságaimról biztosítsalak titeket akkor, amikor megemlékeztek azokról a jelekről és csodákról, melyeket Isten azért tett, hogy megszabadítsa választott népét. E közös lelki örökségünkre hivatkozva hadd adjam át nektek üzenetemet mint a Mindenhatóra és az Ő irgalmasságára alapuló közös reményünk jelét.

**A Szentatya üzenete a Zsidó Közösségnek
Pészah ünnepe alkalmával
Rómából, április 14-én**

Az Egyesült Államokban teendő látogatás alkalmat kínál arra, hogy szívből köszöntsem zsidó fivéreimet és nővéreimet abban az országban és az egész világon. Köszöntésemnek egész különleges lelki intenzitást ad a Pészah nagy ünnepének közeledte. „Ezt a napot pedig tartsátok emlékezetben, és üljétek meg ünnepként az Úrnak nemzedékeitekben örök szertartással” (*Kiv 12,14*). Jóllehet a húsvét keresztény ünneplése különbözik a ti Pészah ünneplésétektől, mi a Húsvétot úgy értelmezzük és tapasztaljuk, hogy folytatását jelenti azoknak a Bibliában elbeszélte nagy tetteknek, amelyeket az Úr a népéért tett.

Legnagyobb ünnepek alkalmával különlegesen közel érzem magam hozzátok, főként azért mert a *Nostra aetate* zsinati nyilatkozat felszólítja a keresztényeket, hogy mindig emlékezzenek rá: az Egyház „nem feledkezhet meg arról, hogy az ószövetségi kinyilatkoztatást annak a népnek közvetítésével kapta, melyet Isten a maga kimondhatatlan irgalmasságából arra méltatott, hogy megkösse vele az ó szöveget; s hogy annak a nemes olajfának gyökeréből táplálkozik, melyre ráoltattak a nemzetek olajágai” (vö. 4. p.). Amikor hozzátok fordulok, szeretném megerősíteni a II. Vatikáni Zsinat tanítását a katolikus–zsidó kapcsolatokról, és megismételni az Egyház elkötelezettségét a dialógus mellett, mely az elmúlt 40 évben alapvetően megváltoztatta és jobbá tette kapcsolatainkat.

A megnövekedett bizalom és barátság szellemében Keresztények és Zsidók közös örömmel tapasztalhatják meg a Húsvét – a szabadság és a megváltás emlékezetének – mélységesen spirituális jellegét. Minden évben, amikor halljuk a Húsvét történetét, visszatérünk a szabadulás áldott éjszakájához. Az ének e szent ideje mindkét közösséget szólítsa fel arra, hogy igazságos, irgalmas és szolidáris legyen az idegen, az özvegy és az árva iránt, miként Mózes parancsolta: „Emlékezzél rá, hogy szolgáltál Egyiptomban, és a te Urad Istened kiragadott onnan; ezért parancsolom, hogy ezt tedd” (*MTörv 24,18*).

A Húsvét *Széderje*, ‘Rendtartása’ szerint fölidézitek a szent pátriárkákat, Ábrahámot, Izsákot és Jákobot, és Izrael szent asszonyait, Sárát, Rebekát, Ráheldt és Leát, a Szövetség fiai és leányai hosszú generációjának kezdetét. Az idő múlásával a Szövetség egyre egyetemesebb jelleget öltött, amiben az Ábrahámnak adott ígéret valósult meg: „Megáldalak téged és nagyvá teszem a nevedet, és áldással leszel... és te benned áldatik meg a föld minden nemzetsége” (*Ter 12,2–3*). Ugyanis Izaiás próféta szerint a megváltás reménye kiterjed az egész emberiségre: „És jön majd a sok nép, és mondják: Gyertek és menjünk föl az Úr hegyére, Jákob Istenének házába, hogy tanítson minket az Ő utaira, és az Ő ösvényein járjunk” (*Iz 2,3*). Ezen az eszkatológikus horizonton az egyetemes testvériség valós távlata kínálta fel az igazságosság és a béke ösvényén, hogy előkészítsük az Úr útját (vö. *Iz 62,10*).

Keresztények és Zsidók osztoznak ezen a reményen; ugyanis mi valójában a „remény megkötözöttjei” vagyunk (*Zak 9,12*), miként a próféták mondják. Ez a kötelék teszi lehetővé, hogy mi keresztények veletek szomszédságban ünnepeljük, jóllehet a magunk sajátos módján, Krisztus halálának és föltámadásának Húsvétját, amelyet elválaszthatatlannak tekintünk a ti húsvétotoktól, hiszen maga Jézus mondta: „az üdvösség a zsidóktól jön” (*Jn 4,22*). A mi Húsvétunk és a ti Pészahotok különböznek ugyan egymástól, de egyesítenek bennünket Istenre és az Ő irgalmasságára alapuló közös reményünkben. Ez arra indít, hogy együttműködjünk egymással és minden jóakarátú férfival és nővel, hogy Isten ígéreteinek beteljesedését várva jobbá tegyük ezt a világot mindenki számára.

Éppen ezért tisztelettel és barátsággal kérem a Zsidó Közösséget, hogy fogadja el a Pészah alkalmából kifejezett jókívánásaimat, nyitott lélekkel a magunk előtt látott együttműködési lehetőségek iránt, miközben szemléljük világunk sürgető szükségleteit és együttérzéssel tekintünk fivéreink és nővéreink millióinak szenvedésére mindenütt. Természetesen a világ békéjére irányuló közös reményünk kiterjed Közel-Keletre és a Szentföldre is. Isten irgalmasságának emlékezte, melyet Zsidók és Keresztények ezen ünnepi időszakban ünnepelnek, indítsa új erőfeszítésekre, s különösen új magatartásformákra és a szívek új megtisztulására mindazokat, akik felelősek annak a régióknak a jövőjéért, ahol az isteni kinyilatkoztatással kapcsolatos események végbementek!

A szívemben veletek együtt éneklek a húsvéti Hallel zsoltárt, kérve számotokra a bőséges isteni áldást:

„Hálát adjatok az Úrnak, mert jó, mert az Ő irgalmassága örökkévaló.

Mondja Izrael: »az Ő irgalmassága örökkévaló... «

Mondják mind, akik félik az Urat: »az Ő irgalmassága örökkévaló« (Zsolt 118,1–4).

**Ban Ki-moon Főtitkár köszöntő beszéde
az ENSZ Székházában,
április 18-án, pénteken, 10.45-kor**

Rendkívül hálás vagyok Őszentségének, hogy elfogadta meghívásomat az Egyesült Nemzetekhez, mely a világon élő valamennyi hívő férfi és nő otthona. Örömmel fogadjuk Szentségedet közös otthonunkban.

Az Egyesült Nemzetek olyan világi intézmény, melynek 192 tagállama van. Hat hivatalos nyelvünk van, hivatalos vallásunk viszont nincsen. Kápolnával nem rendelkezünk – van viszont egy meditációs termünk.

De ha megkérdezi valaki az Egyesült Nemzeteknél dolgozókat, mi motivál bennünket, sokunk a hit nyelvén válaszol. A tevékenységünket nem csupán foglalkozásnak, hanem küldetésnek tekintjük. Leggyakrabban csakugyan a *küldetés* szót használjuk világszerte végzett munkánkra – melybe a béke és biztonság kérdéseitől az emberi jogok fejlesztéséig sok minden beletartozik.

A mi küldetésünk számos ponton kapcsolódik Szentségedéhez.

Őn a világ népeiségének oly nagy részét sújtó szegénység szörnyű kihívásáról és arról beszélt, hogy nem engedhetjük meg a közömbösséget és az önző elszigetelődést.

Őn korábbi megnyilatkozásaiban arra buzdított, hogy ne hagyjuk a nukleáris fegyverek terjedését, és progresszív és megegyezéssel nukleáris leszerelésre hívott föl.

Őn határozottan kiállt amellett, hogy a nagyobb hatalommal rendelkezők nem fenyegethetik mások jogait, és kijelentette, hogy a béke alapja: mindenki jogainak a tiszteletben tartása.

Őn arról beszélt, hogy a vízkészletek és az éghajlatváltozás kiemelt fontosságúak az egész emberi család számára.

Őn nyitott és őszinte párbeszédre szólított föl, mind Egyházán belül, mind a vallások és kultúrák között, az emberiség javára.

Végül Őn az Egyesült Nemzetekbe vetett bizalomra és a mellette való állásfoglalásra szólított fel. Mint mondta, az Egyesült Nemzetek „képes elősegíteni az őszinte párbeszédet és egyetértést, összebékíteni az eltérő nézeteket, és fejleszteni azokat a többoldalú kezdeményezéseket és stratégiákat, melyek képesek választ adni bonyolult és gyorsan változó világunk sokféle kihívására”.

Mi osztozunk Szentségeddel ezekben az alapvető célokban. Hálásak vagyunk, hogy imádkozik értünk, miközben e célok felé törekszünk.

Mielőtt búcsút vesz ma az ENSZ-től, Őn ellátogat még a Meditációs Terembe. Nagy elődöm, Dag Hammarskjöld jól tette, hogy kialakította ezt a termet. A közepén álló kőről azt mondta: „Olyan oltárnak tekinthetjük, mely nem azért üres, mert nincs Isten, nem is azért, mert ismeretlen Istennek állított oltár, hanem azért, mert annak az Istennek van szentelve, akit az emberek sok néven és sokféleképpen imádnak.”

Akár egy Istent imádunk, akár sokat, akár egyet se – nekünk az Egyesült Nemzetekben naponta igazolnunk kell és meg kell erősítenünk a hitünket. Ahogy a Szervezetünkkel szembeni követelmények sokszorozódnak, egyre többre van szükségünk ebből a drága kincsből.

Rendkívül hálás vagyok Őszentsége XVI. Benedek Pápának, hogy hitéből nekünk is juttat – és hogy belénk helyezi a bizalmát. Ő mindkettőben bővelkedik. Erősítsen bennünket mai látogatása.

**A Szentatya beszéde
az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésén,
az ENSZ Székházában
április 18-án, pénteken, 10.45-kor**

Elnök Úr,
Hölgyeim és Uraim!

E Közgyűléshez intézett beszédem elején mindenekelőtt Önnek szeretném kifejezni, Elnök Úr, őszinte hálámat kedves szavaiért. Köszönetet mondok Ban Ki-moon Főtitkár Úrnak is azért, hogy meghívott e Szervezet Központjába, és a részemre nyújtott fogadtatásért. Köszöntöm a tagállamok Nagyköveteit és Diplomátáit és minden jelenlévőt. Önökön keresztül köszöntöm az itt képviselt népeket, akik azt várják ettől az Intézménytől, hogy mind jobban megvalósítsa az alapításkori szándékot, miszerint „az egyes nemzetek által a [béke és fejlődés] közös célja elérése érdekében kifejtett tevékenységek összeegyeztetésének központja legyen” (vö. *Az ENSZ Alapokmánya*, 1.2–1.4 cikkely). Miként II. János Pál Pápa megfogalmazta 1995-ben, a Szervezetnek „erkölcsi központtá kell válnia, ahol a világ minden nemzete otthon érezheti magát, és ahol kialakulhat a lét iránti közös tisztelet, azaz ‘a nemzetek családja’” (*Beszéd az Egyesült Nemzetek Szervezete 50. közgyűlésén*, New York, 1995. október 5., 14.).

Az Egyesült Nemzetek révén az Államok olyan egyetemes célokat tűztek maguk elé, melyek ha nem is azonosak az emberi család totális közjával, annak egy alapvető részét kétségtelenül képviselik. A Szervezet alapító elvei – a békevágy, az igazságosság keresése, a személy méltóságának tisztelete, a humanitárius együttműködés és segítségnyújtás – az emberi szellem jogos törekvéseit fejezik ki, és ezek képezik azokat az eszményeket, amelyekre a nemzetközi kapcsolatoknak épülniük kell. Miként elődeim, VI. Pál és II. János Pál pápa ugyanerről az emelvényről megjegyezték, a Katolikus Egyház és a Szentszék figyelmesen és érdeklődéssel követi mindezt, mert az Önök tevékenységében annak példáját látja, hogyan lehet együttesen szabályozni a világ közösségét érintő kérdéseket és konfliktusokat. Az Egyesült Nemzetek azt a törekvést testesíti meg, hogy a szubszidiaritás elve által inspirált és irányított „magasabb szintű nemzetközi rend” (II. János Pál: *Sollicitudo rei socialis*, 43.) jöjjön létre, mely ezért kötelező nemzetközi szabályozással és a népek életének fokozatos összehangolására alkalmas struktúrákkal képes választ adni az emberiség családjának igényeire. Erre fokozottan szükség van egy olyan korban, amikor tapasztaljuk a többoldalú konszenzus kétségtelenül paradox voltát, mely állandóan kritikus helyzetben van amiatt, hogy alá van rendelve néhány ember döntéseinek, noha a világ problémái a nemzetközi közösség kollektív cselekvése formájában igénylik a beavatkozást.

Igen, a biztonság kérdése, a fejlesztési törekvések, a helyi és világméretű egyenlőtlenségek csökkentése, a környezet, az erőforrások és az éghajlat védelme csakugyan mind megkívánja, hogy a nemzetközi vezetők együtt lépjenek föl és hajlandók legyenek jóhiszeműen, a törvényt tisztelve, a földgolyó legesendőbb területeivel szolidárisan dolgozni. Különösen azokra az afrikai és a világ más részein lévő országokra gondolok, melyek az igazi integrális fejlődés peremén maradnak, s ezért féltő, hogy a globalizációnak csak a negatív hatásait érzékelik. A nemzetközi kapcsolatokban el kell ismerni azoknak a szabályoknak és struktúráknak a fontosságát, melyek lényegi rendeltetése a közjó előmozdítása és így az emberi szabadság védelme. Ezek a szabályok nem korlátozzák a szabadságot. Éppen ellenkezőleg, elősegítik azt, amikor tiltják a közjó ellen ható, annak kibontakozását fékező és így minden emberi személy méltóságát veszélyeztető viselkedésformákat és cselekedeteket. A szabadság nevében kölcsönös kapcsolatnak kell lennie a jogok és kötelességek között, melyekkel minden személynek vállalnia kell a felelősséget a másokkal való kapcsolataiból fakadó döntéseiseiért. Gondolunk itt arra is, ahogy olykor a tudományos kutatás és a technológiai fejlődés eredményeit alkalmazzák. Bár ezekből az emberiség számára hatalmas előnyök származhatnak, az alkalmazás bizonyos szempontjai a teremtett rend megsértését jelentik, egészen addig, hogy nemcsak az élet szentségének mondanak ellent, hanem az emberi személyt és a családot is megfosztják természetes mivoltától. Ugyanígy, a környezet megóvására és a földi élet különböző formáinak megvédésére irányuló nemzetközi tevékenységnek nemcsak azt kell garantálnia, hogy a technológiát és a tudományt ésszerűen használják fel, hanem a teremtés hiteles képét is újra föl kell fedeznie. Ilyenkor sohasem a tudomány és az etika között kell választani: a kérdés az, hogy a tudományos módszer valóban tiszteletben tartja-e az etikai követelményeket.

Az emberi család egységének elismerése és minden férfi és nő veleszületett méltósága ma új hangsúlyt kap az oltalmazás kötelezettsége elvében. Megfogalmazást ez csak nemrég nyert, de burkoltan már jelen volt az Egyesült Nemzetek kezdeteinél is, manapság pedig egyre inkább jellemzi e Szervezet tevékenységét. Minden Államnak elsődleges kötelessége, hogy megvédje lakóit az emberi jogok súlyos és tartós megsértésétől, valamint az akár természeti csapásból eredő, akár ember okozta humanitárius válságok következményeitől. Ha az Államok nem képesek garantálni az ilyen védelmet, a nemzetközi közösségnek az Egyesült Nemzetek Alapokmánya és más nemzetközi okmányok által biztosított jogi eszközökkel be kell avatkoznia. Föltéve, hogy tiszteletben tartja a nemzetközi rend alapelveit, a nemzetközi közösségnek és intézményeinek a fellépését nem kell illetéktelen visszaélésnek vagy a szuverenitás korlátozásának tekinteni. Ellenkezőleg, az igazi kárt a közömbösség vagy a beavatkozás hiánya okozza. Amire szükség van, az a konfliktusokat megelőző és ellenőrző módszerek gondosabb keresése minden lehetséges diplomáciai eszközzel, valamint a párbeszédre és a megbékélés szándékára utaló legapróbb jelre is figyelve és buzdítva.

Az ősi *ius gentium* az „oltalmazás kötelezettsége” elvét tekintette alapnak a kormányzók kormányzottakat érintő minden tétében: abban az időszakban, amikor a szuverén nemzeti államok fogalma kezdett kialakulni, Francisco de Vitoria domonkos szerzetes, akit joggal tekintenek az Egyesült Nemzetek gondolata előfutárának, ezt a felelősséget úgy írta le, mint az összes nemzetek közkincsét jelentő természetes ész egyik szempontját és egy olyan nemzetközi rend eredményét, melynek feladata a népek közötti kapcsolatok szabályozása. Most, mint akkor, ennek az elvnek föl kell idéznie a személynéket mint a Teremtő képmásának az eszményét, egy abszolút és lényegi szabadság vágyát. Az Egyesült Nemzetek megalapítása, mint tudjuk, egybeesett azzal a súlyos megrázkódtatással, melyet az emberiség akkor tapasztalt meg, amikor lemondott arról, amit a transzcendencia és a természetes ész jelent, aminek következtében súlyosan sérült a szabadság és az emberi méltóság. Ilyenkor a nemzetközi rendet alakító és irányító értékek objektív alapjai kerülnek veszélybe, és ez kikezdi az Egyesült Nemzetek által megfogalmazott és megszilárdított hathatós és sérthetetlen elveket. Amikor új és sürgető kihívások támadnak, hiba azokat meghátrálva, pragmatikus módon közelíteni, úgy, hogy a tartalmában minimális és hatásaiban gyöngye „közös nevező” meghatározására korlátozódunk.

Ez az emberi méltóságra való hivatkozás, mely az oltalmazás kötelezettségének alapja és célja, elvezet minket ahhoz a témakörhöz, amelyre ebben az évben, az *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata* hatvanadik évfordulóján, különösen is ráirányul a figyelmünk. Ez a dokumentum különböző vallási és kulturális hagyományok konvergenciájának volt az eredménye, melyek mindegyikét az a közös vágy hatotta át, hogy az emberi személyt a társadalom intézményeinek, jogrendjének és a munkának a középpontjába helyezze és az emberi személyt lényegesnek tekintse a kultúra, a vallás és a tudomány világában. Az emberi jogok egyre inkább a nemzetközi kapcsolatok közös nyelvének és etikai alapjának számítanak. Ugyanakkor az emberi jogok egyetemessége, oszthatatlansága és egymásrautaltsága mind garanciát jelent az emberi méltóság védelmére. Kétségtelen ugyan, hogy a *Nyilatkozatban* elismert és kifejtett jogok mindenkire érvényesek a személy közös származása folytán, aki a teremtő Isten terve szerint a világ és a történelem csúcspontja. Ezek a jogok az emberi szívbe beleírt és különböző kultúrákban és civilizációkban jelenlévő természetes erkölcsi törvényen alapulnak. Ha az emberi jogokat kiragadnánk ebből az összefüggésükből, az azt jelentené, hogy leszűkítenénk a hatáskörüket és engednénk egy relativista felfogásnak, mely szerint a jogok jelentése és értelmezése változtatható, és egyetemességüket tagadnánk a különböző kulturális, politikai, szociális, sőt vallási környezet nevében. Mindazonáltal nem szabad megengedni, hogy a szempontok ilyen nagy változatossága elhomályosítsa azt a tényt, hogy nem csak a jogok egyetemesek, de az emberi személy, e jogok alanya is az.

A közösség élete, mind helyi, mind nemzetközi szinten, világosan mutatja, hogy e jogok tisztelete és a belőlük fakadó garanciák mennyire fokmérői a közjóknak, melyekkel mérhető a kapcsolat az igazságosság és igazságtalanság, a fejlődés és a szegénység, a biztonság és a konfliktus között. Az emberi jogok előmozdítása a leghatékonyabb stratégia az országok és a szociális csoportok közötti egyenlőtlenségek megszüntetésére, valamint a biztonság növelésére. A keménység és kétségbeesés áldozatait, akiknek emberi méltóságát büntetlenül sértik meg, könnyű prédájává válnak az erőszakra való izgatásnak, s a továbbiakban már ők is elsőként veszélyeztethetik a békét. A közjó azonban, amelynek megvalósulását az emberi jogok segítik, nem érhető el csupán azzal, hogy helyesen járunk el, sem az egymással szembenálló jogok közti egyszerű egyensúly megteremtésével. Az *Egyetemes*

Nyilatkozat érdeme, hogy lehetővé tette különböző kultúrák, különböző jogi kifejezések és intézményi modellek konvergenciáját alapvető értékek és belőlük következő jogok magva felé. Ma mégis újra meg kell kettőzni az erőfeszítéseket azzal a nyomással szemben, mely új módon igyekszik magyarázni a *Nyilatkozat* alapjait és veszélyeztetni akarja belső egységét, azzal, hogy az emberi méltóság megvédése helyett egyszerű érdekeket, gyakran részérdekeket juttat érvényre. A *Nyilatkozatot* mint „követendő közfelfogást” (*Preambulum*) fogadták el, és nem lehet egymástól független részletekben alkalmazni, önkényesen válogató tendenciákat követve, melyek azzal a veszéllyel járnak, hogy ellentmondanak az emberi személy egységének, következésképpen az emberi jogok oszthatatlanságának.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a jogszerűség gyakran az igazságosság rovására érvényesül, amikor kizárólag a jogokhoz való ragaszkodást tüntetik fel a törvényhozás vagy a hatalmon lévők különböző szervei által hozott normatív döntések eredményének. Amikor a jogok csupán a törvényesség jegyében jelennek meg, féltő, hogy az alapjukat és céljukat képező etikai és értelmi dimenziójuktól elszakítva gyenge javaslatokká lesznek. Az *Egyetemes Nyilatkozat* ezzel szemben megerősítette azt a meggyőződést, hogy az emberi jogok tiszteletben tartása főként a nem változó igazságosságból fakad, amelyen a nemzetközi nyilatkozatok kötelező ereje is alapul. Ezt a szempontot gyakran nem veszik figyelembe, amikor egy szigorúan haszonelvű szemlélet nevében kísérletet tesznek arra, hogy a jogokat megfosszák igazi rendeltetésüktől. Mivel a jogok és a belőlük fakadó köteleességek az emberi érintkezésből természetesen következnek, könnyű megfélemlíteni arról, hogy egy olyan, általánosan elfogadott igazságérzet gyümölcsei, mely elsődlegesen a társadalom tagjai közti szolidaritásra épül, és ezért minden idők minden emberére érvényes. Ezt az intuíciót fejezte ki az ötödik században Szent Ágoston, szellemi örökségünk egyik nagy mestere. Ő *az amit magadnak nem akarsz, azt másnak se tedd* alapszabállyal kapcsolatban azt mondta, hogy ezt „semmiképpen nem lehet változtatgatni a világban jelenlévő különböző felfogások szerint” (*De doctrina christiana*, III, 14). Éppen ezért az emberi jogokat az igazságosság kifejeződésének kell tekinteni, és nem csupán azért, mert a törvényhozó akaratából érvényesíthetők.

Hölgyeim és Uraim! Ahogy a történelem halad előre, új helyzetek adódnak, amelyeket megpróbálnak új jogokkal összekapcsolni. A különbségtétel, vagyis a jó rossztól való megkülönböztetésének képessége egyre lényegesebbé válik a személyeknek, közösségeknek és népeknek magát az életét és életvitelét érintő követelmények vonatkozásában. A jogok témájáról folytatott vitában, mivel fontos helyzeteket és mélyeséges valóságokat érint, a megkülönböztetés elengedhetetlen és gyümölcsöző erény.

A megkülönböztetés tehát megmutatja, hogy a kizárólag egyes államokba, azok jogrendjébe és intézményeibe vetett bizalomnak, a személyek, közösségek és egész népek törekvéseiért viselt végső felelősségnek néha olyan következményei lehetnek, amelyek kizárják a személy méltóságát és jogait tiszteletben tartó társadalmi rend lehetőségét. Másrészt az erősen a vallásba kapaszkodó életszemlélet segíthet elérni ezt, mivel minden férfi és nő transzcendens értékének elismerése elősegíti a szív megtérését, ami azután elkötelezetté teszi az embert az erőszakkal, a terrorizmussal és a háborúval szemben, illetve az igazságosság és a béke mellett. Ez ad megfelelő hátteret a vallásközi párbeszédhez is, melynek támogatására az Egyesült Nemzetek is felhívást kapott, miként az emberi tevékenységek más területein is támogatja a párbeszédet. A párbeszédet olyan eszköznek kell tekinteni, amellyel a társadalom különböző alkotóelemei megfogalmazhatják álláspontjukat, és konszenzust alakíthatnak ki az egyes értékek vagy célok igazságáról. A szabadon gyakorolt vallásoknak az a sajátossága, hogy autonóm módon tudják folytatni a gondolkodás és az élet párbeszédét. Ha ezen a szinten is elkülönítve tartják a vallásos szférát a politikai cselekvéstől, abból nagy előnyök származnak az egyes ember és a közösség számára. Másrészt az Egyesült Nemzetek számíthat a vallások közti párbeszéd eredményeire, és gyümölcsöző lehet számára, hogy a hívők hajlandók a közjó szolgálatába állítani tapasztalataikat. Az ő dolguk az, hogy a hívő szemléletet nem a türelmetlenség, nem a diszkrimináció és nem a konfliktus, hanem az igazság, az együttélés, a jogok és a megbékélés fogalmaival adják elő.

Az emberi jogokhoz természetesen hozzátartozik a vallásszabadság joga is, amit úgy értünk, mint egy olyan dimenzió kifejeződése, mely egyszerre egyéni és közösségi, egy olyan látásmód, amely kifejezi a személy egységét, ugyanakkor egyértelmű különbséget tesz az állampolgár és a hívő között. Az Egyesült Nemzetek az utóbbi években kifejtett tevékenységével biztosítja, hogy a nyilvános viták során minden vonatkozásban – szertartás, liturgia, nevelés, információáramlás, egy vallás szabad megvallása vagy választása – teret kapjanak a vallásosság ihlette szempontok. Éppen ezért elképzelhetetlen, hogy a hívőknek részben el kellene nyomniaik önmagukat, a hitüket, azért, hogy aktív

polgárok lehessenek; soha nem lehet szükség arra, hogy valakinek jogai gyakorlása érdekében meg kelljen tagadnia Istent. A vallással kapcsolatos jogokat még inkább szükséges védeni, ha azok nem egyeznek az uralkodó világi ideológiával vagy a többség kizárólagos vallási helyzetével. A vallásszabadság teljes biztosítása nem korlátozható az istentisztelet szabad gyakorlására; épp ellenkezőleg, figyelembe kell venni a vallás nyilvános természetét, hogy így a hívők kivehessék részüket a társadalmi rend építéséből. És ők ezt meg is teszik, például azzal, hogy hatékonyan és nagylelkűen részt vesznek a kezdeményezések hálózatában az egyetemektől, tudományos intézményektől és iskoláktól az egészségügyig és a legszegényebbek és legelhagyottabbak szolgálatában álló jótékonyági szervezetekig. Ha elutasítanák annak a hozzájárulásnak az elismerését, ami a vallásosságából és az Abszolútum kereséséből – mely természete szerint személyek közötti közösség kifejeződése – fakad a társadalom javára, azzal kétségtelenül az individualista szemléletet helyeznék előtérbe és megbontanák a személy egységét.

Az, hogy itt vagyok e Közgyűlésen, az Egyesült Nemzetek iránti tisztelet jele, és azt a reményt igyekszik kifejezni, hogy a Szervezet egyre inkább az Államok közötti egység jeleként és az emberiség egész családjának eszközeként szolgál. Jelzi a Katolikus Egyház készségét is, hogy megtegye a maga sajátos hozzájárulását a nemzetközi kapcsolatok építéséhez, oly módon, hogy minden személy és minden nép különbséget tudjon tenni kettőjük között. Az Egyház, a maga etikai és erkölcsi hozzájárulásával és hívei szabad tevékenységével összhangban, a Szentszék nemzetközi tevékenysége révén is dolgozik e célok megvalósításáért. A Szentszéknek csakugyan mindig is helye volt a Nemzetek közösségében, így nyilvánítva ki sajátos, alanyi jellegét a nemzetközi közösségben. A Szentszék, miként az Egyesült Nemzetek nemrég megerősítette, így följajánlja a maga hozzájárulását a nemzetközi jog rendelkezései szerint, és segít e jog megalkotásában és hivatkozik rá.

Az Egyesült Nemzetek kiváltságos hely marad, melynek az Egyház elkötelezetten adja át az „emberi természetről” évszázadokon át, mindenféle fajú és kultúrájú népek között szerzett tapasztalatát, és a nemzetközi közösség minden tagjának rendelkezésére bocsátja azt. Ez a minden hívő szabadságának elnyerésére irányuló tapasztalat és tevékenység növelni akarja a személy jogainak fölkinált védelmet. E jogok alapja és formálója a személy transzcendens természete, amely lehetővé teszi a férfiaknak és nőknek, hogy végigjárják a hit és az istenkeresés útját ebben a világban. Ezt a dimenziót egyre inkább el kell ismerni, ha fenn akarjuk tartani az emberiség reményét egy jobb világra, és ha meg akarjuk teremteni a béke, a fejlődés, az együttműködés és a jövő nemzedékek jogaira vonatkozó garanciák előfeltételeit.

Spe salvi kezdetű, legutóbbi enciklikámban rámutattam, hogy „az emberi dolgok helyes rendjéért folytatott küzdelem minden nemzedék feladata” (25. p.). A keresztények számára ezt a feladatot a Jézus Krisztus üdvözítő művéből fakadó remény motiválja. Íme, ezért örül az Egyház, hogy együttműködhet e kiváló Szervezettel, melyre az a felelősség bízott, hogy világszerte mozdítsa elő a békét és a jóakaratot. Kedves Barátaim, köszönöm, hogy lehetőséget kaptam és szólhattam ma hozzátok, és megígérem, hogy imádságommal támogatom nemes feladatokat teljesítését.

Mielőtt búcsút veszek e kiváló Közgyűléstől, a hivatalos nyelveken szeretném üdvözlétemet küldeni az itt képviselt összes Nemzetnek: *Peace and Prosperity with God's help!* (Francia, spanyol, kínai japán és orosz nyelven is): ‘Békét és jólétet Isten segítségével!’
Nagyon köszönöm.

**A Szentatya beszéde az ökumenikus találkozón
a New York-i Szent József-templomban,
április 18-án, pénteken 18 órakor**

Krisztusban kedves Fivéreim és Nővéreim!

A szívem tele van hálával Isten iránt – aki „mindnyájunk Atyja, mindennek fölötté áll, mindent áthat és mindenben benne van” (*Ef 4,6*) – ezért a kedvező alkalomért, hogy ezen az estén imádságban együtt lehetek veletek. Megköszönöm Dennis Sullivan püspök úrnak szívélyes köszöntő szavait, és szívből köszöntöm az Egyesült Államokban élő keresztény közösségek itt jelenlévő minden képviselőjét. Urunk és Üdvözítőnk békéje legyen mindnyájatokkal!

Általatos szeretném kifejezni őszinte megbecsülésemet mindazok felbecsülhetetlen munkájáért, akik az ökumenizmusban fáradoznak: a *National Council of Churches*-nek, a *Christian Churches Together*-nek, a *Catholic Bishops' Secretariat for Ecumenical and Interreligious Affairs*-nek, és sok másnak. Amit az Egyesült Államok keresztényei tesznek az ökumenikus mozgalom érdekében, azt az egész világ érzékeli. Buzdítalak mindnyájatokat, hogy legyetek kitartóak, mindig bízva a föltámadt Krisztus kegyelmében, akinek szolgálni akarunk, hogy elérjük „a hit engedelmességét (...) az Ő nevének dicsőségére” (vö. *Róm 1,5*).

Az imént hallottuk a szentírási részletet, melyben Pál – „az Úr foglya” – megfogalmazza sürgetését az efezusi keresztény közösség tagjaihoz. „Kérlek benneteket, én, aki fogoly vagyok az Úrban, hogy éljete méltón ahhoz a hivatáshoz, amelyet kaptatok (...). Törekedjete rá, hogy a béke kötelékével fenntartsátok a lelki egységet” (*Ef 4,1–3*). Ezután az egységre felszólító szenvedélyes szavai végén Pál arra emlékezteti olvasóit, hogy Jézus, aki fölment a mennybe, megadta az embereknek a Krisztus Teste építéséhez szükséges összes ajándékot (vö. *4,11–13*).

Nem kisebb erővel visszhangzik ma Pál buzdítása. Szavai bizonyossággal töltenek el afelől, hogy az Úr soha nem fog elhagyni minket, ha az egységet keressük. Továbbá arra szólítanak, hogy úgy éljünk, hogy tanúságot teszünk arról az „egy szívről és egy lélekről” (*ApCsel 4,32*), mely mindig jellegzetessége volt a keresztény *koinóniának*, ‘közösségnek’ (vö. *ApCsel 2,42*), és az erőről, mely vonzza azokat, akik kívül vannak, hogy lépjenek be és legyenek a hívő közösség tagjai oly módon, hogy ők is osztozhassanak „Krisztus kifürkészhetetlen gazdagságában” (*Ef 3,8*).

A globalizáció két szélsőség közé vitte az emberiséget. Az egyik szélsőség a kölcsönös kapcsolatok és függések növekvő érzése a népek között akkor is, ha – földrajzi és kulturális értelemben – távol vannak egymástól. Ez az új helyzet fölkinálja a lehetőséget, hogy növekedjék a globális szolidaritás és az osztozás az emberiség javáért viselt felelősségben. Másrészt nem tagadható, hogy a világban végbemenő gyors változások a szétesés és az individualizmusba való visszaesés ijesztő jeleit mutatják. Az elektronika egyre szélesebb körű terjedése a kommunikáció világában paradox módon az elszigetelődés növekedését hozta magával. Éppen ezért sokan – a fiatalokat is beleértve – keresik a közösség hitelesebb formáit. Súlyos aggodalmak forrása az is, hogy terjed a szekuláris ideológia, mely fenyegeti vagy egyenesen elutasítja a transzcendens igazságot. Az isteni kinyilatkoztatás és a keresztény hit lehetőségét is gyakran kérdéssé teszi az egyetemi környezetben, a tömegtájékoztató eszközökben és a közvéleményben széleskörűen jelenlévő divatos gondolkodás. Mindezek miatt mennyire szükséges a hűséges tanúságtétel az evangélium mellett. A keresztényeknek világosan számot kell adniuk a bennük élő reményről (vö. *1Pt 3,15*).

A nem keresztények, akik figyelik a keresztény közösség szétesését, nagyon gyakran joggal zavarba jönnek magával az evangéliumi üzenettel kapcsolatban. Olykor alapvetően keresztény vallási meggyőződések és magatartások módosulnak az úgynevezett „profétai tevékenységű” közösségeken belül, melyek a Szentírás és a Hagyomány adataival nem mindig összhangban álló szentírás-magyarázatra alapulnak. Ennek következtében a közösségek elutasítják, hogy egységes testként cselekedjenek, s ehelyett előnyben részesítik a „helyi igények” elve szerinti cselekvést. E folyamatban részben elvész a *koinónia diakronika* – a minden idők Egyházával való közösség –, épp egy olyan pillanatban, amikor a világ irányt tévesztett és az evangélium üdvözítő ereje mellett tett közös és meggyőző tanúságtételre volna szüksége (vö. *Róm 1,18–23*).

E nehézségek láttán elsősorban arra kell emlékeznünk, hogy az Egyház egysége a Szentháromság egy Isten tökéletes egységéből ered. János evangéliuma mondja, hogy Jézus azt kérte az Atyától, hogy a tanítványai egyik legyenek, „miként te énbennem és én tebenned” (vö. *Jn 17,21*). E részlet az első keresztény közösség szilárd meggyőződését tükrözi arról, hogy egysége az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységének gyümölcse és tükröződése. Ez azt bizonyítja, hogy a hívők kölcsönös ragaszkodása Credójuk megvallásának sértetlen épségében volt megalapozva (vö. *1Tim 1,3–11*). Az egész Újszövetségben úgy találjuk, hogy az apostolokat ismételten felszólították, hogy adjanak számot a hitükről mind a pogányoknak (vö. *ApCsel 17,16–34*), mind a zsidóknak (vö. *ApCsel 4,5–22; 5,27–42*). Érvelésük lényege mindig az Úr sírból való testi föltámadásának történeti ténye volt (vö. *ApCsel 2,24.32; 3,15; 4,10; 5,30; 10,40; 13,30*). Prédikációjuk hatása nem „keresett szavaktól” vagy „emberi bölcseségtől” (*1Kor 2,13*) függött, hanem inkább a Szentlélek tevékenységétől (*Ef 3,5*), aki megerősítette az apostolok tekintéllyel teljes tanúságtételét (vö. *1Kor 1,1–11*). Pál és az ősegyház prédikációjának a lényege nem volt más, mint Jézus Krisztus, mégpedig a „megfeszített” (*1Kor 2,2*). Ezt az igehirdetést a hitvallási formulákban – *szimbólumokban* – kifejezett normatív tanítás tisztasága biztosította, melyek tétélesen megfogalmazták a keresztény hit lényegét, és a megkereszteltek egységének alapját képezték (vö. *1Kor 15,3–5; Gal 1,6–9; Unitatis redintegratio 2. p.*).

Drága Barátaim, a *kérügma* ereje semmit nem veszített belső dinamizmusából. Mégis föl kell tennünk a kérdést, hogy erejét nem gyengítette-e a keresztény tanítás relativista megközelítése, mely ahhoz hasonlít, amit a szekularizált ideológiákban találunk, melyek azzal az állítással, hogy csak a tudomány „objektív”, a vallást teljesen az egyén érzelmeinek szubjektív szférájába utalják. Az emberi tehetség tudományos fölfedezései és ezek megvalósítása kétségtelenül a haladás új lehetőségeit kínálják az emberiségnek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a „megismerhető” a kísérletileg igazolhatóra korlátozódik, sem azt, hogy a vallás a „személyes megtapasztalás” változékony zónájába tartozik.

E téves gondolkodási irány elfogadása a keresztényeket arra a következtetésre juttathatná, hogy a keresztény hit bemutatásakor nem kell hangsúlyozni az objektív igazságot, mert nem kell mást tenni, csak követni a saját lelkiismeretet és kiválasztani azt a közösséget, mely jobban megfelel a személyes ízlésnek. Az eredmény látható a közösségek állandó osztódásában, melyek gondosan kerülnek az intézményes struktúrákat és a minimumra csökkentik a tanítás tartalmának jelentőségét a keresztény életre nézve.

Az ökumenikus mozgalmon belül is lehetnek a keresztények elutasítóak a tan szerepét tekintve, attól való félelmükben, hogy az inkább elmérgesíti, mint gyógyítja a megosztás sebeit. Mindezek ellenére a Jézus Krisztus által értünk végrehajtott üdvözítés melletti világos és meggyőző tanúságtételnek a normatív apostoli tanításra kell alapulnia – egy olyan tanításra, mely valóban hangsúlyozza Isten sugalmazott szavát és támogatja a mai keresztények szentségi életét.

Csak a biztos tanításhoz „ragaszkodva” (vö. *Tessz 2,15*) tudunk válaszolni azokra a kihívásokra, melyek arra készítetnek, hogy egy változó világban nézzünk velük szembe. Csak így teszünk megbízható tanúságot az evangélium igazsága és erkölcsi tanítása mellett. Ez az az üzenet, amit a világ tőlünk hallani akar. Így, miként az első keresztényeknek, nekünk is kötelességünk egyértelműen tanúságot tenni „reményünk alapjairól”, úgy, hogy a mai jóakarátú emberek szeme megnyíljon annak látására, hogy Isten kinyilatkoztatta a maga arcát (vö. *2Kor 3,12–18*), és lehetővé tette számunkra, hogy Jézus Krisztus által belépünk az Ő isteni életébe. Egyedül Ő a mi reményünk! Isten a maga szeretetét minden nép számára kinyilatkoztatta Fia szenvedésének és halálának misztériuma által, s minket meghívott arra, hogy hirdessük: valóban föltámadott, leült az Atyának jobbára és „újra eljön dicsőségben ítélni eleveneket és holtakat” (*Niceai hitvallás*).

Istennek ezen az estén hallott igéje gyújtsa meg a reményt a szívünkben az egység útján (vö. *Lk 24,32*). Ez az imádságos találkozó legyen példa az imádság központi szerepére az ökumenikus mozgalomban (vö. *Unitatis redintegratio 8.*); mert imádság nélkül az ökumenikus struktúrák, intézmények és programok szív és lélek nélküliek lennének. Adjunk hálát Istennek a Szentlélek tevékenysége által megvalósult haladásért, és vegyünk részt hálával azokban a lelki áldozatokban, amelyeket az előttünk jártak és az itt jelenlévők közül oly sokan meghoztak.

Az ő nyomukban járva és bizalmunkat csak Istenbe vetve remélem, hogy – magamévá téve Paul Wattson atya szavait – el fogunk jutni „a remény, a hit és a szeretet azon egységére”, mely egyedül képes meggyőzni a világot, hogy Jézus Krisztust az Atya küldte mindenki üdvösségére.

Köszönet mindnyájatoknak.

**Szentmise a papokkal, szerzetesekkel és szerzetesnőkkel
a New York-i Szent Patrik-székesegyházban,
április 19-én, szombaton, 9.15-kor**

Krisztusban Kedves Testvéreim!

Nagy szeretettel köszöntelek az Úrban mindnyájukat, akik az Egyesült Államok püspökeit, papjait, diakónusait, szerzeteseit és szerzetesnőit és szeminaristáit képviselitek. Köszönöm Egan bíboros szívélyes üdvözlő szavait és jókívánságait, melyeket nevetekben fejezett ki pápaságom negyedik évének kezdetén. Örülök annak, hogy ezt a szentmisét veletek ünnepelem, akiket az Úr kiválasztott, ti pedig választotok az Ő hívására, és életeteket az életszentségre törekvésre, az evangélium terjesztésére és az Egyház építésére szenteltétek a hitben, a reményben és a szeretetben.

Amikor együtt vagyunk ebben a történelmi székesegyházban, hogyan ne gondolnánk az előttünk élt megszámlálhatatlan férfira és nőre, akik az Egyház gyarodásáért dolgoztak itt, az Egyesült Államokban, s a hit és a jó cselekedetek maradandó örökségét hagyták ránk? Az első olvasmányban láttuk, hogy az apostolok a Szentlélek erejében hogyan indultak el az emeleti teremből Isten nagy tetteit hirdetni minden nemzet és nyelv embereinek. Ebben az országban az Egyház küldetésével mindig együttjárt, hogy „az ég alatt minden nemzetből” (*ApCsel 2,5*) vonzza magához az embereket egy lelki egységben és ezáltal gazdagítsa Krisztus testét, annak sokféle ajándékával. Miközben hálát adunk a múltnak e drága áldásaiért és szemléljük a jövő kihívásait, Istentől egy új Pünkösöd kegyelmét kérjük az Amerikában élő Egyház számára. Szálljanak le minden jelenlévőre lángnyelvek, fellobbantva az Isten és a felebarát iránti szeretetet Isten országának terjesztésére!

A második olvasmányban Szent Pál arra emlékeztet, hogy a lelki egységnek – annak az egységnek, mely összehangolja és gazdagítja a különbözőségeket – eredete és legnagyobb modellje a szentháromságos egy Isten életében van. Mint a tiszta szeretet és a végtelen szabadság közössége, a Szentháromság a teremtés és a megváltás művében mindig folyamatosan új életet fakaszt. Az Egyház mint „az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységében egyesült nép” (vö. *Lumen gentium* 4.) arra hivatott, hogy hirdesse az élet ajándékát, védelmezze az életet és támogassa az élet kultúráját. Itt, ebben a székesegyházban magától értetődően gondolunk Cooke és O’Connor elhunyt bíborosok evangéliumért följajánlott életének hősiességére. Az élet hirdetésének, a bőséggel áradó életnek kell az új evangelizáció szívének lennie. Hiszen az igazi életet – üdvösségünket – csak a megbékélésben, a szabadságban és a szeretetben lehet megtalálni, melyek mind Isten ingyenes ajándékai.

A reménynek ezt az üzenetét kell hirdetnünk és megtestesítenünk egy olyan világban, melyben az egocentrizmus, az irigység, az erőszak és a cinizmus oly gyakran elfojtani látszik a kegyelem gyenge sarjadását a népek szívében. Szent Ireneusz megrendüléssel értette meg, hogy Mózes Izrael népéhez intézett buzdítása: „Válaszd az életet!” (*MTörv 3,19*) volt Isten összes parancsolata iránti engedelmségünk legmélyebb indoka (vö. *Adv. Haer.* IV, 16, 2–5). Lehet, hogy szem elől tévesztettük, hogy egy olyan társadalomban, melyben az Egyház sokak szerint legalista és intézményes, a legsürgetőbb kihívás felénk, hogy azt az örömet közöljük, mely a hitből és Isten szeretetének megtapasztalásából születik.

Külön öröömre szolgál, hogy Szent Patrik székesegyházában gyűltünk össze. Ezt a helyet talán az Egyesült Államok összes templománál inkább úgy ismerik és szeretik, „mint az imádság házát minden nép számára” (vö. *Iz 56,7; Mk 11,17*). Naponta férfiak, asszonyok és gyermekek ezrei lépik át a küszöbét, s találnak békét a falai között. John Hughes érsek – miként Egan bíboros emlékeztetett rá –, aki mozdítója volt e csodálatos épület fölépítésének, tiszta gótikus stílusban akarta fölépíteni. Azt akarta, hogy ez a székesegyház emlékeztesse az Amerikában élő fiatal Egyházat arra, hogy milyen nagy lelki hagyomány örököse, és arra készítse, hogy ezen örökség legjavát hordozza Krisztus testének építésében ebben az országban. Szeretném fölhívni figyelmeteket e szépséges épület néhány részletére, melyek, úgy látom, kiindulópontot adhatnak a a titokzatos Test egységében kapott sajátos hivatásunkra való reflexió számára.

Az első részlet a historizáló üveglakok, melyek misztikus fénnel árasztják el a templom belsejét. Kívülről nézve ezek az ablakok sötétek, súlyosak, sőt feketének látszanak. De amikor az ember belép a templomba, hirtelen életre kelnek; a rajtuk átsugárzó fénytől fölragyognak. Az írók közül sokan – itt

Amerikában gondolhatunk Nathaniel Hawthorne-ra – használták az üvegablakok képét az Egyház misztériumának szemléltetésére. Csak belülről, a hit és az egyházi élet tapasztalatán belül látjuk az Egyházat annak, ami valójában: elárasztja a kegyelem, szépségtől ragyog, és a Szentlélek sok-sok ajándéka ékesíti. Ebből az következik, hogy mi, akik kegyelmi életet élünk az Egyház közösségében, arra vagyunk hivatva, hogy behívjuk a fény e misztériumába az egész népet.

Nem könnyű feladat ez egy olyan világban, mely hajlandó az Egyházat, mint ezeket az üvegablakokat, „kívülről” látni: egy olyan világban, mely nagy szükségét érzi a lelkiségnek, de nehéznek találja a „belépést” az Egyház misztériumába. Még közülünk is, akik az Egyházon belül vagyunk, néhányunk számára a hit fényét gyengítheti a megszokás, és az Egyház ragyogását elhomályosíthatják tagjainak bűnei és gyöngeségei. Az elhomályosodás azokból az akadályokból is eredhet, melyekkel egy olyan társadalomban találkozunk, mely úgy tűnik, elfelejtette Istent, és ingerültté válik, amikor a keresztyén erkölcs legelemibb követelményeivel találkozik. Ti, akik arra szenteltétek életeteket, hogy tanúságot tegyetek Krisztus szeretetéről és testének épüléséről, a körülöttetek lévő világgal való mindennapos érintkezésből tudjátok, mily sokszor megkísért az, hogy a jövőt illetően engedjünk a csalódásnak, a sikertelenségnek, sőt a pesszimizmusnak. Egyszóval: nem mindig könnyű látni a Szentlélek világosságát magunk körül, a föltámadott Úr ragyogását, mely megvilágítja életünket, és eltölt világ fölötti győzelmének reményével (vö. *Jn 16,33*).

Isten szava azonban emlékeztet arra, hogy a hitben látjuk a megnyílt eget, s hogy a Szentlélek kegyelme megvilágosítja az Egyházat és biztos reményt hoz a mi világunknak. „Uram, Istenem”, énekli a zsoltáros, „ha elküldöd Lelkedet, életre kelnek, és megújítod a földnek színét” (*104,30*). E szavak az első teremtést idézik, amikor „Isten Lelke lebegett a vizek fölött” (*Ter 1,2*). Ugyanakkor tekintetünket az új teremtés, a Pünkösöd felé irányítják, amikor a Szentlélek leszállt az apostolokra és elindította az Egyházat mint a megváltott emberiség zsebéjét (vö. *Jn 20,22–23*). E szavak arra buzdítanak, hogy egyre inkább higgyünk Isten végtelen hatalmában, mely képes átalakítani minden emberi szituációt, életet teremteni a halálból, és fényessé tenni a legsötétebb éjszakát is. És eszünkbe juttatják Szent Ireneusz egy másik csodálatosan szép mondatát: „Ahol az Egyház, ott van Isten Lelke; ahol Isten Lelke van, ott van az Egyház és minden kegyelem” (*Adv. Haer.* III, 24, 1).

Ez egy másik reflexióra készítet e templom épületével kapcsolatban. Miként az összes gótikus katedrális, ez is nagyon bonyolult szerkezetű, és pontos és harmonikus arányai Isten teremtésének egységét szimbolizálják. A középkori művészetben gyakran ábrázolták Krisztust, Isten teremtő Szavát mennyei „mérnök”-ként, körzővel a kezében, aki végtelen bölcsességgel és határozottsággal rendezi el a kozmoszt. Vajon egy ilyen kép nem juttatja-e eszünkbe azt az igényünket, hogy a hit szemével lássunk és így igazabb távlataiban, Isten örök tervének egységében látva érthessünk meg mindent? Ez, miként tudjuk, állandó megtérést igényel és elkötelezettséget, hogy „megújuljunk elménk szellemében” (vö. *Ef 4,23*), hogy új és spirituális lelkületre tehessünk szert. Azoknak az erényeknek a kibontakozását is igényli, melyek alkalmassá tesznek arra, hogy gyarapodjunk az életszentségben és lelki gyümölcsöket teremjünk saját életállapotunkban. Vajon ez az állandó „intellektuális” megtérés nem éppen annyira szükséges-e, mint az „erkölcsi” megtérés ahhoz, hogy növekedjünk a hitben, föl tudjuk ismerni az idők jeleit és személyünkkel szolgáljuk az Egyház életét és küldetését?

A II. Vatikáni Zsinatot – mely az Egyház világnak szóló küldetésében nagyobb elkötelezettségre buzdított – követő nagy csalódások egyike, úgy gondolom, mindannyiunk számára az a tapasztalat volt, hogy magának a vallási családnak különböző csoportjai, nemzedékei és tagjai megoszlottak egymás között. Csak akkor tudunk előbbre jutni, ha közösen Krisztusra szegezzük a tekintetünket! Akkor a hit fényében fölfedezzük azt a bölcsességet és erőt, melyre szükségünk van, hogy meg tudjunk nyílni olyan nézőpontok számára, melyek esetleg nem esnek teljesen egybe a saját elgondolásainkkal és föltételezéseinkkel. Így becsülni tudjuk mások szempontjait, legyenek ők nálunk fiatalabbak vagy öregebbek, s végül meg tudjuk hallani, „mit mond a Lélek” nekünk és az Egyháznak (vö. *Jel 2,7*). Így közösen jutunk előbbre afelé a lelki megújulás felé, melyet a Zsinat akart, s amely egyedül képes megerősíteni az Egyházat az életszentségben és feltétlenül szükséges egységben az evangélium hatásos hirdetésére a mai világban.

Vajon nem a látásmódnak és a szándékoknak ezen – hitben, az állandó megtérés lelkületében és a személyes áldozatban gyökerező – egysége volt a titka az Egyház ámulatot keltő növekedésének ebben az országban? Elég gondolnunk Tiszteletreméltó Michael McGivney amerikai pap rendkívüli

életművére, kinek látásmódja és buzgósága alapította a Knights of Columbus (Kolumbusz Lovagok) szervezetét, vagy szerzetesek, szerzetesnők és papok nemzedékeinek lelki örökségére, akik csöndben áldozták életüket Isten népének szolgálatára a megszámlálhatatlan iskolában, kórházban és plébánián.

Most arra hivatkozva, hogy hitre, egységre és az Egyház építésében való együttműködésre alapuló távlatra van szükségünk, szeretnék mondani egy szót a szexuális visszaélésekről, mely annyi szenvedést okozott. Volt már módom erről és a hívő közösségnek okozott káráról beszélni. Most csak arról szeretnék benneteket biztosítani, kedves papok és szerzetesek, hogy lélekben mellettek állok, miközben keresztény reménnyel próbáltok válaszolni e szituáció állandó kihívásaira. Együtt imádkozom veletek azért, hogy ez a tisztulás és a gyógyulás időszaka legyen mindenkinek személy szerint, minden egyházközösségnek és közösségnek. Továbbá bátorítalak benneteket, hogy működjétek együtt a püspökeitekkel, akik ezután is e probléma megoldásán dolgoznak. Az Úr Jézus Krisztus adja meg az Amerikában élő Egyháznak az egység és az elszántság megújult érzékét, miközben valamennyien – püspökök, papság, szerzetesek, szerzetesnők és világiak – a reményben és a kölcsönös szeretetben haladnak előre az igazság felé.

Kedves Barátaim, e meggondolások útján egy utolsó észrevételhez érkezem e nagy székesegyházzal kapcsolatban, ahol vagyunk. Egy gótikus székesegyház egysége, jól tudjuk, nem a klasszikus templom statikus egysége, hanem különböző erők dinamikus feszültségéből született egység, melyek az épületet magasba emelik és az ég felé irányítják. Ebben is az Egyház egységének szimbólumát láthatjuk, mely – miként Szent Pál mondta – élő test, sajátos fölépítésű és szerepű tagok egységével. Itt is látható, hogy el kell ismernünk és tisztelnünk kell a test minden egyes tagjának adottságait mint „a Lélek megnyilvánulásait az egész javára” (*IKor 12,7*). Kétségtelen, az Egyház Isten által akart struktúrájában meg kell különböztetni a hierarchikus és a karizmatikus adományokat (vö. LG 4.). De éppen a Szentlélektől ajándékozott kegyelmek változatossága és gazdagsága készítet arra, hogy folyamatosan fölismerjük, miként kell ezeknek az ajándékoknak megfelelő módon beépülniük az Egyház küldetésének szolgálatába. Ti, kedves papok, a szentelés által Krisztushoz, a Test Fejéhez váltatok hasonlók. Ti, kedves diakónusok, ugyanezen Test szolgálatára kaptátok az ordinációt. Ti, kedves szerzetesek és szerzetesnők, akár személdők, akár apostolkodók vagytok, életeteket az isteni Mester követésére szenteltétek nagylelkű szeretetben és teljes hűségben az Ő evangéliumához. Valamennyien, akik ma megtöltitek ezt a székesegyházat, s ugyanígy öreg, beteg vagy nyugdíjas testvéreitek és nővéreitek, akik imádságaikat és áldozataikat egyesítik a ti munkátokkal, valamennyien arra vagytok hivatva, hogy az egység erejét képviseljétek Krisztus Testében. Személyes tanúságtételekkel és a rátok bízott apostolkodáshoz vagy szolgálathoz való hűségetekkel utat készítetek a Szentléleknek. Hiszen a Lélek állandóan árasztja bőséges ajándékait, új hivatásokat támaszt, s új küldetéseket ad, hogy – miként az Úr a mai evangéliumban ígérte – elvezesse az Egyházat a teljes igazságra (vö. *Jn 16,13*).

Emeljük tehát magasba a tekintetünket! És nagy alázattal és bizalommal kérjük a Szentlelket, hogy tegyen minket napról napra szentebbé, tegyen élő kövekké abban a templomban, melyet ő épít a mai világban. Ha valóban az egység erejévé kell lennünk, akkor törekedjünk arra, hogy elsők legyünk a belső megbékélés keresésében a bűnbánat által! Bocsássunk meg minden elszünetelt gyötrést, és fojtsuk el a düh és a megtorlás minden indulatát! Legyünk elsők az alázatban és a szívtisztaságban, melyek szükségesek ahhoz, hogy Isten igazságának ragyogásához közeledhessünk. Az apostolokra bízott hit-leletéményhez való hűségben (vö. *1Tim 6,20*) legyünk az evangélium átformáló erejének örömteli tanúi!

Kedves testvéreim és nővéreim! Ezen ország Egyházának legnemesebb hagyományával összhangban legyetek ti is a szegények, a menekültek, az idegenek, a betegek és minden szenvedő első barátai! Legyetek a remény világítótornyai, Krisztus fényét sugározva a világba és bátorítva a fiatalokat, hogy fedezzék föl a teljesen az Úrnak és az Ő Egyházának ajándékozott élet szépségét! E felhívással különösen az itt jelenlévő sok seminaristához és szerzetesnövendékhez fordulok. A szívemben mindegyiketeknek különleges helye van. Ne feledjétek soha, hogy a Szentlélektől nektek ajándékozott lelkesedéssel és örömmel egy olyan művet kell továbbvinnetek, amelyet mások kezdtek el, egy olyan örökséget, amelyet egy napon nektek is át kell adnotok az új nemzedéknek. Nagylelkűen és örömmel szolgáljatok, mert az Úr az, akinek szolgáltok!

A Szent Patrik székesegyház-tornyainál sokkal magasabbak Manhattan felhőkarcolói; mégis ennek a lázasan lüktető metropolisznak a szívében ezek a tornyok élő jelek, melyek az emberi lélek állandó

nosztalgiájára emlékeztetnek, hogy Istenhez akar emelkedni. Ezen a szentmisén adjunk hálát az Úrnak, hogy megengedi, hogy fölismerjük Őt az Egyház közösségében, és együttműködjünk vele, építve az Ő titokzatos Testét, s közvetítve az Ő üdvözítő szavát mint örömhírt korunk férfiainak és nőinek. És amikor majd elhagyjuk ezt a nagy templomot, legyünk a remény hírnökei ebben a városban és mindenütt, ahova Isten kegyelme helyezett bennünket. Így az Amerikában élő Egyház új tavaszt fog átélni a Szentlélekben, és mutatni fogja az utat afelé a nagyobb város, az új Jeruzsálem felé, melynek világossága a Barány (vö. *Jel 21,23*). Hiszen Isten most is az öröm és a végtelen élet lakomáját készíti minden nép számára. Ámen.

(A Szentatya rögtönzött szavai a szentmise végén:)

Ebben a percben csak megköszönni tudom nektek az Egyház és a mi Urunk iránti szereteteket; megköszönni azt, hogy szeretetekkel megajándékoztátok Szent Péter szegény utódát is. Próbálok minden megtenni azért, hogy a nagy Apostol méltó utóda legyek, akinek mint embernek szintén voltak hibái és bűnei, de ő lett a szikla az Egyház számára. Így én is, minden lelki szegénységemmel együtt, lehetek most az Úr kegyelmének erejével Péter utóda.

A ti imádságaitok és szeretetek is biztosíték számomra, hogy az Úr segíteni fog engem e szolgálatomban. Ezért nagyon hálás vagyok szeretetekért és imádságaitokért. Válaszom mindarra, amivel megajándékoztatok e látogatás alkalmával, ebben a percben az áldás, amit rátok adok e szép ünneplés végén.

**Találkozó fiatalokkal és kispapokkal
a New York-i Szent József Szemináriumban
április 19-én, szombaton, 16.30-kor**

Eminenciád,
kedves Püspök Testvéreim,
kedves Fiatal Barátaim!

Hirdessétek az Úr Krisztust ... „mindig készen arra, hogy mindenkinek megfeleljetek, aki csak kérdezi, mi az alapja reményeteknek” (1Pt 3,15). Péter apostol Első Levelének e szavaival szívből jövő szeretettel köszöntelek mindnyájatokat. Köszönöm Egan bíboros úr kedves üdvözlő szavait, és választott képviselőiteknek is köszönöm az örömteli fogadást. Külön köszöntöm és hálámot fejezem ki Walsh püspök úrnak, a Szent József Szeminárium Rektorának, a szeminárium személyzetének és kispapjainak.

Fiatal Barátaim, nagyon örülök, hogy lehetőségem van szólni hozzátok. Kérlek, adjátok át szívélyes üdvözlőlevelet családtagjaitoknak és rokonaitoknak, valamint a különböző iskolák, főiskolák és egyetemek oktatóinak és dolgozóinak, ahova tartoztok. Tudom, sok ember dolgozott keményen azért, hogy a találkozóink létrejöhesse. Rendkívül hálás vagyok mindannyiuknak. Hadd mondjak köszönetet azért is, hogy „Happy Birthday” énekekkel felkészítettetek a születésnapomon! Köszönöm ezt a megható gesztust; mindnyájatoknak csillagos ötös a német kiejtésükért! Ma este hadd osszak meg veletek pár gondolatot arról, mit jelent Jézus Krisztus tanítványának lenni – az Úr nyomába lépni, hogy életünk a remény útjává legyen.

Hat hétköznapi férfi és nő képe van előttetek, akik felnőtként rendkívüli módon éltek. Az Egyház mint Tiszteletreméltókat, Boldogokat és Szenteket tiszteli őket: mindannyian válaszoltak az Úrnak a jótékony szeretet életére szóló hívására, és mindannyian itt, New York fasoraiban, utcáin és külvárosaiban szolgálták Őt. Mélyen érint engem, hogy mennyire színes csoportot alkotnak: szegények és gazdagok, világi férfiak és nők – az egyikük gazdag feleség és anya –, papok és szerzetesnők, távolról érkezett bevándorlók, egy harcos mohikán apa és egy algonkin anya leánya, egy másik egy haiti rabszolga, végül egyikük kubai értelmiségi.

Seton Szent Erzsébet Anna, Cabrini Szent Xaveria Franciska, Neumann Szent János, Boldog Kateri Tekakwitha, Tiszteletreméltó Pierre Toussaint és Felix Varela atya: bármelyikünk egy lehetne közöttük, mert e csoportnak nem volt általános sablonja, sem uniformizált modellje. Ha azonban jobban megvizsgáljuk, kiderül, hogy vannak közös vonásaik. Jézus szeretetétől lángra gyúlva az életük a remény rendkívüli ösvényévé lett. Néhányuk számára ez azt jelentette, hogy elhagyták a hazájukat, és több ezer mérföldes zarándokútba kezdtek. Mindegyikük ráhagyatkozott Istenre azzal a bizalommal, hogy Ő minden zarándok végcélja. És valamennyien a remény kitért kezét ajánlották föl azoknak, akikkel útközben találkoztak, és ezzel gyakran életre keltették bennük a hitet. Ez a hat ember árvaházakkal, iskolákkal és kórházakkal, a szegények, a betegek és az elhagyatottak gondozásával és Jézus alázatos követésének ellenállhatatlan tanúságával számtalan ember – köztük talán a ti elődeitek – számára tárta föl a hit útját.

És ma? Ki tanúskodik Jézus evangéliumáról New York utcáin, a nagyvárosok zaklatott környékén, azokon a helyeken, ahol a fiatalok összejönnek és keresnek valakit, akiben bízhatnak? Istentől jövőnk és hozzá térünk vissza, és Jézus az út. Az ösvény, amelyen járunk – csakúgy, mint a szentjeinké –, a hétköznapi örömeinken és megpróbáltatásokon keresztül kanyarog: családokban, iskolákban, a szabadidőnkben és a plébániai közösségeitekben. Ezeket a helyeket mind áthatja az a kultúra, amelyben felnőtök. Nektek, fiatal amerikaiaknak sok lehetőség adatik arra, hogy fejlődjétek, és úgy nevelnek benneteket, hogy van érzéketek a nagylelkűség, a szolgálat és a becsületesség iránt. De nincs arra szükségetek, hogy én mondjam nektek, hogy vannak nehézségek is: olyan magatartás- és gondolkodásmódok, amelyek elfojtják a reményt, olyan ösvények, amelyek látszólag boldogságra és teljességre vezetnek, de valójában csak zűrzavarban és félelemben végződnek.

Amikor én voltam tizenéves, azokat az éveket megrontotta egy szerencsétlen rendszer, amely azt gondolta, mindenre tudja a választ; befolyása növekedett – beszűrődött az iskolákba és a polgári szervezetekbe, a politikába, de még a vallásba is –, mígnem kiderült, hogy szörnyetegről van szó. Istent

számúzte, s így érzéketlenné vált minden iránt, ami igaz és jó. Szüleitek és nagyszüleitek közül sokan el tudják mondani nektek a pusztító rémségeket, amik ebből származtak. Néhányan ugyanis közülük éppen e rémségek elől menekültek Amerikába.

Köszönjük meg Istennek, hogy a ti nemzedétekből ma sokan élvezhetik a demokrácia terjedése és az emberi jogok tiszteletéből támadt szabadság különböző formáit. Mondjunk köszönetet Istennek mindazokért, akik igyekeznek biztosítani, hogy olyan környezetben nőhessetek fel, amely a szépet, a jót és az igazat ápolja: szüleitekért és nagyszüleitekért, tanáraitokért és papjaitokért, azokért a polgári vezetőkért, akik a jót és helyeset keresik.

De a pusztítás hatalma továbbra is létezik. Önmagunkat csalnánk meg, ha az ellenkezőjét gondolnánk. Győzni azonban sohasem fog; legyőzetett. Ez a lényege annak a reménynek, melytől keresztények vagyunk; és ezt az Egyház a húsvéti szent három napban idézi fel a legdrámaiban, a húsvéti időben pedig nagy örömmel ünnepli! Aki utat mutat számunkra a halálon túlra, Ő az, Aki megmutatja nekünk, hogyan győzzük le a pusztítást és a félelmet: így hát Jézus az élet igazi Mestere (vö. *Spe salvi* 6.). Halála és föltámadása azt jelenti, hogy mondhatjuk a Mennyei Atyának: „Te megújítottad a világot!” (*nagypénteki áldozás utáni imádság*). És ezért alig néhány hete, a húsvéti vigília csodálatos liturgiájában nem kétségbeesésből vagy félelemből kértük Istent a világunkért, hanem reményteljes meggyőződéssel: *Osztasd szét szívünk sötétségét! Osztasd szét lelkünk sötétségét! (Vö. a húsvéti gyertya meggyújtásának imádsága)*

Mi minden lehet ez a sötétség? Mi történik, ha emberek, mégpedig a legsebezhetőbbek, nem a remény kezével, hanem az elnyomás vagy manipulálás öklével találkoznak? A példák első csoportja a szívhez tartozik. Az ebbe a csoportba tartozó fiatalok álmái és vágyai oly könnyen megghiúsíthatók vagy tönkretelhetők. Azokra gondolok, akiket a droggal és a kábítószerrel való visszaélés, hajléktalanság és szegénység, fajgyűlölet, erőszak és megalázás sújt – különösen a lányokat és a nőket. Miközben e problémás helyzeteknek bonyolult okai vannak, közös mindegyikben egy megmérgezett szellemi magatartás, amely abban nyilvánul meg, hogy személyeket pusztán tárgyként kezelnek – ezáltal a szív érzéketlenné válik: előbb semmibe veszi, majd kigúnyolja azt a méltóságot, mellyel Isten minden emberi személyt megajándékozott. Az ilyen tragédiák azt is megmutatják, hogy mi történhetett volna és mi történhetne most, ha mások keze – a ti kezetek – kinyúltak volna vagy kinyúlnának felénk. Biztatlak benneteket, hívjatok magatokkal másokat is, főleg a sebezhetőket és az ártatlanokat, hogy csatlakozzanak hozzátok a jóság és remény útján.

A sötétség másik területe – mely a lelket érinti – gyakran észrevétlen marad, ezért különösen veszélyes. Az igazság manipulálása eltorzítja valóságérzékünket, és bemocskolja képzeletünket és törekvéseinket. Már említettem, hogy ti szerencsére sokféle szabadságot élveztek. A szabadság alapvető jelentőségére nagyon szigorúan kell vigyázni. Éppen ezért nem meglepő, hogy számos egyén és csoport hangosan követeli a maga szabadságát a közéletben. De a szabadság törékeny érték. Félre lehet érteni vagy vissza lehet vele élni úgy, hogy akkor nem a mindannyiunk által várt boldogságra, hanem a manipuláció sötét világába vezet, amelyben önmagunk és a világ megértése összezavarodik, vagy kifejezetten eltorzul mások titkolt szándéka szerint.

Megfigyeltétek-e, milyen gyakran emlegetik a szabadságot úgy, hogy közben nem hivatkoznak az emberi személy igazságára? Van, aki ma azt mondja, hogy az egyén szabadságának tiszteletben tartása rosszá teszi az igazság keresését, igazságon érve azt, ami jó. Egyes körökben úgy látják, hogy aki az igazságról beszél, az vitát gerjeszt és megoszt, ezért jobb, ha megtartja azt a magánszférában. Az igazság – jobban mondva annak hiánya – helyett pedig elterjed az az eszme, hogy minden válogatás nélkül érvényesüljön a szabadság és legyen szabad a lelkiismeret. Ez az, amit relativizmusnak nevezünk. De mi értelme van az olyan „szabadságnak”, amely nem ismerve az igazságot téves vagy rossz úton jár? Hány fiatalnak nyújtottak úgy kezet, hogy a szabadság vagy a tapasztalatszerzés nevében káros szenvedélyekbe, erkölcsi vagy szellemi romlásba, erőszakba, önbecsülésének elvesztésébe, sőt kétségbeesésbe és ezáltal tragikus módon az öngyilkosságba vitték? Kedves Barátaim, az igazság nem rátok erőszakolt teher. Nem is egyszerűen szabályok összessége. Hanem annak az Egynek a fölfedezése, aki soha nem hagy bennünket cserben; annak az Egynek a fölfedezése, akiben mindig bízhatunk. Az igazság keresésében elérkezünk oda, hogy a hit alapján élünk, mert végső soron az igazság egy személy: Jézus Krisztus. Ez az, ami miatt a hiteles szabadság nem „valamitől elhatároló” döntés. Hanem egy „valamire elkötelező” döntés; nem kevesebb, mint hogy kilépünk önmagunkból, és hagyjuk, hogy Krisztus „másokért való élete” magába fogadjon (vö. *Spe salvi* 28.).

Hogyan tudunk tehát hívőként segíteni másoknak, hogy a szabadság útján járjanak, amely beteljesedésre és tartós boldogságra vezet? Térjünk vissza újra a szentekhez! Hogyan szabadított meg valóban másokat a szív és a lélek sötétségétől az ő tanúságtételük? A válasz a hitük – a mi hitünk – lényegi magvában található. A megtestesülés, Jézus születése azt mondja számunkra, hogy Isten valóban helyet keres közöttünk. A szállás tele van, Ő mégis bemegy az istállóba, és ott vannak azok a személyek, akik látják az Ő világosságát. Ezáltal fölismerik, hogy Heródes világa sötét és zárt, és ehelyett követik a csillagot, mely az éjszakai égen ragyogva vezeti őket. És mi az, ami világít? Ezen a ponton emlékezhetek a Húsvét szentséges éjszakáján fölhangzó könyörgésre: „Ó Atyánk, aki a te Fiad, a világ világossága által nekünk ajándékoztad a te dicsőséged világosságát, gyűjtsd meg bennünk a beléd vetett remény lángját!” (Vö. *a tűz megáldása*) És ezután égő gyertyával a kezünkben ünnepi körmenetben egymás nyomába lépve követtük Krisztus világosságát. Ő az a világosság, aki „elúzi a rosszat, lemossa a bűnöket, a bűnösöknek az ártatlanságot, a szomorkodóknak az örömet visszaadja, a gyűlöletet eloszlatja, nekünk békét hoz, és megalázza a világ gögjét” (*Exsultet*). Ez Krisztus világosságának a hatása. Ez a szentek útja. Ez a remény fenséges látomása – Krisztus világossága arra hív titeket, hogy vezérszavai legyetek másoknak azáltal, hogy Krisztus útján jártok, aki a megbocsátás, a kiengesztelődés, az alázatosság, az öröm és a béke útja.

Olykor mégis megkísért bennünket, hogy magunkba zárkózzunk, hogy kétségbe vonjuk Krisztus sugárzásának erejét, hogy határt szabjunk a remény horizontjának. Legyetek bátrak! Szegezzétek tekinteteket szentjeinkre! Amilyen sokféleképpen ők megtapasztalták Isten jelenlétét, az arra buzdít minket, hogy újra fedezzük fel a kereszténység tágasságát és mélységét. Engedjétek, hogy a képzeletetek szabadon szárnyaljon a keresztény tanítványság végtelen horizontján! Néha olyanoknak tartanak minket, akik csak tilalmakról beszélnek. Mi sem lehet ennél távolabb az igazságtól! A hiteles keresztény tanítványságot a csodálkozás érzéke jellemzi. Egy olyan Isten előtt állunk, akit barátként ismerünk és szeretünk; az Ő teremtésének nagysága és keresztény hitünk szépsége előtt állunk.

Kedves Barátaim, emellett a szentek példája arra hív bennünket, hogy vegyük szemügyre hitünk kincstárának négy lényeges összetevőjét: a személyes imádságot és csendet, a liturgikus imádságot, a gyakorolt szeretetet és a hivatásokat.

A legfontosabb, hogy személyes kapcsolatot alakítsatok ki Istennel. Ez a kapcsolat fejeződik ki az imádságban. Isten a maga természete szerint beszél, meghallgat és válaszol. Szent Pál ugyanis arra emlékeztet: imádkozhatunk és imádkozunk „szüntelenül” (*ITesz 5,17*). Amikor imádkozunk, egyáltalán nem zárkózzunk magunkba, és nem húzódunk vissza az élet magasságaitól és mélységeitől, hanem Istenhez fordulunk és rajta keresztül egymás felé fordulunk, beleértve az elhagyottakat, és azokat is, akik Istentől távoli utakat járnak (vö. *Spe salvi 33*). Miként a szentek oly elevenen tanítják, az imádság aktuális reménnyé válik. Krisztus volt állandó társuk, akivel másoknak szolgáló életük útjának minden lépésénél beszélgettek.

Az imádságnak van egy másik szempontja, amiről nem szabad megfeledkeznünk: a csöndes szemlélődés. Szent János például azt mondja, ahhoz, hogy magunkévá tegyük az isteni kinyilatkoztatást, előbb meg kell hallanunk, azután azzal kell válaszolnunk, hogy hirdetjük, amit hallottunk és láttunk (vö. *IJn 1,2–3; Dei Verbum, 1*). Nem veszítettük-e el a hallás művészetét? Hagytok-e lehetőséget arra, hogy meghalljátok Isten suttogását, amikor hív, hogy tegyétek a jót? Barátaim, ne féljétek a hallgatástól és a csendtől, hallgassatok oda Istenre, imádjátok Őt az Eucharisziában. Engedjétek, hogy az Ő szava alakítsa életetek útját, hogy egyre szentebbé legyetek.

A liturgiában az egész Egyház imádkozik. Az igeliturgia Isten népe részvételét jelenti „a pap Krisztus és az Ő teste, az Egyház művében” (*Sarcosanctum Concilium 7*). Mi ez a mű? Mindenekelőtt Krisztus szenvedésére, halálára és feltámadására, valamint mennybemenetelére utal – ezt hívjuk húsvéti misztériumnak. Utal magának a liturgiának az ünneplésére is. E két jelentés valójában elválaszthatatlanul összekapcsolódik, mert „Jézus e műve” a liturgia igazi tartalma. A liturgia révén kerül „Jézus műve” folyamatosan kapcsolatba a történelemmel; az életünkkel, hogy alakítsa azt. Itt ismét megértjük, milyen nagyszerű is a mi keresztény hitünk. Ha szentmisére gyűltök össze, ha gyónni mentek, ha bármelyik szentséget ünneplitek, Jézus tevékenykedik. A Szentlélek által Ő vonz magához benneteket az Atya iránti önfeláldozó szeretetébe, amely mindenki iránti szeretetté válik. Így tehát látjuk, hogy az Egyház liturgiája a remény szolgálata az emberiség számára. Hívó részveletek

tevékeny reménység, mely segít abban, hogy a világ – szentek és bűnösök egyaránt – nyitott maradjon Isten iránt; ez az az igazi emberi remény, amelyet mindenkinek fölkínálunk (vö. *Spe salvi* 34.).

Személyes imádságokkal, csöndes szemlélődéssel töltött időtökkel és az Egyház liturgiájában való részvételekkel közelebb kerültök Istenhez, és ez fölkészít benneteket mások szolgálatára is. A szentek, akik ma este elkísérnek minket, megmutatják nekünk, hogy a hit és remény élete a szeretet élete is. A Kereszten függő Krisztust szemlélve a legradikálisabb formájában látjuk a szeretetet, és ezután el tudjuk képzelni a szeretet útját, melyen járnunk kell (vö. *Deus caritas est* 12.). Ezen az úton járni bőségesen van lehetőség. Krisztus szemével nézzetek körül, az Ő fülével halljatok, az Ő szívével és lelkével éreztek és gondolkodjatok. Készen vagytok-e mindent odaadni az igazságért és az igazságosságért, ahogy Ő tette? Az a rengeteg szenvedés, melyre szentjeink részvétellel válaszoltak, nem tűnt el sem ebben a városban, sem másutt. És támadtak újabb igazságtalanságok is: egyik-másik összetett és a szív kizsákmányolásából és a lélek manipulálásából fakad; még közös lakóhelyünk, maga a Föld is a fogyasztói mohóság és felelőtlen kizsákmányolás súlya alatt nyög. Mélységesen oda kell figyelniük. Olyan újszerű szociális tevékenységgel kell választ adnunk, mely a korlátokat nem ismerő egyetemes szeretetből fakad. Ily módon bizonyosak lehetünk abban, hogy irgalmas és igazságos cselekedeteink aktuális reménységgé válnak mások számára.

Kedves Fiatalok, befejezésül a hivatásokról szeretnék szólni. Először is a szüleitekre, nagyszüleitekre és keresztszüleitekre gondolok. Ők voltak a ti első nevelőitek a hitben. Azzal, hogy megkereszteltettek benneteket, lehetővé tették számotokra, hogy hozzájussatok életetek legnagyobb ajándékához. Aznap magának Istennek a szentségébe léptetek be. Az Atya fogadott fiaivá és leányaivá váltatok. Beletesültetek Krisztusba. Az Ő Lelkének lakóhelyévé váltatok. Imádkozzunk a szerte a világon élő édesanyákért és édesapákért, különösen azokért, akik bármilyen – szociális, anyagi, lelki – gonddal küzdenek. Becsüljük meg a házias hivatást és a családi élet méltóságát. Mindig méltányoljuk, hogy a hivatások családokban születnek.

Köszöntöm a jelenlevő kispapokat, akik itt a Szent József Szemináriumban gyűltek össze, és szívből buzdítok minden kispapot Amerika-szerte. Örülök, mert tudom, hogy egyre többen vagytok! Isten Népe azt várja tőletek, hogy szent papok legyetek a mindennapos megtérés útján, fölébresztve másokban is a vágyat, hogy mélyebben vegyenek részt a hívők egyházi életében. Buzdítlak benneteket, mélyítsétek el barátságotokat Jézussal, a Jó Pásztorral. Őszintén beszélgetsetek vele. Utasítsátok el a hivalkodás, karrierizmus és hiúság minden kísértését. Törekedjétek olyan életre, amelyet – Krisztust, az Örök Főpapot követve, akinek élő képévé kell válnotok (vö. *Pastores dabo vobis* 33.) – egészen áthat a jótékony szeretet, a tisztaság és az alázatosság. Kedves kispapok, naponta imádkozom értetek. Ne feledjétek, mekkora jelentőségű az Úr előtt, ha valaki az Ő szeretetében lakozik és az Ő szeretetét sugározza mások felé.

A Szerzetes Kongregációk nővérei, testvérei és papjai nagyban hozzájárulnak az Egyház küldetéséhez. Próféta tanúságtételüket az a mélységes meggyőződés hatja át, hogy a keresztény élet elsődleges alakítója és a társadalom elsődleges átforgatója az Evangélium. Szeretném ma fölhívni a figyelmeteket arra a pozitív lelki megújulásra, melyet a Kongregációk a maguk karizmájával kapcsolatban élnek át. A karizma szó szabadon és nagylelkűen adott ajándékot jelent. A karizmák a Szentlélek ajándékai, aki indítja az alapítókat és alapítónőket, és az ő lelki örökségük révén formálja a kongregációkat. Minden szerzetes intézmény saját karizmájának gazdag együttese, rendkívüli lelki kincs. Az Egyház történetét ugyanis legszebben talán lelki iskoláinak története mutatja be, melyek legtöbbje alapítók és alapítónők szent életéből fakad. Biztos vagyok benne, hogy a karizmák felfedezése révén, melyek a lelki bölcsesség ekkora változatosságát termik, egyesek közületek, fiatalok közül bekapcsolódnak az apostoli vagy kontemplatív szolgálat életébe. Ne legyetek félénkek szerzetes testvérekkel, nővérekkel vagy papokkal beszélgetni kongregációjuk karizmájáról és lelkiségéről. Tökéletes közösség nincs. De amire az Úr hív titeket, az az alapító karizmához, nem pedig az egyes egyénekhez való hűség meglátása. Legyetek bátrak! Ti is odaajándékozhatjátok életeteket az Úr Jézus és Benne az emberi család minden tagja iránti szeretetből (vö. *Vita consecrata* 3.).

Barátaim, ismét megkérdezlek benneteket, mi a helyzet ma? Mit is kerestek? Mit sugall nektek Isten? A remény, melyben sohasem csalatkozunk, Jézus Krisztus. A szentek mutatják meg az Ő útjának önzetlen szeretetét. Krisztus tanítványaként az ő rendkívüli életútjuk a remény közösségén belül, ami az Egyház, bontakozott ki. Ti is az Egyházon belül fogjátok megtalálni a bátorságot és a támogatást ahhoz, hogy az Úr útján járjatok. A személyes imádságból táplálkozva, a csendben fölkészülve, az

Egyház liturgiájától formálva fogjátok felfedezni azt a sajátos hivatást, amit az Úr tartogat számotokra. Örömmel öleljétek magatokhoz e hivatást. Ma ti vagytok Krisztus tanítványai. Ragyogjon az Ő világossága erre a nagy városra és mindenhova. Adjatok számot a világnak a bennetek lévő reményről. Beszéljétek másokkal az igazságról, amely szabaddá tesz titeket. A belétek vetett nagy reménység érzésével búcsúzom tőletek, azzal, hogy „Viszontlátásra!”, készülve a veletek való új találkozásra Sidney-ben, júliusban, az Ifjúság Világnapján! És az irántatok és családjaitok iránti szeretetemet zálogául örömmel adom rátok az apostoli áldást.

**A Szentatya imája
az Ikertornyok emlékhelyén,
április 20-án, vasárnap, 9.30-kor**

Ó szeretetnek, együttérzésnek és a megbékélésnek Istene,
fordítsd szemedet felénk,
erre a sokféle hitet valló és különböző hagyományú népre,
akik ma összegyűltünk ide,
a hihetetlen erőszak és fájdalom színhelyére.
Kérünk, hogy a te jószágodban
adj örök nyugodalmat és világosságot
mindazoknak, akik itt haltak meg –
az első hősi mentőknek:
a tűzoltóknak és rendőröknek,
a mentőszolgálat és a parti őrség személyzetének,
az összes ártatlan férfinak és nőnek,
akik áldozatai lettek ennek a tragédiának,
csak azért, mert a munkájuk és a szolgálatuk
ide szólította őket 2001. szeptember 11-én.
Kérünk, együttérzésedben
adj gyógyulást azoknak,
akik ma is sérülésektől és betegségtől szenvednek,
azért, mert azon a napon itt voltak.
Enyhítsd a gyászoló családok fájdalmát,
és mindazokét, akik szeretteiket veszítették el e tragédiában.
Adj nekik erőt, hogy bátran és reménykedve tudjanak tovább élni.

Azokról is megemlékezünk,
akik ugyanazon a napon a Pentagonnál
és Shanksville-ben, Pennsylvániában haltak meg,
sebesültek meg vagy veszítették el szeretteiket.
A szívünk egyesül az övékkel,
miközben imádságunk átöleli fájdalmukat és szenvedésüket.

Béke Istene, hozd a te békédet erőszakos világunkba:
békét minden férfi és nő szívébe,
és békét a föld Nemzetei között.
Fordítsd a te szereteted útjára azokat,
akiknek szívét és lelkét a gyűlölet emészti.
Istenünk, aki megértesz minket,
e tragédia mérhetetlen nagyságán felülemelkedve
keressük a te világosságodat és a te vezetésedet,
miközben ilyen szörnyű események színhelyén állunk.
Add meg az életben maradottaknak,
hogy úgy élhessenek, hogy az itt elveszettek
halála ne legyen hiábavaló.
Erősíts meg és vigasztalj meg minket,
tégy erőssé a reményben,
és add nekünk a bölcsességet és a bátorságot,
hogy fáradhatatlanul dolgozzunk egy olyan világért,
amelyben igazi béke és szeretet uralkodik
a Nemzetek között és mindenki szívében.

**Szentmise a New York-i Yankee Stadionban,
április 20-án, vasárnap, 14.30-kor**

Kedves Testvéreim Krisztusban!

Az imént hallott evangéliumban Jézus azt mondja apostolainak, hogy higgyenek benne, mert Ő „az út, az igazság és az élet” (*Jn 14,6*). Krisztus az út, aki az Atyához vezet, az igazság, aki értelmet ad az emberi létnek, és annak az életnek a forrása, mely örökké tartó öröm az összes szentekkel együtt a mennyek országában. Fogjuk szaván az Urat! Újítsuk meg a belé vetett hitet, és vessük minden reményünket az Ő ígéreteibe!

A Péter hitében való megmaradásra bátorítva (vö. *Lk 22,32; Mt 16,17*) köszöntelek nagy szeretettel mindnyájatokat. Köszönöm Egan bíboros nevetekben elmondott köszöntő szavait. Ebben a szentmisében az Egyesült Államokban élő Egyház a baltimore-i anyaegyház felosztásával létrehozott New York-i, philadelphiai, bostoni és louisville-i egyházmegyék alapításának 200. évfordulóját ünnepli. Péter utóda, püspök- és paptestvérei, a diakónusok, a szerzetesek és szerzetesnők és az Egyesült Államok 50 államából jött világi hívők jelenléte az oltár körül beszédesen fejezi ki az apostoloktól ránk hagyott katolikus hitben való közösségünket.

A mai ünneplés annak a megdöbbentő növekedésnek is jele, mellyel Isten az elmúlt két évszázadban az országokban élő Egyházat megajándékozta. Egy kisded nyájból, mely olyan volt, mint amelyről az első olvasmányban hallottunk, az Amerikában élő Egyház az Isten és a felebarát iránti szeretet kettős parancsához való hűségben épült fel. A szabadságnak és lehetőségeknek e földjén az Egyház nagyon különböző nyájakat egyesített a hitvallásban, és sokféle nevelő, karitatív és szociális intézményével jelentősen hozzájárult az amerikai társadalom növekedéséhez teljes egészében.

Ez a nagy eredmény nem kihívások nélkül született. Az Apostolok Cselekedeteiből vett mai első olvasmány nyelvi és kulturális feszültségekről beszél, melyek már az első egyházi közösségekben jelen voltak. Ugyanakkor megmutatja Isten Igéjének – melyet az apostolok tekintéllyel hirdettek, a hívők pedig hittel befogadtak – olyan egységet teremtő erejét, mely képes volt túlszárnyalni az emberi korlátokból és gyengeségekből eredő megoszlásokat. Ez egy alapvető igazságra emlékeztet bennünket: az Egyház egységének nincs más alapja, mint Isten Igéje, aki Jézus Krisztusban, a mi Urunkban testté lett. Az identitás minden külső jele, az összes struktúra, társulások és programok bármilyen értékesek vagy egyenesen lényegesek, végső soron csak azért vannak, hogy fenntartsák és előmozdítsák azt a legmélyebb egységet, mely Krisztusban Isten fogyhatatlan ajándéka Egyháza számára.

Ezenfelül az első olvasmány mutatja, miként az első diakónusok fölötti kézzelírásban látjuk, hogy az Egyház egysége „apostoli”, azaz az apostolokra alapított látható egység, akiket Krisztus kiválasztott és föltámadása tanúivá tett, s abból született, amit a Szentírás a „hit engedelmességének” nevez (*Róm 1,5; ApCsel 6,7*).

„Tekintély” ... „engedelmesség”. Hogy őszinték legyünk, e szavakat nem könnyű ma kimondani. Az ilyen szavak sok kortársunk számára „a botlás sziklája”, főként egy olyan társadalomban, mely joggal értékeli nagyra a személyes szabadságot. És mégis, a Jézus Krisztusba vetett hit fényénél – aki „az út, az igazság és az élet” – eljutunk az ilyen szavak legteljesebb jelentésének, értékének, sőt szépségének látására. Az evangélium arra tanít minket, hogy az igazi szabadságot, Isten fiainak szabadságát csak önmagunk elvesztésével találhatjuk meg, ami a szeretet misztériumának része. Az Úr mondja nekünk, hogy csak önmagunkat elveszítve találjuk meg igazán önmagunkat (vö. *Lk 17,33*). Az igazi szabadság akkor virágzik ki, amikor megszabadulunk a bűn igájától, mely elhomályosítja értelmi fölfogásunkat és elgyengíti akarati döntéseinket, és akkor a szabadság meglátja teljes boldogságunk forrását Őbenne, aki a végtelen szeretet, a végtelen szabadság és a vég nélküli élet. „Az Ő akaratában van a mi békénk.”

Ezért az igazi szabadság Isten ingyenes ajándéka, az Ő igazságához – ahhoz az igazsághoz, mely szabaddá tesz bennünket (vö. *Jn 8,32*) – való megtérés gyümölcse. Ez az igazságban való szabadság maga után vonja a valóság új és fölszabadító szemléletét. Amikor magunkévá tesszük Krisztus érzületét (vö. *Fil 2,5*), új horizontok nyílnak meg előttünk. A hit fényében az Egyház közösségén belül készletet és erőt is kapunk arra, hogy az evangélium kovása legyünk ebben a világban. A világ

világosságává, a föld sójává (vö. *Mt 5,13–14*) válunk, akikre az az „apostolkodás” bízott, hogy a saját életünket és a világot, amelyben élünk, egyre inkább Isten üdvözítő terve szerint alakítsuk.

Az evangélium szabaddá tevő igazságától átformált nagyszerű látomás tükröződik az Egyház azon leírásában, melyet a második olvasmányban hallottunk. Az Apostol azt mondja, hogy a halálból föltámadott Krisztus egy nagy templom szegletköve, mely a Szentlélekben ma is épül. És mi, az Ő Testének tagjai a keresztség által e templom „élő köveivé” váltunk, azáltal, hogy kegyelemből részesedünk Isten életében, meg vagyunk áldva Isten fiainak szabadságával, és képessé váltunk arra, hogy Előtte kedves lelki áldozatokat ajánljunk föl (vö. *1Pt 2,5*). Vajon mi ez az áldozat, amit be kell mutatnunk, ha nem az, hogy minden gondolatunkat, szavunkat és cselekedetünket az evangélium igazságára fordítsuk és minden energiánkat Isten országa szolgálatába állítsuk? Csak így építhetünk Istennel együtt az alapra, aki Krisztus (vö. *1Kor 3,11*). Csak így építhetünk olyasvalamit, ami valóban maradandó. Az életünk csak így találja meg végső értelmét, s hoz maradandó gyümölcsöket.

Ma 200 éves évfordulóját üljük egy vízvázlató eseménynek, ami az Egyesült Államokban élő Egyház történelmének első nagy fejezetét jelentette. E 200 év folyamán országokban a katolikus közösség arca nagyon megváltozott. Gondoljunk a bevándorlók egymást követő hullámaira, kiknek hagyományai oly jelentősen gazdagították az Amerikában élő Egyházat. Gondoljunk arra az erős hitre, mely templomok, nevelő, egészségügyi és szociális intézmények hálózatát építette ki, ami régóta sajátos ismertetőjegye az itt élő Egyháznak. Gondoljunk arra a megszámlálhatatlan édesapára és édesanyára, akik átadták a hitüket gyermekeiknek; sok-sok pap mindennapi szolgálatára, akik életüket áldozták a lelkipásztorkodásban; a számtalan szerzetes és szerzetesnő fölbecsülhetetlen szolgálatára, akik nem csak írni és olvasni tanították a kisgyermeket, hanem életre szólóan beléjük oltották a vágyat, hogy megismerjék, szeressék és szolgálják Istent. Mennyi „Isten előtt kedves lelki áldozatot” ajánlottak föl ebben a 200 évben! A vallásszabadság e földjén a katolikusok nem csak azt a szabadságot találták meg, hogy szabadon gyakorolják a hitüket, hanem azt is, hogy teljesen részt vehessenek a polgári életben, magukkal hozva erkölcsi meggyőződésüket a közéletbe, és együttműködve a szomszédaikkal az eleven, demokratikus társadalom kialakításában. A mai ünnep több, mint hálaadási alkalom a kapott kegyelmekért: felhívás arra, hogy határozott elszántsággal lépünk előbbre a szabadság áldásainak bölcs használatában, hogy a remény jövőjét építsük az eljövendő nemzedékek számára.

„Ti választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből meghívott benneteket csodálatos világosságára” (*1Pt 2,9*). Péter apostol e szavai nem csak arra a méltóságra emlékeztetnek, ami Isten kegyelméből a sajátunk, hanem felhívást is jelentenek az egyre nagyobb hűsége a Krisztusban kapott dicsőséges örökséghez (vö. *Ef 1,18*). E szavak arra szólítanak, hogy vizsgáljuk meg lelkiismeretünket, tisztítsuk meg a szívünket, újítsuk meg a keresztségi ígéretet, hogy ellene mondunk a sátánnak és minden üres csábításának. Arra szólítanak, hogy legyünk az öröm népe, a hervadhatatlan, az Isten szavába vetett hitből és az Ő ígéreteibe vetett bizalomból született remény hírnökei (vö. *Róm 5,5*).

Ezen a földön minden áldott nap imádkozzátok és sok szomszédotok imádkozza az Atyához az Úr ugyanazon szavaival: „Jöjjön el a te országod”. Ennek az imádságnak kell alakítania e Nemzet minden keresztényének szívét és lelkét. Abban kell gyümölcsöt teremnie, ahogy éltek, s ahogyan alakítjátok családokat és közösségeitek életét. Meg kell teremtenie „a remény új helyeit” (vö. *Spe salvi 32.*), ahol Isten országa teljes üdvözítő erejével megjelenik.

Buzgón imádkozni az Ország eljövételéért azt jelenti, hogy állandóan éberen figyelünk jelenlétének jeleire, és a társadalom minden szektorában a gyarapodásért dolgozunk. Ez azt jelenti, hogy Krisztus győzelmében bizakodva nézünk szembe a jelen és a jövő kihívásaival, és vállaljuk a feladatokat az Ő Országának eljövételéért. Ez azt jelenti, hogy nem veszítjük el a bizalmunkat ellenállások, ellenségeskedés és botrányok miatt. Azt jelenti, hogy felülemelkedünk a hit és az élet minden szétválasztásán, és szembeszállunk a szabadság és a boldogság hamis evangéliumaival. Azt is jelenti, hogy elutasítjuk a hit és a politikai élet hamis szembeállítását, mert miként a II. Vatikáni Zsinat tanítja, „semmilyen emberi tevékenység, még az evilági dolgokban sem vonható ki Isten fennhatósága alól” (LG 36). Azt jelenti, hogy gazdagítjuk az amerikai társadalmat és kultúrát az evangélium szépségével és igazságával, soha nem veszítve szem elől azt a nagy reményt, mely értelmet és értéket ad az életünket serkentő minden más reménynek.

Kedves Barátaim, ezzel a kihívással fordul ma felétek Péter Utóda. Mint „választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet” kövessétek elődeitek nyomdokait hűségesen! Sietessétek Isten országának eljövételét ezen a földön. A korábbi nemzedékek rendkívüli örökséget hagytak rátok. E Nemzet katolikus közössége napjainkban is nagyvá lett az élet védelmében, a fiatalok nevelésében, a szegények, a betegek és az idegenek gondozásában tett prófétai tanúságtételével. Az Amerikában élő Egyház jövőjének ma is ezekre a szilárd alapokra kell épülnie.

Tegnap nem is olyan messze innen nagyon megérintett az az öröm, remény és Krisztus iránti nagylelkű szeretet, amit a Dunwoodie-ban összegyűlt sok-sok fiatal arcán láttam. Ők az Egyház jövője, és joguk van minden imádságra, amit mondhatunk értük, és minden támogatásra, amit nyújthatunk nekik. Ezért befejezésül egy bátorító szót szeretnék mondani nekik.

Kedves fiatal Barátaim, ahhoz a hét „Szentlélekkel és bölcsességgel eltelt” férfhoz hasonlóan, akikre az apostolok rábízták a fiatal Egyház gondját, ti is serkenjete föl, és vállaljátok azt a kötelezettséget, amit a Krisztusba vetett hit ró rátok! Legyetek bátrak Krisztus hirdetésére, aki „ugyanaz tegnap, ma és mindörökké”, és a változhatatlan igazságok hirdetésére, melyek Őrá alapulnak (vö. GS 10; *Zsid 13,8*): olyan igazságok ezek, amelyek szabaddá tesznek minket! Egyedül ezek az igazságok biztosíthatják minden ember – férfi és nő és gyermek, beleértve a legvédtelenebb lényeket, az anyaméhben lévő magzatokat is – jogainak és méltóságának a tiszteletben tartását.

Egy olyan világban, melyben, miként II. János Pál pápa ugyanezen a helyen mondta, Lázár újra kopogtat az ajtókon (*Homília a Yankee Stadionban, 1979. október 2-án, 7.*), úgy éljete, hogy a hitetek és a szeretetek gyümölcsöt teremjen a szegények, a rászoruló és a hangtalanok megsegítésében. Amerika ifjai és leányai, sürgetve fordulok hozzátok: Tárjátok ki a szíveteket Isten hívása előtt, és kövessétek a papságban és a szerzetesi életben. Adhatjátok-e a szeretetek nagyobb jelét annál, mint hogy követitek Krisztus nyomait, aki képessé tett titeket arra, hogy életeteket adjátok a barátaitokért (vö. *Jn 15,13*)?

A mai evangéliumban az Úr azt ígerte tanítványainak, hogy még nagyobb dolgokat fognak művelni, mint Ő (vö. *Jn 14,2*). Kedves Barátaim, csak Isten tudja a maga gondviselésében, hogy az Ő kegyelme mi mindent fog még végbeinni a ti életetekben és az Egyesült Államokban élő Egyház életében. Közben Krisztus ígérete biztos reménnyel tölt el minket. Éppen ezért egyesítsük imádságunkat az Ővével, mint annak a lelki templomnak élő kövei, amely az Ő egy, szent, katolikus és apostoli Egyháza. Emeljük Őrá a szemünket, mert Ő most is helyet készített számunkra Atyja házában, és a Szentlélektől megerősítve újult buzgósággal dolgozzunk az Ő Országának terjedéséért.

„Boldogok, akik hisznek” (vö. *1Pt 2,7*). Forduljunk Jézushoz! Egyedül Ő az út, aki az örök boldogságra vezet, az igazság, aki kielégíti minden szív legmélyebb vágyát, és az élet, aki mindig új örömet és reményt ajándékoz nekünk és a mi világunknak. Ámen.

**Cheney Alelnök szavai a búcsúzáskor,
április 20-án, vasárnap, 20 órákor**

Szentatya,
Clinton Elnök és Szenátor Úr,
Eminenciás Bertoni és Egan Bíboros Urak,
Excellenciás DiMarzio Püspök Úr,
Papok és Szerzetesek,
Jeles Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

Jó estét kívánok! Megtisztelő számomra, hogy együtt lehetek Önökkel nagyra becsült vendégünknek, a Szentatyának Egyesült Államok-beli látogatása befejezésekor. Emlékezetes hét volt ez, és XVI. Benedek pápa igen különleges módon lépett be országunk történelmébe. Mintegy 60 millió amerikai tartozik a nyájához, a béke, az igazságosság és a szabadság hírnökeként pedig egész Amerika tiszteli. (Taps.) Polgáraink a nemzet fővárosától New Yorkig, e nagyvárosig nagy tisztelettel és szeretettel, örömekekkel és hálaadó imádságokkal fogadták a Pápát.

Az Egyesült Államokba vezető első apostoli látogatásán Szentséged egy olyan nemzettel találkozott, mely sok kihívással kerül szembe, de több áldás is kíséri, mint Ámenntit bármelyikünk képes volna számba venni. (Taps.) Ön egy hittel átitatott néppel találkozott, mely vallja, hogy Isten oltalma alatt alapították Nemzetünket, mely az Ő szándékait keresi és meghajol az Ő akarata előtt. (Taps.) Ön egy olyan országot látott, ahol mindig magasra tartva fog lobogni a szabadság, az egyenlőség és a tolerancia fáklója; egy olyan országot, ahol Önt, Jézus Krisztus Evangéliumának hírnökét és a Római Katolikus Egyház vezetőjét mindig örömmel fogadják. (Taps.)

A mi sokszinű országunknak Ön a remény és megváltás egyetemes üzenetét hozta el. Ékesen és érzéssel szólt az amerikaiakhoz, és sokak számára az elmélkedés és a személyes megújulás napjai voltak ezek. Szavaiból – akár a helyszíneken, akár a távolban – milliók merítettek reményt a kétségbeesés ellen, bizonyosságot kétségeikben és erőt további életükhöz.

Itt, New Yorkban Szentséged beszédet mondott sok nemzet képviselőinek, és sok ezer ember előtt ünnepelte az Eucharisziát. És különösen is meghatott minket a Ground Zerónál tett látogatásával (taps), ahol Ön azért imádkozott, hogy örök világosság és béke legyen osztályrésze a 2001. szeptember 11-i ártatlan áldozatoknak, és azt kérte, hogy mi, többiek úgy élhessünk, hogy ne legyen hiábavaló azoknak a halála, akik aznap reggel elvesztek. Erről mi is naponta elmélkedünk, és naponta imádkozunk érte.

Közel 57 év telt el azóta, hogy Szentségedet 1951 júniusában pappá szentelték. Akkor talán nehezen tudta volna elképzelni, hogy több mint egymilliárd lélek tanítójaként, államférfiaként és pásztoraként áll majd az egész emberiség előtt. Erre hívta Önt Isten. (Taps.)

Ebben az 57 évben az Ön bölcsessége és lelkipásztori adottságai rendkívüli áldás voltak világunknak. Ebben a hat napban Ön ezekben az áldásokban egészen közvetlenül részesítette az Egyesült Államok népét. Ittléte megtiszteltetés volt országunknak. Most ugyan búcsút kell tőlünk vennie, de szavai és e hét emléke velünk marad. Ezért őszintén és alázatosan hálásak vagyunk. (Taps.)

Forrón és tisztelettel mondunk tehát köszönetet, szerencsés visszatérést kívánunk Rómába, és kérjük, az újabb találkozásig emlékezzen meg Szentséged imádságaiban az Amerikai Egyesült Államokról. (Taps.)

**Búcsúzás a Kennedy Repülőtéren,
április 20-án, vasárnap, 20 órákor**

Alelnök Úr,
Tisztelt Polgári Tisztségviselők,
Kedves Püspök Testvéreim,
Kedves Testvéreim!

Eljött a perc, hogy elbúcsúzzam országuktól. Az Egyesült Államokban töltött napok tele voltak az amerikai emberek vendégszeretetének emlékezetes tapasztalatával. Szeretném mélységes hálámat kifejezni vendégszeretetükért. Nagy öröm volt számomra, hogy tanúja lehettem e Nemzet katolikus közössége hitének és áhítatának. Bátorító volt találkoznom a többi keresztény és más vallások vezetőivel és képviselőivel, s ezért most újra kifejezem megbecsülésemet. Hálás vagyok Bush elnök úrnak, hogy látogatásom kezdetén kijött köszöntésemre, és megköszönöm Cheney alelnök úrnak, hogy búcsúzásom percében itt van. A polgári hatóságok – hivatásosok és önkéntesek – nagylelkűen áldozták idejüket és energiájukat Washingtonban és New Yorkban, hogy biztosítsák látogatásom minden eseményének nyugalmát, ezért mélységes hálámat fejezem ki Adrian Fenty washingtoni és Michael Bloomberg New York-i polgármesternek.

Megismétlem jókívánságaimat, és imádságaimat ígérem az első érsekség, Baltimore, valamint a jubiláns New York, Philadelphia, Boston és Louisville egyházmegyék képviselőinek. Az Úr továbbra is halmozzon el benneteket áldásaival. Mindnyájatoknak, kedves Püspök Testvéreim, Msgr. DiMarzio brooklyni püspöknek, a Püspöki Konferencia tisztségviselőinek és személyzetének, akik részt vettek az előkészületi munkálatokban, ismételten kifejezem elismerésemet odaadó fáradozásukért. Nagy szeretettel köszöntöm még egyszer a papokat, a szerzeteseket, a diakónusokat, a seminaristákat és a fiatalokat, valamint az Egyesült Államokban élő összes hívőket, és buzdítalak benneteket, hogy továbbra is örömmel tegyetek tanúságot a mi reményünkről, föltámadott Urunkról és Üdvözítőnkéről, Krisztusról, aki mindeneket megújít és bőségesen árasztja belénk az életet.

Látogatásom egyik legjelentősebb mozzanata az volt, hogy szólhattam az Egyesült Nemzetek Közgyűléséhez. Megköszönöm Ban Ki-moon főtitkár úrnak kedves meghívását és a fogadtatást. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 60. évfordulóján köszönetet mondok mindazért, amit a Szervezet tenni tudott minden férfi, nő és gyermek alapvető jogainak védelmére és támogatására a világ minden részén, és bátorítom az összes jóakarató embert, hogy fáradságot nem ismervé továbbra is szolgálják a népek és nemzetek közötti igazságos és békés együttélést.

A Ground Zerónál ma délelőtt tett látogatás mélyen belevésődött emlékezetembe, és továbbra is imádkozom azokért, akik ott meghaltak, és mindazokért, akik ma is szenvednek a 2001-ben történt tragédia következményei miatt. Imádkozom mindazokért, akik az Egyesült Államokban és az egész világon élnek, hogy a jövő nagyobb testvériséget és szolidaritást hozzon a kölcsönös megbecsülés növekedésével és mennyei Atyánkba, az Istenbe vetett megújult hittel és bizalommal együtt.

E búcsúszavakkal kérem, emlékezzetek meg rólam imádságaitokban, és én is biztosítalak benneteket szeretetemről és barátságomról az Úrban. Isten áldja meg Amerikát!

FÜGGELÉK

Amerikai Egyesült Államok történetéből

Az USA (United States of America) szövetségi köztársaság. Ötven államból és 1 szövetségi kerületből (District of Columbia), valamint társult államokból (Északi-Mariana-szigetek, Puerto Rico) és tengerentúli területekből (Amerikai Csendes-óceáni-szigetek, Amerikai Szamoa, Amerikai Virgin-szigetek, Guam, Midway-szigetek, Navassa-sziget, Wake-sziget) áll. – Területe 9.826.630 km², fővárosa Washington, D.C. – Magját az a 13 angol gyarmat képezte, melyek 1776-ban nyilvánították magukat függetlennek Angliától. Politikai rendszerének alapjait az 1789-ben érvénybe léptetett s azóta 27-szer módosított alkotmány tette le. A törvényhozó és végrehajtó hatalom, valamint az igazságszolgáltatás szigorúan elkülönülnek és kölcsönösen ellenőrzik egymást. A legfelső törvényhozó szerv a Szenátusból és a Képviselőházból álló kétkamarás Kongresszus. A 100 tagú szenátus az államok (államonként 2 képviselő), a 435 tagú képviselőház a nép képviselete. A törvények végrehajtásáért felelős kormány feje az 538 tagú elektori testület által legfeljebb két, négyéves ciklusra választott elnök, aki egyben államfő és a fegyveres erők főparancsnoka is (elnöki köztársaság). A szövetségi igazságszolgáltatást szövetségi bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság látják el, utóbbi alkotmányos kérdésekkel is foglalkozik. Az Amerikai Egyesült Államok politikai életét az 1861–65 között lezajlott polgárháború óta a demokraták és republikánusok két pártja uralja. – Az egyes államok, melyekben a három fő hatalmi ág szintén elkülönül, minden olyan kérdésben alkothatnak törvényeket, melyek nem szövetségi szintre tartoznak. Bennük a legfőbb végrehajtó hatalmat a legtöbb államban 4, néhány államban 2 évre választott kormányzó gyakorolja. Az állami törvényhozás (Nebraska kivételével) mindenütt kétkamarás, a legtöbb államban a szenátorokat 4, az alsóház tagjait 2 évre választják. A tagállamok alkotmányai főbb vonalaikban a szövetségi alkotmányt követik, de annál részletesebbek. A helyi ügyeket mintegy 87 ezer helyi önkormányzat irányítja. –

Népcsoportok 2004-ben: 73% fehér, 12% fekete, 6% mexikói, 4% egyéb spanyol nyelvű, 3 % ázsiai, 0,6% indián, 0,4% cigány. Vallási megoszlásuk 2004-ben: 61% protestáns (ebből 12% baptista, 10% metodista, 5% pünkösdista, 5% evangélikus, 5% presbiteriánus, 4% anglikán, 4% mormon, 16% egyéb protestáns), 25% katolikus, 2% görögkeleti, 2% zsidó, 2% muszlim, 4% egyéb vallású, 4% nem hívő. – 2008-ban 34 érsekségben 153 püspökség van. 301 millió lakosból 64,4 millió katolikus; 18.634 plébánián 27.971 egyházmegyes pap, 13.478 szerzetes pap, 5015 szerzetes testvér, 63.699 szerzetesnő, 15.409 állandó diakónus dolgozik. –

Egyháztörténete. Az észak-amerikai földrésznek a mai USA-hoz és Kanadához tartozó részét főként spanyolok, franciák és angolok misszionálták. Az Amerikai Egyesült Államok létrejöttékor a katolikusok a népesség kb. 1%-át tették ki, főként Maryland és Pennsylvania államban éltek, polgárjogilag az új államban is korlátozva. Jezsuita lelkipásztorok látták el őket. 1789-ben a papság által választott John Carroll lett Baltimore első püspöke. Hozzá tartozott az USA egész területe, 1803-tól Louisiana is. Baltimore 1808-ban érsekség lett, Boston, New York, Philadelphia és Bardstown suffraganeusokkal. Mivel amerikai püspökjelöltek nem voltak, a Szentszék New Yorkba és Philadelphiába írt, Bostonba és Bardstownba francia püspököket nevezett ki. 1817-ben a francia Ambrose Maréchal PSS lett Baltimore érseke, és az amerikai klérusban a franciák lettek meghatározók. Előbb az írek, majd a németajkúak bevándorlásának köszönhetően a katolikus egyház gyorsan gyarapodott az USA-ban. Az ír bevándorlók tanultabb rétege elutasította az egyház francia irányítását, követelvén, hogy világiakból álló egyháztanács (ún. *trustees*) révén nekik is befolyásuk legyen az egyházi birtok- és pénzügyekre, s kapjanak kegyúri jogokat, mindenekelőtt maguk választhassák papjaikat és püspökeiket. Szakadások történtek New Yorkban, Philadelphiában, Norfolkban, Virginiában és Charlestonban. Ezért a Szentszék Charlestonban és Richmondban 1820-ban új püspökséget hozott létre ír püspökökkel. – 1846–48: a Mexikó elleni háborúban az USA annektálta Texast, Kaliforniát és a délnyugati területeket, azóta az amerikai egyházhoz tartozik a mexikóiak által 1840-ben alapított kaliforniai Monterey püspöksége is. 1853-ban San Francisco érsekség lett, miután az aranyláz következtében megnőtt a lakosság száma. Az amerikai polgárháborút követően a baltimore-i zsinat határozatokat hozott a felszabadított rabszolgák evangelizálásáról, aminek azonban nem volt sok fogantója. 1875-ben a Szentszék, elismervén az amerikai egyház egyre növekvő jelentőségét, bíborossá nevezte ki John McCloskey New York-i érseket. Ekkoriban újabb bevándorlási hullám kezdődött Olaszországból, Lengyelországból és más kelet-európai országokból, ami konfliktusokat okozott, mert a bevándorlók az addig területi alapú plébániák helyett nemzeti alapon szervezett plébániákat kívántak. – 1890-től 1919-ig az érsekek rendszeresen találkoztak. 1919-ben a

püspökök megalapították a *National Catholic Welfare Councilt* (NCWC, 'Országos Katolikus Jóléti Tanács'), mely évente összeült és Washingtonban állandó titkárságot tartott fenn a szövetségi jelentőségű kérdések koordinálására. – A II. Vatikáni Zsinaton (1962–65) az amerikai püspökök kiemelkedő szerepet játszottak az ökumenizmusról és a vallásszabadságról szóló dekrétumok megszövegezésében. Még a zsinat befejezése előtt megkezdték a hivatalos párbeszédet a legtöbb protestáns felekezettel, az ortodoxokkal, valamint a zsidókkal. Az NCWC-t 1966-ban átszervezték a Katolikus Püspökök Országos Konferenciájává (*National Conference of Catholic Bishops*, NCCB) és az Egyesült Államok katolikus Konferenciájává (*United States Catholic Conference*, USCC), melynek állandó titkársága Washingtonban van.

A washingtoni Szeplőtelen Fogantatás-kegyhely

A 6. baltimore-i tartományi zsinat 1846-ban a Szeplőtelen Fogantatást választotta az ország védőszentjéül, s elhatározták, hogy tiszteletére Washingtonban hatalmas templomot építenek az óvilági székesegyházak stílusában. A terv megvalósításának azonban a rabszolgasággal kapcsolatos problémák, majd az amerikai polgárháború nem kedveztek.

A tervet Thomas J. Shahan (1857–1932) valósította meg, aki 1891-től az USA első pápai egyetemének, a Szentszék által 1887-ben alapított Amerikai Katolikus Egyetemnek egyháztörténet professzora, 1909-től 1928-ig rektora volt. Shahan álma egy washingtoni „katolikus Oxford” kialakítása volt hatalmas campuszal. Az épületegyüttes szívébe tervezte az egyetemi katedrális, mely egyben Mária-kegyhely is.

Az építkezés előkészületei Gibbons baltimore-i érsek idején, 1909-ben kezdődtek. 1913-ban Shahan X. Pius pápa támogatását is megnyerte az ügyhöz. Amikor 1914-ben Shahant püspökké szentelték, az építkezés támogatására indította el a *Salve Regina* című, országszerte terjesztett lapot. Az első tervek a 14. századi francia gótika stílusában készültek, de végül román-bizánci stílusban épült föl a katedrális. A helyet 1920. május 16-án áldotta meg Giovanni Vincenzo Bonzano érsek, apostoli delegátus, a Rómában aznap szentté avatott Jeanne d’Arc szobrával együtt, melyet a *Salve Regina*-kápolnában helyeztek el. Bonzano érsek a szertartást annál az oltárnál mutatta be, melyet az USA első főpapja, John Carroll használt a primíciáján.

1920. szeptember 23-án, az amerikai papság őszi találkozásán Gibbons bíboros tette le a katedrális alapkövét. 1929-ig az altemplom szintjéig készültek el, a nagy gazdasági világválság idején az építkezés félbeszakadt, végül csak a II. világháború után, 1953-ban folytatták. A felső templomot 1959. november 20-án szentelték föl, de a katedrális építése ma is folyik. II. János Pál pápa 1990-ben a Szeplőtelen Fogantatás kegytemplomot az USA 36. basilica minorjává tette.

**A Szentatya által
– a fiatalokkal való találkozáskor, április 19-én, szombaton –
említett szentek életrajzai:**

Seton Szent Erzsébet Anna (1774–1821), az USA első „bennszülött” szentje, New Yorkban, protestáns családban született. Apja, Richard Beiley híres orvos volt. Erzsébet 1794. január 25-én a protestáns G. Magee Seton kereskedő felesége lett. 9 év alatt 5 gyermekük született. 1799-ben meghalt az apósa, 1801-ben édesapja. 1802/03-ban férje súlyos anyagi gondok közé került, ezért betegten Itáliába indult, ahová Erzsébet is elkísérte. Livornóban karanténba zárták őket. 1803. december 27-én a férje Pisában meghalt. – A férjével üzleti kapcsolatban álló katolikus testvérpár, Antonio és Filippo Filicchi karolta föl a családot. A bostoni feleségű Filippo 1795/98: George Washington kinevezésével az USA livornói konzulja volt, tudott angolul. – A katolikus hitet Erzsébet a Filicchi családban ismerte meg. Eljárt a katolikus templomba, s a montenerói Mária-kegyhelyen szentmise közben különleges megvilágosodásban részesült. 1804. április 8-án hajóra szállt, június 4-én visszaért New Yorkba. Antonio Filicchi elkísérte. Hazatérése után egész rokonsága próbálta megakadályozni katolizálását, 1805. március 14-én gyermekeivel együtt Erzsébet mégis visszatért a katolikus Egyházba. Emiatt rokonsága és baráti köre megszakított vele minden kapcsolatot. 1805 és 1808 között igen nyomorúságos körülmények között éltek, Antonio Filicchi évi 400 \$-ral támogatta őket. 1808. június 16-án Erzsébet Baltimore-ba költözött, ahol a püspök és a hívő közösség szeretettel fogadta. Leánynevelő kollégium alapítását kezdeményezte, szeptemberben megnyitott egy kicsi iskolát. 1809. július 30-án Emmitsburg mellett, a Szent József-völgyben jótékony segítségével szerzetes jellegű iskolát és kollégiumot nyitott. Elindította az ingyenes katolikus iskola intézményét szegények és színes bőrűek számára is. Ebből nőtt ki az 1817. július 23-án megnyitott, vincés nővérek szabályai szerint élő, új női szerzetesi kongregáció, a *Szent József Szeretetéről nevezett Nővérek Kongregációja*. Erzsébet Anna 1813. július 19-én tett fogadalmat hét társnőjével; a közösség főnöknője lett. Halálakor Baltimore-ban, Philadelphiában és New Yorkban 40 nővér dolgozott. 1963. március 17-én boldoggá, 1975. szeptember 14-én szentté avatták.

Cabrini Szent Franciska, az USA első női szentje, 1889-ben olasz nővérek kis csoportjával érkezett New York Citybe, XIII. Leó pápa megbízásával. Tehetős lombard parasztes család leánya volt, apját, Agostinót a faluban csak „nagy keresztény”-nek hívták. Tizenkét idősebb testvére közül csak néhányan maradtak életben, s őt magát is, mert koraszülött volt, mindjárt a születése után megkeresztelték. Franciska kisgyermekkorától arról álmódott, hogy távoli országok hithirdetője lesz. Eredetileg Kínába kíváncskodott, mivel azonban nem mehetett a Távol-Keletre, hosszú ideig úgy látszott, hogy egyáltalán nincs is szerzetesi hivatása. Ebben az időben Olaszországban még nem volt missziós női rend. Gyenge egészsége miatt a meglévő szerzetesek kétszer is elutasították felvételi kérelmét. Tanulni kezdett, és megszerezte a néptanítói oklevelet.

1857-ben a lodi püspök rábízta a Codogno városkában alapított árvaházat, amit Francesca hamarosan felvirágoztatott. Ezután rendházat létesített Codognóban, s miután több társnőt talált a szomszédos falvakban, Milánóban megnyitott egy másik házat, ahol otthont rendezett be a tanítónő-növendékek számára. Közben nem feledkezett meg missziós hivatásáról sem; fölismerte, hogy az intézet jelentéktelen marad, ha nem sikerül házat alapítania Rómában. 1887-ben jelent meg az Örök Városban mindenféle ajánlás vagy kapcsolat és anyagi eszközök nélkül. Állhatossága és céltudatossága végül megnyerte ügyének Róma bíboros vikáriusának, Lucio Maria Parocchinak a támogatását, aki azzal a feladattal bízta meg, hogy ne csak egy házat alapítson a városban, hanem kettőt: egy szabad iskolát és egy óvodát.

Amikor a *Jézus Szent Szíve Missziós Nővérek* szabályzatát 1901-ben bemutatták XIII. Leó pápának, a pápa azonnal megerősítette a kongregációt. Magánkihallgatása alkalmával azt tanácsolta Franciska anyának, hogy inkább Amerikába menjen, mint Kínába. Abban az időben a piacenzai Giovanni Battista Scalabrini (1839–1905) püspök már hozzáfogott, hogy olasz papokat küldjön az USA-ba, s ez a pápa figyelmét az olasz bevándorlók nyomorúságos helyzetére irányította.

Franciska harminckilenc éves volt, amikor Corrigan érsek meghívására megérkezett New Yorkba. A város peremén árvaházat nyitott, majd 1892-ben megalapította a Kolumbusz-kórházat (valamennyi kórháza ugyanezt a nevet viselte).

1909-ben Franciska anya megkapta az USA állampolgárságát. Bár fő érdeklődése az Egyesült Államokban élő olaszokra irányult, munkáját nem korlátozta az ő támogatásukra, hanem új alapításokat hozott létre Közép- és Dél-Amerikában, Franciaországban, Spanyolországban és Angliában is. Kongregációjának fő működési területe volt az USA-ban New York, New Orleans,

Chicago, Denver, Seattle és Los Angeles. A Szent Szív hithirdetőinek fő tevékenysége iskolák, árvaházak és kórházak megnyitásából állt; sok nővért állítottak a szegénygondozás munkájába is. A coloradói Denver körüli bányavidéken gyakran a bányákba is leszálltak, hogy meglátogassák és tanáccsal lássák el az ott dolgozó olaszokat. Gyakran lehetett velük találkozni a Sing-Singben, New York nagy fogházában is, ahol a halálraítélteket vizsgálták.

Amikor Franciska anyja 1917. december 22-én Chicagóban meghalt, 67 házban 1500 volt a nővérek száma, ötezenél több árva gyermek állt a nővérek oltalma alatt, és több mint százezer beteget kezeltek kórházaiban. Halála után Svájcra és Ausztráliára is kiterjesztették a kongregáció hatáskörét. 1964-ben a nővérek száma 3500 volt. Franciska anyát XI. Pius pápa 1938. november 13-án boldoggá, XII. Pius 1946. július 7-én szentté avatta.

Boldog Tekakwitha Kateri (1656–80) mindössze 4 éves volt, amikor elvesztette pogány irokéz édesapját, majd nem sokkal később keresztény édesanyját is. Ezért a nagybátyja családjában nőtt fel. Az édesanya hite gyorsan és mélyen gyökeret vert lelkében, s Kateri még gyermekfejjel elhatározta, hogy Istennek ajándékozza életét. Többször elutasította, hogy férjhez adják, majd tíz évesen, 1676. április 5-én megkeresztelkedett. Családja szembefordult vele, kiutasították maguk közül, ezért Kateri a jezsuiták Montreal melletti missziós állomására költözött.

1677 karácsonyán járult először szentáldozáshoz. Ezzel megkezdte rövid életének imádságos, komoly vezeklésben töltött éveit. Huszonnégy éves volt, amikor Sault-St-Louis-ban (Quebec, Kanada), 1680. április 17-én meghalt. A caughtnawagai plébánia épületében nyugszik. II. János Pál pápa 1980. június 22-én Rómában boldoggá avatta.

Neumann Szent János 1811. március 28-án Prachatitzben (Csehország) született. 1831-ben a budewiczei egyházmegye kispapja lett. A teológiát a prágai egyetemen végezte. Tanulmányai végeztével a püspöke nem szentelte pappá, arra hivatkozva, hogy az egyházmegyének túl sok papja van. Épp ekkor missziósokat kerestek az USA-ba. János elment New Yorkba, június 25-én itt szentelték pappá. Négy évig Buffalo környékén lekipasztorkodott, majd Baltimore-ban belépett a redemptorista rendbe. Pittsburghben (Pennsylvania) plébános, 1847 és 1849 között helyettes tartományfőnök lett. Ahol csak lehetett, plébániai iskolákat nyitott. 1852. március 28-án Baltimore püspökévé szentelték. Egyházmegyéjében is megszervezte a plébániai iskolák hálózatát, 80 templomot emelt, újabb szerzetesi közösségeket telepített meg, s megkezdte a székesegyház építését. 1963-ban az USA püspökei közül elsőként boldoggá, 1977. június 19-én szentté avatták.

Tiszteletreméltó Pierre Toussaint (1766–1853) Haiti szigetén született. 1787-ben rabszolgaként hurcolták az USA-ba. New Yorkba került, s gazdáját annyira megnyerte, hogy az halálakor egész vagyonát ráhagyta. Pierre ebből árva gyermekek számára menhelyeket és kórházakat alapított. Megnősült. 1807-ben fölkinálták neki, hogy felszabadítják, Pierre azonban ragaszkodott a rabszolga állapothoz.

Tiszteletreméltó Felix Varela (1788–1853) Havannában (Kuba) született. Pappá szentelték, tanár, író és filozófus lett. A kubaiak nemzeti tudata ébresztőjének tekinthető, emiatt Spanyolországban halálra ítélték. 1830-ban az USA-ba menekült. Számkivetésében iskolákat, templomokat alapított a legszegényebbek evangelizálására. Szegénységben, elhagyatottan halt meg.